"અ અચને તઆલા."

હદીયતુલ મુસ્લેમીન

યાને

ઝરૂરીયાતે દીન.

બનાવનાર,

મીર સૈયદઅલી, કાદરી, બીલીમોરીયા.

છપાવી પ્રગટ કરનાર,

સૈયદ બનુમીયાં બીન સૈયદ અમીરમીયાં

કાદરીની કું.

સુરત 'દેશી મિત્ર' એનજીન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં મગનલાલ કીકાભાઇએ છાપી.

સને ૧૩૨૫ હીજરી — સને ૧૯૦૮ ઇસવી.

આવૃત્તિ. — નકલ ૨૦૦૦

કીંમત રૂ. ૦-૫-૦ — પોસ્ટેજ ૦-૦-૬

દીબાચો.

હાલના જમાનામાં મુસલમાન ભાઇઓ દીનની કેળવણીમાં તદન પછાત પડેલા છે. અને દીની કીતાબો અરબી ભાષામાં છે, અને જો કે તેનો તરજુમો ઉરદુ, ફારસી ભાષામાં થયેલો છે, તો પણ કેટલાક ઉરદુ, ફારસી, પણ શીખેલા નહીં હોવાથી, પોતાના મજહબથી બિલકુલ નાવાકેફ છે. એ ઘણી દીલગીરીની વાત છે.

આ તરફનાં કેટલાક મુસલમાન ભાઇઓ પોતાનો મજહબી ઇલ્મ નહીં શીખતાં, ઘણાં જણાં ગુજરાતી બાષા શીખેલા છે અને શીખે છે. તેથી જો મજહબી કીતાબો ગુજરાતીમાં તરજુમો થઇ છપાયલી હોય, તો તે વાંચી પોતાના પેદા કરનારને ઓળખી જહાલતના અંધારામાંથી બહાર આવી શકે; એમ ધારી તથા કેટલાક ભાઇઓની માંગણી ઉપરથી મેં આ રીસાલો ઉરદુ જબાન અને ગુજરાતી હરફોમાં લખ્યો છે, અને એ રીસાલો એવો ઉપયોગી થઇ પડ્યો છે, કે એની ૧૧ હજાર નકલો ખપી જવાથી આઠમી આવૃતી કાઢવી પડી છે, અને આ વખતે પણ ઘણો સુધારો વધારો કીધો છે, અને તેથી આગળ કરતાં એના કદમાં પણ વધારો થયો છે, છતાં દીની ભાઇઓના ફાયદાને ખાતર કીંમત વધારી નથી.

આ રીસાલામાં જબાને ઉરદુ એટલાજ માટે રાખી છે, કે ઘણાં ખરા ઉરદુ જબાન બોલી જાણે છે. અને એ જબાન બોલવાનો

જેને મહાવરો નથી, તેઓ પણ સારી પેઠે સમજી શકે છે, એમાં અરબી આયતો દાખલ કરી છે, અને તે ગુજરાતી હરફોમાં લખી છે; પરંતુ અરબી અક્ષરો અને ગુજરાતીનાં કેટલાક અક્ષરોનાં ઉચ્ચારમાં ઘણો ફેર છે. તેથી ગુજરાતીમાં બરાબર લખી ઉચ્ચાર કરવો એ મુશ્કેલ છે, તોપણ ઘણાંક 'કુલામે શરીફ' પઢી જાણે છે. તેઓ સારી રીતે ઉચ્ચાર કરી શકશે. એમ આશા છે. એમાં સારી રીતે સમજ પડે. એ પ્રમાણે બયાન કરવાની કાળજી રાખી છે. તોપણ જે તદનજ નાવાકેફ હોય, અને જેને સમજ નજ પડી શકતી હોય, તેણે કોઇ જાણીતાની પાસે સમજ લેવી, એટલે મતલબ હાંસલ થશે.

મજકુર રીસાલામાં કેટલીક કીતાબોની મેં મદદ લીધી છે. તેથી તેનાં બનાવનારનો ઉપકાર માનું છું. અને બીજી ઘણીએક સૂચના મારા ઉસ્તાદ મીર સાદકઅલી તથા મારા બિરાદરો ઇસમાઇલ હુસેન તથા ફકીરમહંમદ તરફથી કરવામાં આવી છે. તેથી તેમનો ઘણો આભારી થાઉં છું.

અગર કોઇ સાહેબને એમાં કોઇ જગાએ ભુલ માલમ પડે તો દુરસ્ત કરી પઢી લેશો. અને સેવકને દરગુજર કરશો એવી મારી વિનંતી છે. કેમકે માણસ માત્ર ભુલથી ભરેલું છે. અને કોઇથી ભુલ નજ થાય એમ બનવું મુશ્કેલ છે.

આ રિસાલામાં અરબી આયતો તથા અમના પા સીપારાની સુરતો વીગેરે દાખલ કરેલું છે, માટે બીજી કીતાબોની પેઠે એની તાઝીમ કરવી; અને જે કોઈ એની બેઅદબી કરશે, તો ગુનાહગાર થશે.

લી. દુઆગો.
મીર સૈયદઅલી કાદરી.

ફેહરીસ્તે મઝામીન.

બાબત

હદીયતુલ મુસ્લેમીન
યાને
ઝુરૂરીયાતે દીન.

બીસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ.

"અલહમ્દો લીલ્લાહે અલા નવાલીહી વસ્સલાતો વસ્સલામો અલા રસુલીહી મોહમ્મદીવ વઆ લીહી વ અસહાબીહી અજ મઇન." અય અઝીઝો સમઝો તુમ ઇસ બાત કો કે મુસલમાન હોના બડી નેઅમતહે. જો કોઈ મુસલમાન હુવા દુનિયામેંભી ઉસપર રહમત હો, ઓર આખેરતમેં બડે બડે દરજે બેહિસ્તમેં પાવે, ઓર બગેર મુસલમાન હુવે કોઇ ઇબાદત કુબુલ નહીં હોતી, ઇસી વાસ્તે હર ઇનસાનપર લાઝીમ હએ, કે પેહલે ઇમાન ઓર ઇસલામકે મસાએલ સીખે, ઓર અપની અવલાદ ઓર સબ ઘરકે આદમીઓકોં સીખાવે. તો મરનેકે બાદ નજાત અઝાબસે પાવે. ઓર નહીં તો બહોત અઝાબ દેખેગા વેહભી ઓર ઉસકે ઘર વાલેભી.

અબ તુમ મસાયેલ દીનકે દીલસે સુનો. પક્કી પક્કી કીતાબોં મોતેબરસે નીકાલ કર બ્યાન કરતા હું—ફરમાયા **'રસુલે ખુદા સલ સલ્લાહો અલયહે વઆલીહી વસલ્લમ** ને, કે બુનયાદ ઇસલામકી પાંચ ચીજેં હેં. અવ્વલ **કલેમા શહાદતકા,** દુસરી **'નમાજ'** તીસરી **'જકાત'** ચવથી **'હજ'** પાંચવીં **'રોજે રમજાનકે'.**

ઈસલામકા પેહલા રૂકુન-કલમયે શહાદત.

'અવ્વલ કલમે તૈયબ, લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો મોહંમદર રસુલુલ્લાહ.'—દોયુમ કલમે શહાદત. અશ હદોઅન લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વાહદહુ લા શરીકા લહુ વઅશ હદો અનના મોહમ્મ મદન અબ દોહુ વ રસુલો.—સૈયુમ કલમે તમજીદ, સુબહા નલ્લાહે વલહમદો લીલ્લાહે વ લા ઇલાહા ઈલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર વલા હવલા વલા કુવ્વતા ઇલ્લા બીલ્લા હીલ અલી ઈલ અઝીમ—ચહારૂમ કલમે તવહીદ, લા ઇલાહા ઈલ લલ્લાહો વાહદહુ લા શરીક લહુ લહુલ મુલકો વ લ હુલ હમદો યોહયી વ યોમીતો વહોવા હૈયુન લા યમુતો વલા યનામો વલા યકુતો અબદન એ

ચદે હીલ ખેર, વહોવા અલા કુલ્લે શેઇન કદીર—પં-જુમ કલમે રદ કુફ્ર, અલ્લા હુમ્મા ઇનની આઉઝો બેકા મીન અન ઉશરેકા બેકા શેઅંવ વ અના આ-લમો બીહી અસતગ ફેરોકા લેમાલા આલમો બીહી તુબતો વ ર જાતો અનહો વ અસ લમતો વા કુલો ઇ-નની અશહદો અન લા ઇલાહા ઇલ ઇલ્લાહો વાહદહુ લાશરી ક લહુ વાઅશહદો અનના મોહમ મદન અબ દોહુ વ રસુલો (ઇમાને મુફસ્સિલ) આમનતો બીલ્લાહે વ મલા એ ક તીહી વ કોતોબીહી વ રોસોલીહી વલ યૌમીલ આખેરે વલ કદરે ખયરીહી વ શર રીહી મીનલ્લાહે તઆલા વલ બાસે બાદલ મોત, હક. (ઇમાને મુજમ્મીલ) આમનતો બીલ્લાહે કમા હોવા બે અસમા ઇહી વ સીફાતીહી વ કબીલતો જમીઆ અહકામીહી અશ હદો અન લા ઇલાહા ઇલ લ-લ્લાહો વાહદહુ લા શરીકા લહુ વ અશ હદો અનના મોહમ મદન અબદોહુ વ રસુલો—શશુમ કલમે અસ-તગફાર, અસતગ ફીરૂલ્લા હીલ અઝીમીલ લઝી લા ઇલાહા ઇલ્લાહુ અલ હેયુલ કૈયુમ વઆતુબો ઇલયકા મીનજ જન બીલ લઝી લા આલમો ઇન નકા અન તા અલ્લામુલ ગુયુબ, યા ગફ્ફા રજ જુનુબ, બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન—હફતુમ કલેમે સૈયદુલ અસતગફાર, અલ્લા હુમ્મા અનતા રબ્બી લા ઇલાહા

ઇલ્લા અનતા ખલક તની વ અના અબદોકા વ અના અલા અહદેકા વ વાઅદેકા મસ તતા તો આઉજો બેકા મીન શરરે મા સનાતો અબુઓ લકા બે નેઅ મતેકા અલઇયા, વ અબુઓ બે જનબી ફગ ફેરલી ફ ઈન નહુ લા યગ ફેરેજ જીનુબા ઇલ્લા અનતા બે રહમતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

અબ સુનો તુમ પેહલે કલમેકે માયને ફર્જ યેહી હે, મુસલમાન પર હે, કે જબાનસે ઇકિરાર કરે, ઓર દીલસે સચ જાને, કે પયદા કરને વાલા સારી જહાનકા એક હે, **અલ્લાહ** ઉસકા નામ પાક હે, કોઈ ઉસકા શરીક નહીં. સબ બડાઇયા ઓર કમાલ ઉસીકા હે, ઓર વોહ સબ એબોંસે પાકહે. કીસી કામમેં કીસીકા મોહતાજ નહીં. ઓર સબ ઉસકે મોહતાજ હે, સબ ચીજોંકી ઉસે ખબર હે. એક જરરા ઉસસે છુપા નહીં, ઉસે સબ ચીજોંકી કુદરત હે, જો ચાહે સો કરે, કોઇ ઉસકે હુકમકો ફેર નહીં સકતા, ઓર જો કુછ બંદે કામ કરતે હેં, ભલા યા બુરા બલકે જો દુનીયામેં હોતાહે, સબ ખુદાકી તકદીરસે હોતાહે, ખુદાને પેહલેહી મુકરર કર રખ્ખાથા, કે ફલાનેસે ફલાને વકત અયસા અયસા હોગા, ઓર ઇમાન લાવે, કે ફીરિસ્તે બંદે ખુદાકે હેં. પયદા હુયે નુરસે પાક હેં, ગુનાહ નહીં કરતે, જીસ જીસ કામપર ખુદાને મુકરર કર દીયાહે ઉસપર કાયેમ હેં, ન મરદ હેં ન અવરત, ખાતે પીતે નહીં, ખુદાકા જીક્ર ઉનકી જીંદગી હે. ગીનતી ઉનકી ખુદાકે સીવા કોઇ નહીં જાનતા, ઉનમેં ચાર ફીરિસ્તે બહોત નામવર હેં. **જીબ્રાઇલ**, કે કીતાબેં ખુદાકી ઓર હુકમ ખુદાકે, પેગંબરોંકે

પાસ લાયા કરતેથે. **મીકાઈલ** કે રોજી **ખુદાકે** હુકમસે બંદોંકો પહોંચાતેહેં. ઓર મેંહકી તૈયારી ભી કરતેહેં. **ઈસરાફીલ** કે સુર મોહમેં લીયે ખડે કયામતકે દીન ફુંકેંગે, **ઇઝરાઇલ** કે મરતે વકત જાન નીકાલતેહેં, ઓર ઇમાન લાવે, કે **ખુદાને** કીતાબેં પેગંબરોંકો ભેજીહેં, **તવરેત** હજરત **મુસા** પર. **ઇનજીલ** હજરત **ઈસા** પર, **ઝબુર** હજરત **દાઉદ** પર, **કુરઆન** હજરત **મોહંમદ મુસતફા** પર, અલયહીસ્સલાતે વસ્સલામ, ઓર બાજી કીતાબેં, ઓર પેગંબરોં પર જોકુછ **ખુદાકી** કીતાબોંમેં લીખ્ખા હે, સબ હક હે, ઉસપર ઇમાન લાવે, ઓર ઇમાન લાવે, કે **ખુદાને** બંદોંકી હીદાયતકે વાસ્તે દુનિયામે પેગંબરોંકો ભેજા; ઓર હુકમ કીયા, કે જીસ રાહપર પેગંબર ચલેં, ઉસી રાહપર ચલો, તો દીન દુનિયા તુમ્હારા દુરુસ્ત રહે. જો કોઇ દુસરી રાહ ચલેગા. દોજખી હોગા. સબ પેગંબર બરહક હેં, ઓર ગુનાહોંસે પાક, ઓર સારી ખુદાઇસે અફઝલ હેં, ઉનકે દરજેકો કોઇ નહીં પહોંચતા હે. અવ્વલ પેગંબર હજરત **આદમ** હેં, બાપ સબ આદમીઓંકે, ઉનકે પીછે અવલાદસે ઉનકે ઓર બહોતસે પેગંબર હુયે, ગીનતી ઉનકી **ખુદાકો** માલુમ હે, આખીર સબસે પીછે દુનિયામેં હજરત **મોહંમદ મુસતફા** સલ્લ લલ્લાહો અલયહે વ આલીહી વ સલ્લમ આયે હેં, ઓર પેગંબરી હજરત પર ખતમ હુઈ, પર નુર હજરતકા સબસે પેહલે પયદા હુવાથા, ઇસી વાસ્તે હજરત સબ પેગંબરોંકે સરદાર હેં, પયદા હુયે મકકે શરીફમેં, જબ ચાલીસ બર્સકે હુયે, તબ **ખુદાકી** તરફસે પેગંબરી મીલી, ઓર **કુરઆને શરીફ** ઉતરના શુરૂ હુવા, ફીર તેરા બરસ મકકે શરીફમેં ઓર રહે, વહાં મેઅરાજ હુઇ, હજરત **જીબ્રઇલ** બુરાક લેકર આયે, હજરતકો સવાર

કરકે મસજીદે અકસામેં લેગયે. ઓર વહાંસે સાતવેં આસમાન પર હજરત તશરીફ લેગયે, અર્શ ઓર કુરસી સબ કુછ દેખા. ઔર બેહિશ્ત ઓર દોજખ કીભી સેર કી. ઓર ઉસ રાતમેં બડી બડી નેઅમતેં ખુદાકી તરફ્સે પાઈ. ઓર પાંચોં નમાજ ભી વહાં ફર્જ હુઇ, ફીર જબ હજરત તીરપન બરસકે હુયે, ખુદાકે હુકમસે મકકે શરીફ્સે મદીને પાકમેં આયે. દસ બરસ વહાં રહે. જબ તીરસઠ બરસકે હુયે વફાત પાઇ. ચુનાંચે મજારે શરીફ હજરતકા વહાં બના.

ચાર કુરસી હજરતકી યેહે.

મોહંમદ બીન **અબદુલ્લા**, બીન **અબદુલ મુત્તલિબ** બીન **હાશીમ** બીન **અબ્દે મુનાફ.**

ઓર ઇમાન લાવે, કે મરનેકે પીછે આદમીકે પાસ દો ફીરિસ્તે મુનકર નકીર, આકર સવાલ કરતે હેં, **રબ** તેરા કોન હે? મુરદા અગર બાઇમાન હે, જવાબ ઉનકો દેતાહે, રબ મેરા **અલ્લાહ** દીન મેરા ઇસલામ, ઓર યે શખ્સ **રસુલ ખુદાકે** હેં હમારે વાસ્તે ખુદાકે હુકમ લેકર આયેથે. ફીર ઉસ મુરદેપર ખુદાકી રહમત હોતી હે, બેહિશ્તકી તરફ દરવાજા ઉસ્કે વાસ્તે ખોલ દેતે હેં, ઓર જો યેહ મુરદા બેઇમાન થા, મુનકર નકીરકા જવાબ ઉસે નહીં આતા. હરબાર કેહતા હે, મેં નહીં જાનતા, ફીર ઉસપર અજાબ સખ્ત કરતેહેં, ઓર દરવાજા દોજખકી તરફ ખોલ દેતેહેં, ઓર ઇમાન લાવે, કે કયામત આની બર હક હે, ઉસદીન હજરત ઇસરાફીલ સુર ફુકેંગે. આસમાન ફટ જાવેંગે, તારે તુટ જાવેંગે, ઓર તુટ કર ગીર પડેંગે, ઓર

પહાડ ઉડતે ફીરેંગે, જયસે રૂઇકે ગાલે. ફીર આસમાન ઓર સારા જહાન ફના હોગા, જબ દુસરી બાર સુર ફુકેંગે, ફીર કુછ મૌજુદ હોજાયેગા. મુરદે ગોરોંસે નીકલેંગે, ઓર તરાજુ અમલકી ખડી હોગી, ઓર નામે આમાલકે ઉનકે હાથોમેં દેંગે, ઓર હિસાબ કરેંગે, હાથ પાઉં ઉસકે ગવાહી દેંગે, કે ભલે કામ કિયેથે યા બુરે. ઓર દોજખકી પીઠપર પુલ સરાત ખડા હોગા, બાલસે બારીક ઓર તલવારસે તેજ, ઉસપર સબકો ચલનેકા હુકમ હોગા. નેક અયસે ચલે જાઇંગે કે જયસે બીજલી, યા જયસે બાવ, યા જયસે ઘોડા તેજ. ઓર બાઝે પ્યાદોંકી તરેહ, ઓર બહોતસે દોજખમેં કટ કર ગીરેંગે. ઓર ઇમાન લાવે, કે હક તઆલાને હજરત પેગંબરકો હોઝે કવસર દીયા હે, પાની ઉસકા શહેદસે મીઠાહે. ઓર દુધસે ઝીયાદા સુફેદ હે, કુઝે ઊસકે બહોત હેં. ઓર ઇમાન લાવે, કે હજરત રસુલે ખુદા ઓર સારે પેગંબર ઓર અવલીઆ ઓર નેક આદમી શફાઅત ગુનાહગારોંકી કયા મતકે દીન કરેંગે. ઓર ઇમાન લાવે, કે મુસલમાનોંકો બડીબડી નેઅમતેં બેહિસ્તમેં મીલેંગી. ખાનેકો મેવે, ઓર પીનેકો શરબત, ખીદમતકો હુરેં, ઓર ગીલમાન, રેહનેકો મકાન અચ્છે અચ્છે, સબસે બડી નેઅમત બેહિસ્તમેં દીદાર ખુદાકા હે, કે અપને ફઝલો કરમસે મુસલમાનોંકો નસીબ કરેગા. ઓર કાફીરોંકો દોજખમેં બડે બડે અજાયબ હોંગે. આગ, સાંપ બીછ્છુ, ગરમ પાની, તૌકોજંજીર, કાંટે બદબુકે મકાન, ઓર બહોતસે અજાબ હેં.

હક તઆલા દુન્યાસે સાથ ઇમાનકે ઉઠાવે, ઓર સબ મુસલમાનોંકો અજાબસે બચાવે. ઓર ઇમાન લાવે, કે જો કુછ

કુરઆન ઓર હદીસમેં બેહિશ્ત દોજખકા એહવાલ ઓર અગલી પીછલી બાતેં લીખ્ખી હેં સબ હકહેં, ઓર જો બાત મોવાફીક શરેકે હે હક હે. ઓર જો બાત ખીલાફે કુરઆન ઓર હદીસકે હે, સબ બાતીલ હે, ઓર બુરી હે. ઓર હર મુસલમાન પર લાજીમ હે, કે હજરત **રસુલે ખુદા** કી ખુશીકે વાસતે હજરતકી અહલેબેત ઓર અજવાજે મુતહ હેરાતસે ઓર હજરતકે યારોંસે મોહબ્બત ઓર એતેકાદ રખ્ખે. ઓર તમામ ઉમ્મતમેં ઉનકો અફ્ઝલ ઓર બેહતર સમઝે. ઓર ઉન સબકી તાઝીમ કરે, જબ કીસીકા નામ ઉનમેંસે સુને, **રદી અલ્લાહો અનહો** કહે. કુરઆનમેં ઉનકી બડી તારીફ હે. ઉન સબમેં હજરત **અબુબકર** હજરત **ઉમર** હજરત **ઉસમાન** ઓર હજરત **અલી** ઇન સબકી તાઝીમ કરે. કયું કે હજરતને ઉનકી બહોતસી ખુબીઆં બયાન કીહેં. દોસ્તદાર ઉનકા બેહિશ્તી, ઓર દુશ્મન ઉનકા દોજખી હે. **રદી અલ્લાહો અનહુમ અજમઇન,** ઇન સબ બાતોં પર એતેકાદ કરકે, હક જાનકે પક્કા મુસલમાન હોકે, મસલે વુઝુ ઓર નમાજકે સીખે, ઓર નમાજ કો સારી ઇબાદતોંમેં અફ્ઝલ બેહતર ફર્જ ખુદાકા સમઝકે પાંચોં વકત નમાજકો જમાઅતસે અદા કરે, ઓર સુસ્તીસે કભી તર્ક ન કરે. ફરમાયા **રસુલે ખુદા** સલ લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને, જો કોઇ મોહાફેજત ન કરે નમાજપર, ન ઉસે નુર હો ન હુજ્જત ન નજાત, ઓર હો વોહ શખ્સ દીન કયામતકે સાથ કારૂન, ઓર ફીરઓન ઓર હામાન, ઓર અબી બીન ખલફકે. ઓર ફરમાયા હજરતને કહો તુમ અપની અવલાદકો નમાજ કરે, જબ સાત બરસકે હોં, ઓર જબ દસ બરસકે હોં, મારકે નમાજ પરહાવ.

દુસરા રૂકુન ઈસલામકા નમાજ.

નમાજ ફજરકી ૪. રકઆત (૨, દો સુન્નત. ૨, ફરજ)

૨, દો રકઆત સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆ' તયને સુન્નતા રસુ લીલ્લાહે તઆલા સુન્ન તલ ફજરે મુ ત વજ જેહુન ઇલા જેહુ તીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, દો રકઆત ફરજકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆ તયને સલા તલ ફજરે ફર દુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજલ વકતે *ઇક તદયતો બે હાજલ ઇમામ* મુ ત વજ જેહુન ઇલા જેહુ તીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

---

* એ નિશાનીકે અંદર જો લીખ્ખા હુવાહે, વોહ આગે ઇમામ ફરજ નમાજમેં હો તો પરહે. ઓર અગર અકેલા નમાજ પરહતાહો, તો ઇતના છોડકે નિયત પરહે, ઇસી તરેહ તમામ ફર જોંકી નિયતોંમેં અમલ કરે. ઓર એહ ફકત ફરજ નમાજ કે વાસ્તેહી હે. અગર ફરજમેં આપ ઇમામ હોવે, તો "ઇક્ત દયતો બેહાજલ ઈમામ" લીખ્ખા હે, વહાં 'અના ઈમામુન લેમન હુ દ રા' પરહે.

નમાજ ઝોહરકી ૧૨, રકઆત (૪ રકઆત સુન્નત, ૪ ફરજ, ૨, સુન્નત ૨, નફીલ.)

૪, રકઆત સુન્નતકી નિયત.

"નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતીન સલા તઝ ઝોહરે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર."

૪, રકઆત ફરજકી નિયત.

"નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતીન સલા તઝ ઝોહરે ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજલ વકતે* "ઇક ત દયતો બે હાજલ ઈમામ*" મુ ત વજ જેહન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકઆત સુન્નતકી નિયત.

"નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆ તયને સલા તઝ ઝોહરે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકઆત નફીલકી નિયત.

"નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆ-તયને સલાતા નફ઼ લીઝ ઝોહરે મુ ત વજ જેહન ઈલા જેહ તીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર."

નમાજ અસરકી ૮, રકઆત. (૪, રકઆત સુન્નત, ૪, રકઆત ફરજ) ૪. રકઆત સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતીન, સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા સલાતલ અસરે મુ ત વજ જેહુન ઇલા જેહુતીલ કાબતીશ :શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૪, રકઆત ફરજકી નિયત

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતીન, સલાતલ અસરે ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજલ વકતે "ઇકત દયતો બે હાજલ ઇમામ" મુ ત વજ જેહુન ઇલા જેહુતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર. "

નમાજ મગરેબકી ૭, રકઆત. (૩, રકઆત ફરજ ૨, સુન્નત, ૨, નફીલ.)

૩, રકઆત ફરજકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા સલાસા રકઆતીન સલાતલ મગરેબે ;ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હાજલ વકતે*ઇક્ત દયતો બે હાજલ ઈમામ" મુ ત વજ જેહુન ઇલા જેહુતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકઆત સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆ

તયને સલાતલ મગરેબે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકઆત નફીલકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆ તયને સલાતા નફલીલ મગરેબે મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

નમાજ ઇશાકી ૧૭, રકઆત, (૪, રકઆત સુન્નત ૪, ફરજ, ૨, સુન્નત. ૨. નફીલ ૩, વીત્તરેવાજેબ, ૨, નફીલ)

૪, રકઆત :સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતયને સલા તલ ઇશાએ સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૪, રકઆત ફરજકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતીન સલાતલ ઇશાએ ફરદુલ્લાહે તઆલા ફરદ હજલ વકતે *ઇકત દયતો બે હાજલ ઇમામ* મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકઆત સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆતયને સલાતા બાદલ ઇશાએ સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકઆત નફીલકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆતયને સલાતા નફ્લીલ ઇશાએ મુ ત વજ જેહન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૩, રકઆત * વીત્તરે વાજેબકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા સલાસા રકઆતીન સલાતા વીત્તરે હાજેહીલ લયલે બાદલ ઇશાએ મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨, રકઆત નફીલકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆતયને સલાતા નફ્લીલ ઇશાએ મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

---

* રમજાનમેં તરાવીહકે અંદર વીતર ઈમામ કે સાથ પરહે. ઉસ વક્ત જહાં બાદલ ઇશાએ લીખ્ખાહે, ઉસકે પીછે "ઈકતદયતો એ હાજલ ઇમામ" સાથ મીલાકે પરહે.

* દુઆયે કુનુત.

અલ્લા હુમ્મા ઈનના નસ્ત ઇ નોકા વ નસતગ ફેરોકા વનુ મેનો બેકા વ ન તવકકલો અલયકા વનુસ ની અલયકલ ખેર, વ નસ કોરોકા વલા નક ફોરોકા વ નખલઓ વ નતરોકો મઈયફ્ર જોરોકા અલ્લા હુમ્મા ઈયાકા નાબુદો વ લકા નોસલ્લી વ નસજોદો વ ઇલયકા નસઆ વ નહફેદો વ નરજુ રહ મ ત કા વ નખશા અજા બકા ઈન્ના અજા બકા બીલ કુફ્ફારે મુલ હેક.

†અત્ત તહીઆત.

અત્ત તહી યાતો લીલ્લાહે વસ સ લ વાતો વત તૈએ બાતો અસ્સલામો અલયકા ઐયો હન નબીઓ વ રહ મતુલ્લાહે વ બ ર કા તોહુ અસ્સલામો અલયના વ અલા,

---

* યેહ દુઆયે કુનુત ઇશાકી નમાજમેં વીતરકી તીસરી રકઆતમેં અલહમદો ઓર દુસરી સુરત પરહકે રકઆત તોડકે શીર બાંધે, ઓર યેહ દુઆ પરહે. બાદ રૂકુમેં જાવે.

†અત્તતહીયાત હર નમાજકે કાયદેમેં ખાહ ફર્જ હો, ખાહ સુંન્નત. ખાહ નફીલ કે પરહે. અગર દો રકઆત હો, તો પુરી અત્ત તહીયાત પરહે ઓર સલામ ફેરે. અગર તીન યા ચાર રકઆત હો, તો પેહલે દો રકઆત પરહકે, કાયદેમેં બેઠકે અ-તતહીયાત પરહે, લેકીન દુરદ ઓર દુઆયે માસુરા ન પરહે, ઓર દુસરે કાયદેમેં તમામ પરહે.

ઇબ્રાહીમલ્લા હીસ સાલે હીન, અશ હદો અન લા ઇલાહા ઈલ્લ લલ્લાહો વા અશ હદો અનના મોહમ મદન અબ દોહુ વ રસુલો (દુરૂદ) અલ્લા હુમ્મા સલ્લે અલા મોહમ મદીવ વ અલા આલે મોહમ મદીન કમા સલ લયતા અલા ઇબરાહીમા વ અલા આલે ઇબરાહીમા ઇન નકા હમીદુમ મજીદ, અલ્લા હુમ્મા બારેક અલા મોહમ મદીવ વ અલા આલે મોહમ મદીન કમા બારકતા અલા ઇબરાહીમા વ અલા આલે ઇબરાહીમા ઇનિ નકા હમી દુમ મજીદ. (દુઆયે માસુરા) અલ્લા હુમ મગ ફેરલી વલે વાલે દઇઆ વલે મન તવા લદા વર હમ હોમા કમા રબ બના ની સગી રવ વગ ફેરીલ્લી હુમ્મા લે જમી ઇલ મોમે નીના વલ મોમેનાત, વલ મુસ્લે મીના વલ મુસ્લે માત. અલ અહીયાયે મીન હુમ વલ અમવાત, બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

બયાન વુઝુકા,

'વુઝુકી નિયત'–નવવતો અન અત વદ દઆ લેઇસ તેબાહતીસ સલાતે તકર રોબન ઇલલ્લાહે તઆલા."

વુઝુકે ફરજ ચાર હેં. એક મોંહ ધોના માથેકે બાલોંસે હુડીકે નીચે તક, ઓર દોનોં કાનોં તક, દુસરે–દોનોં હાથ ધોના કોહ- નીયોં તક, તીસરે–ચોથાઇ સરકા મસાહ કરના, ચોથા દોનોં પાઉં

ઓના ટખનો સમેત. ઇન ચાર ચીજોસે અગર બાલ બરાબર બી સુખા રહે વુઝુ સહીહ નહો.

તરતીબ વુઝુકી સુન્નત યું હે, કે ઉપર લીખ્ખી હુઇ નિયત ઓર **"બીસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ"** પરહકે દોનોં હાથ પહોંચો તક તીન બાર ધોવે, ફીર તીન કુલ્લી કરે, મીસવાક સમેત. ઓર તીનબાર નાકમેં દાહને હાથસે પાની ડાલકે બાયેં હાથસે નાક ઝાડે, ઓર તીનબાર મોંહ ધોવે, ઓર તીન બાર દોનોં હાથ કોહનીયોં સમેત ધોકર, એક બાર સારે સરકા મસાહ કરકે, કાનોંકા મસાહ કરે, ઓર તીનબાર ટખનો સમેત દોનો પાઉં ધોવે, વુઝુ તમામ હુવા, વુઝુ કરતે હુવે કલેમા શહાદતકા પરહે– **"અશ હદો અન લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વહ દહુ લા શરીક લહુ વ અશ હદો અનના મોહમ મદન અબ દોહુ વ રસુલો"** પરહે, ઓર યેહ દુઆ પરહે.– **અલ્લા હુમ મજ અલની મીનત તવવા બીના વજ અલની મીનલ મુ ત તહ હેરીન. સુબહા નકલ્લા હુમ્મા વબે હમદેકા અસતગ ફેરોકા વા તુબો ઇલેક"**–વુઝુ તમામ હુવા. વુઝુ કરતે હુયે દુનિયાકી બાતેં કરની મકરુહ હે, ઓર બહોત પાની ડાલના બુરા હે.

નવાકીઝ વુઝુકે.

જો નજાસત આદમીકે આગે પીછેસે નીકલે, વુઝુ દુટ જાયે, ઓર લહુ ઓર પીપ નીકલકે બહે, વુઝુ દુટ જાયે, ઓર ચીત યા કરવટ લગાકે તકયા દેકે સોયે વુઝુ દુટ જાયે, ઓર

જો કાયદા બંદોબસ્ત નમાજકેમેં સો જાય, ખડા યા રૂકુઅમેં યા સીજદેમેં યા બેઠાહો વુઝુ નહીં ટુટા, જો ઢીલા ન હુવા હો. ઓર જો નશા પીકર મસ્ત હો, યા બીમારીસે ગશી હો, યા બગાયત ઝઇફ હો, યા બાવલા હો, વુઝુ ટુટ જાયે. ઓર નામઝમેં કેહકહા કર નેસીબી વુઝુ ટુટ જાતા હે.

બયાન તયમમુમકા.

તયમમુમકી નિયત-"નવયતો અન અ ત યમ મમા લે રફ ઇલ હદસ, વલ ઇસતેબા હતીસ સલાતે તકર રોબન ઇલલ્લાહે તઆલા"—અગર નમાઝીકો પાની ન મીલે, એક કોસ ભેર દુર હો, યા બીમારીસે પાની ખલલ કરતા હો, યા ઇદેનકી નમાજ જાનેકા ખોફ હો, પાક મીટ્ટી પર તયમમુમ કરકે નમાઝ પરહે, હરગીજ નમાજ તરક ન કરે.—તરતીબ તયમમુમકી—પેહલે નિયત કરકે દોનોં હાથ જમીન પર મારકે મોંહપર મલે, ઓર અયસી તરેહ મલે, કે જીતના મોંહ હાથ ધોના ફરજ હે. સબ જગે હાથ પહોંચે, ઓર અગર હાથમેં અંગુઠી હો ઉસેબી હીલાવે, તયમમુમ ગુસલ ઓર વુઝુકા એકસા હે, જયસા આદમી વુઝુ ઓર ગુસ લસે પાક હોતાહે, તયમમુમસેભી પાક હોતાહે. બે વીસવાસ નમાઝ ઓર કુરઆન પરહા કરે. જબ તલક પાની ન મીલે, જબ પાની મીલા તયમમુમ ટુટા. ઓર જીન ચીજોંસે વુઝુ ટુટ જાતાહે, ઉનહીસે તયમમુમ ટુટ જાતાહે, અગર બદન યા કપડા નાપાક હો, ઓર પાક કરને વાસ્તે પાની નહીં મીલતા. ઉસી તરેહ નમાજ

ફરજ પરહે. પર જો સતરકે મુવાફીક કપડા પાક મીલે, સારે કપડે નાપાક ઉતારકે નમાજ પરહે.

બયાન પાનીકા.

અગર કુંએમેં નજાસત પડે, યા કોઇ હેવાન ફુલે યા ફટ જાવે, યા મર જાવે, માનીંદ આદમી યા બકરીકે, તો સબ પાની નીકાલા જાવે, અગર મુમકીન હો તો. ઓર મુમકીન નહો. તો સાહેબે બસારત જીતના પાની બતાવે, નીકાલ ડાલે. ઓર અગર કબુતર યા મુરગી બરાબર મરજાવે, તો ચાલીસ ડોલ તક પાની નીકાલે, ઓર અગર ચીડીયા યા ચુહે જયસા મરા હો, તો બીસ ડોલસે તીસ ડોલ તક નીકાલે, ઓર ડોલ દરમ્યાની હો, અગર ડોલ છોટા બડા હો, તો હીસાબ કરકે બરાબર લે. અગર કુંએસે નજાસત યા હેવાન મરા હુવા નીકલા, તો જીસ વકતકે નજાસત યા હેવાન માલુમ હોવે ઉસ વકતસે હુકમ નજાસતકા કરેંગે. ઓર અગર માલુમ નહીં, કે કબ ગીરા થા, તો ઉસકો એક દીન રાતસે નાપાક ઠેરાવેંગે, ઓર અગર ફુલા ફટાહે, તો નજાસતકા હુકમ તીન દીન રાતસે કીયા જાયેગા, ઓર આદમી ઓર ઘોડેકા જુટા, ઓર જીસ જાનવરકા ગોસ્ત હલાલ હે, ઉસકા જુટા પાક હે, ઓર ચાર પાયે શીકારી જાનવરોંકા જુટા નાપાક હે, ઓર જો જાનવરકે ઘરોંકે સુરાખોંમેં રહા કરતે હેં, ઓર બીલ્લી ઓર છોટી ફીરતી મુરગી, ઓર પરીંદે શીકારી જાનવરોંકા જુટા મકરૂહ હે, ઓર ગધે ઓર ખચ્ચરકા

ઝુટા મશકુક હે, અગર પાની ન મીલે, તો મશકુક પાનીસે વુઝુ કરે, ઓર જીસકા ઝુટા પાક હે, ઉસકા પસીનાભી પાક હે.

બ્યાન નજાસતકા.

અગર બદન યા જગા યા કપડા નજીસ હોજાવે, અયસી નજાસતસે કે દીખાઇ દેતી હો, તો પાનીસે ઓર અયસી ચીજસે કે જો બેહતી હો, ઓર નાપાકીકો દુર કરતી હો, ઉસસે પાક કરે, અગરચે ઉસકા અસર બાકી રેહજાવે, ઓર ઝાયેલ નહોવે, તોભી પાક હોતા હે. ઓર જો ચીજકે નજીસ હોજાવે, ઉસ નજાસતકે દીખાઇ નહીં દેતી, તો ઉસકો તીન બારકે ધોનેસે ઓર નીચોડનેસે પાક હોજાવેગી. ઓર જીસકા નીચોડના મુમકીન નહીં હો. તો તીન બારકે ધોને ઓર હરબારકે છોડ દેનેસે, યહાંતક કે કતરા ટપકના મૌકુફ હોજાવે, પાક હોજાયેગી, અગર બદન યા કપડેપર તર મની લગીહો, તો વોહ ધોનેસે ઓર અગર ખુશ્ક હો, તો ખુર ચનેસે પાક હોજાતા હે. ઓર મોઝેપર અગર ધાડી નાપાકી લગી હો, તો જમીનપર રગડનેસે, ઓર અગર પતલી નાપાકી હો, તો ધોનેસે પાક હોજાતા હે. ફકત તલવાર ઓર જો ઉસકે મીસલ ચીજ હો, જમીનપર મલનેસે પાક હોજાતી હે. ઓર જો બીછોના અયસા હો કે ધોના ઉસકા દુશવાર હો, એક દીન રાત ઉસપર પાની બહાનેસે પાક હોજાતા હે. જમીન ઓર જો ચીજ કે ઉસકે મુતતસીલ હો, માનીંદ પથ્થર, ઇંટ, ઘાંસ, કે જબ ખુશ્ક હોજાવે, ઓર નજાસતકા અસર જાતા રહે, તો પાક હોજાતી હે, ઓર વહાં નમાજ જાયેજ હે, લેકીન તયમ

ગુમ ઉસસે દુરૂસ્ત નહીં, અગર ચોથાઇસે કમ કપડા ખફીફ નાપાકી જયસા ઘોડેકા ઓર હલાલ જાનવરોંકા પેશાબ ઓર હરામ ચીડીયોંકી બેટસે નજીસ હોજાવે, તો મોઆફ હે. ઓર હલાલ તાએરકી બેટ પાક હે, મગર મુરગી ઓર બતખકી બેટ ગલીઝ નાપાક હે, માનીંદ જાજુરૂર ઓર પેશાબ ઓર ખુન ઓર શરાબ કે, પસ મોઆફીક હે કદર એક દીર હમ કે, કે વોહ એક મીસકાલ હે કસીફમેં, ઓર હતેલીકે ગરહેકા અરઝ હે રકીકમેં. ઓર અગર પેશાબકી છીંટેં સુઇકે સરકે બરાબર પડ જાવેં, તો ઉસ કા ધોના વાજેબ નહીં, જો પાની કે નજીસ ચીજપર પડ જાવે વોહભી નજીસ હે, યા નજીસ ચીજ પાનીમેં પડ જાવે, તબ ભી પાની નજીસ હે. ઓર નજીસકી રાખ નજીસ નહીં, માનીંદ ગધેકે, કે નમકદાનમેં ગીર પડા. ઓર નમક હોગયા તો પાક હે, ઓર જીસ કપડેકા અસતર નજીસ હો, ઓર સીયા નહો ઉસપર નમાજ દુરૂસ્ત હે, એક તરફકે હીલાનેસે દુસરી તરફ હીલે યા ન હીલે. ઓર અગર નજીસ કપડેકો પાક કપડેકે સાથ લપેટે, ઓર ઉસકી તરી પાક કપડે પર આજાવે, તો અગર અયસી તરી હે; કે નીચોડનેસે પાની નહીં ટપકતા તો નમાજ ઉસપર દુરૂસ્ત હે, અગર જમીન ખુશ્ક અયસી મીટ્ટીસે કે જીસમેં ગોબર મીલા હુવા હો, લીપી ગઇ હો, તો ઉસપર તર કપડા બીછાકર નમાજ પરહના દુરૂસ્ત હે, ઓર અગર એક કિનારા કપડેકા જો નજીસ હુવાથા ભુલ ગયા, ઓર દુસરા કિનારા ધો લીયા, તો નમાજ ઉસપર જાયેજ હે, માનીંદ ગીહુંકે કે રોંધનેમેં ગધેને પેશાબ કીયા, તો ફીર બાઝે ગીહું બાંટે ગયે, યા ઉસમેં સે કુછ ફકીરકો દીયે તો સબ પાક હો જાયેંગે.

બયાન ગુસલકા.

એહ તેલામકે ગુસલકી નિયત.

નવયતો અન અગ તસેલા 'મીન ગુસલીલ એહ તેલામે' મીન રગ બતીશ શયતાને ઇમતે સાલલ લે અમ રીલ્લાહે તઆલા વ તહા રતલ લીલ બદને લે ઇસતેબા હતીસ સલાતે વ રફ ઈલહદસ.

જનાબતકે ગુસલકી નિયત.

નવયતો અન અગ તસેલા *"મીન ગુસલીલ જના અતે" ઇમતે સા લલ લે અમ રીલ્લાહે તઆલા વ તહા રતલ લીલ બદને લે ઇસતેબા હતીસ સલાતે વ રફ ઇલ હદસ,

ગુસલ કે અંદર ફર્જ તીન ચીજેં હેં. કુલ્લી કરના, નાકમેં

---

*ઉપર જનાબત, કે ગુસલકી નિયત લીખ્ખી હે, મગર 'હયેઝ' યા નીફાસ યા 'જુમાઅ' યા 'ઇદ', યા 'એહરામ' કા ગુસલ હો, તો ઉપર લીખ્ખી હુઈ તમામ નિયત પરહે, લેકીન જહાં 'મીન ગુસલીલ જનાબતે' લીખ્ખા હે, વહાં અગર હયઝકા ગુસલ હો તો "મીન ગુસલીલ હયઝે" અગર નીફાસકા હો તો "મીન ગુસલીલ નીફાસે" ઓર અગર જુમાઆકા હો, તો 'મીન ગુસલીલ જુમોઅતે' અગર ઇદકા હો, તો 'મીન ગુસલીલ ઇદે', અગર એહ રામ કા હો, તો 'મીન ગુસલીલ એહરામે', ઇસ તરેહ પરહે, ઓર બાકીકી તમામ નિયત પુરી કરે.

પાની ડાલના, સારે બદનપર એકબાર પાની બહાના. પર સુન્નત યુંહે, કે પેહલે હાથ ધોયે, ઓર નાપાકી બદનસે દુર કરે, ફીર વુઝુ કરે, ફીર બદનપર પાની બહાવે, ગુસલ જીમાઅસે ફર્જ હોતાહે દોનોંપર, મની નીકલે યા ન નીકલે. ઓર જો સોતા ઉઠા બદનપર યા કપડેપર મની પાવે ગુસલ ફર્જ હે, એહતેલામ યાદ હો યા ન હો, પર જો એહતેલામ યાદ હો, ઓર બદન પર યા કપડે પર અસર ન પાવે, ગુસલ વાજેબ નહીં. અગર ઔરતકે પાસ બેઠા, ઉસે હાથ લગાયા, ઓર બોસા લીયા, ઓર વયસીહી ઓર શહવત હોકે ચીપસા નીકલા, ઉસે મઝી કેહતેહે. ઉસકે નીકલનેસે ગુસલ વાજેબ નહીં હોતા, પર જો હાથ લગાનેસે મની શહવતસે કુદકે નીકલે, ઓર લજ્જત હોવે ગુસલ વાજેબ હુવા. ઉલમા ફરમાતે હેં, કે જો ઇનસાન સોતા ઉઠા ઓર નાઇજે પર તરાવત મઝીકી પાઇ, ઉસે ચાહીયે કે એહતીયાત કે વાસ્તે ગુસલ કરલે. જબ ઔરત હયઝ ઓર નીફાસસે પાક હો, ઉસપર ગુસલ વાજેબ હુવા. કમતર મુદ્દત હયઝકે તીન દીન હેં, જીયાદા દસ રોજ હેં. ઇસિ મુદ્દતકે અંદર જીસ રંગકા લહુ નીકલે, વોહ હયઝહે, જબ સુફેદ પાની આયા, હયઝ હો ચુકા, ગુસલ કરકે નમાજ પરહે. જનનેકે પીછે જબતલક લહુ નીકલે, નમાજ મોકુફ કરે, જબ ખુશ્ક હોજાયે નમાજ પરહે, જો લહુ ચાલીસ દીનસે આગે ચલા, ગુસલ કરકે નમાજ પરહે, હયઝ ઓર નીફાસમેં નમાજ ન પરહે, ઓર રોજા ન રખખે. જબ સુખ જાયે નમાજકી કઝા નહીં, પર રોજે જીતને ખાવે, ઉતને કઝા કરે, ઔરતસે હયઝ ઓર નીફાસમેં જીમાઅ કરના હરામ હે, ઓર ઇસ્તેહાઝામેં રવાહે, બે વુઝુ વાલેકો કુરઆન પર હાથ

લગાના રવા નહીં. પર યાદ પર પરહના રવાહે. ઓર હાજતે ગુસલ વાલેકો દોનોં બાતેં રવા નહીં. ઓર મસજીદમેં જાનાભી રવા નહીં; ઓર કાબે શરીફ કે ગીર્દ ફીરના ભી રવા નહીં.

બયાન નમાજકે ફરજોંકા.

ફર્ઝ નમાજકે તેરા હેં. સાત બાહેર નમાજસે હેં, ઓર છે અંદર નમાજકે. બાહેરકે સાત યેહ હેં, અવ્વલ પાકી બદનકી, દુસરી પાકી કપડેકી, તીસરી પાકી જાયે નમાજકી. ચોથી સતર ઢાંકના. પાંચવીં વક્ત પર નમાજ પરહની. છઠ્ઠી કીબલે કે તરફ ખડા હોના. સાતવીં નિયત નમાજકી દીલમેં કરની. યાને જીમેં સમઝનાકે ફજરકી નમાજ ફરજ પરહતાહું, નિયત જબાનસે ઝુરૂર નહીં. ચાહે કરે. યા ન કરે. અગર આદમીકે બદનમે ફોડા હે, યા જખમ હે, ઓર હર વક્ત બેહતા હે, યા કીસીકા હર વક્ત પેશાબ ટપકતા હે, યા બાવ સરતી હે, બંદ નહીં હોતી, યા દસ્ત બંદ નહીં હોતે, યા નકસીર ચલતી હે, બંદ નહીં હોતી, અયસા આદમી હર નમાજકે વક્ત વુઝુ તાજા કીયા કરે, ઓર બે ખતર નમાજ પરહા કરે. નમાજ તરક નકરે, ઓર ફીર જબ વક્ત નમાજકા ગયા વુઝુ ટુટા, મરદકો સતર ઢાંકના નાફસે જાનુ સમેત ફરજ હે, ઓર અવરત આજાદ બીબીકો સારા બદન ઢાંકના ફરજ હે, સીવા મુંહ ઓર દોનોં હથેલી ઓર દોનોં પાઉંકે, ઓર બાંદીકો પેટ ઓર પીઠસે ઘુટનોં સમેત ઢાંકના ફરજ હે, ઓર બાકી મુસ્તહબહે. જીતના સતર ફર્ઝ હે, ઉસમેંસે જોનસે અજુકી ચોથા

ઇ નમાજમેં ખુલજાવે, નમાજ તુટ જાવે. જયસે ચોથાઇ સતર કી. યા ચોથાઇ જકરકી, યા ચોથાઇ ચુતડતકી, યા ચોથાઇ ઔર તકે સરકી, યા કહીં ઔર ખુલજાવે નમાજ ફાસીદ હોવે, જીસે કપડા મુયસ્સર ન હોગા, નમાજ પરહે, તરક ન કરે, કે નમાજ કે તરકકા બડા અજાબ હે. જીસે પગડી, જામા, કુરતા મુયસ્સર હો ઉસે ટોપીસે, યા અકેલી ઇજારસે નમાજ મકરૂહ હે, સવાબ કમ હોજાતા હે, પર નમાજ જાતી નહીં, જો સતરે ફર્જ ઢકા હો. અગર નમાજી જંગલમેં અયસે મકાનપર હો, કે કીબલા માલુમ નહો, જહર હો યા અંધેરી રાત હો, ઔર કોઇ આદમી ન મીલે, કે જીસ્સે પુછે, અયસી જગે સોચ કરે. જીસ તરફ દીલ ઉસકા શહાદત દે ઉસી તરફ નમાજ કરે, બગેર સોચકે નમાજ દુરૂસ્ત નહીં. ઔર જો કઇ આદમી હોં, હર આદમી અપની સોચ યાને કીયાસ પર નમાજ કરે, વકત નમાજોંકે મશહુર હેં. પર મુસ્તહબ યું હે, કે સુબ્હોકી નમાજ જરા અવ્વલ વકતસે ઉપર કરકે પરહે, કીરા અતસે પરહે, ઔર ઝોહરકી નમાજ ગરમીયોંમેં જરા ઉપરસે પરહે, ઔર મગરેબકી નમાજ અબરકે દીન ઉપર કરકે પરહે. ઔર ઇશાકી નમાજ બડી રાત ગયે પરહે, ઔર બાકી નમાજેં અવ્વલ વકત પરહે, બેહતર હે જીસ વકત સુરજ નીકલે. ઔર જીસ વકત દો પહેર બરાબર હો, ઔર જીસ વકત સુરજ છુપે, નમાજ પર હની દુરૂસ્ત નહીં, ન ફરજ, ન નફીલ. ન નમાજ જનાજેકી. ન સીજદા તીલાવતકા, પર જીસને અસરકી નમાજ ન પરહીહો, લાચારીકો સુરજકે છુપનેકે વકત પરહ લે. સુબ્હોકી નમાજ પીછે. સુરજ નીકલનેસે પેહલે, ઔર અસરકી નમાજકે પીછે સુરજ છુપનેસે પેહલે નફીલેં પરહની મકરૂહ હે, પર કઝા નમાજ જાયેજ હે.

છે ફર્ઝ અંદર નમાજકે યેહ હેં—અવ્વલ તકબીરે તહ- રીમા યાને "અલ્લાહો અકબર" કેહકે નમાજ શુરૂ કરની. દુસરે ખડે હોકે નમાજ પરહની. તીસરે કીરાઅત યાને નમાજ પરહનેમેં કુછ કુરઆને શરીફ પરહના. ચોથે રકુઅ, પાંચવેં દો સીજદે હર રકઆતમેં કરને, છઠે કાયદે આખીર નમાજકે અત્તતહીયાતકી કદર બેઠના,—ફર્જ ઓર વીતર બેઠકે પરહના બગેર બીમારીકે સહીહ નહીં. ઓર સુન્નત ઓર નફીલ બેઠકેભી જાયેજ હે. પર ખડે હોકે પરહના બહોત સવાબ હે. યેહ તેરા ફર્ઝ નમાજકે હેં, ઇનમેંસે અગર એકભી તર્ક કરે, નમાજ તુટ જાયે, ફેરકે નમાજ પરહે. ઇમામ આઝમ સાહેબકે મજહબમેં એક આયતે કુરઆન પરહની નમાજમેં ફરજ હે. ઓર એક આયતસે જીયાદા પરહના વાજેબ હે યા સુન્નત, પર ઓર ઇમામોંકે મજહબમેં 'અલ્હમ્દ' સારી પરહની ફર્ઝ હે. કીરાઅત દો રકઆત ફરજોંમેં ફરજ હે, ઓર બાકીમેં સુન્નત હે. ઓર જો વીતર, ઓર સુન્નત, ઓર નફીલ હો, હર રકઆતમેં કીરાઅત ફરજ હે.

બયાન વાજેબાતે નમાજ.

વાજેબ નમાજકે ચવદા હેં—અવ્વલ સારી અલહમ્દ પરહની. દુસરે અલહમ્દકે પીછે સુરત મીલીહુઇ પરહની. તીસરે રૂકુઅ સીજદોંમેં દેર કરના. ચવથે રૂકુઅ કરકે સીધા ખડા હોકે સીજદેકો જાના. પાંચવેં એક સીજદા કરકે બેઠકે દુસરા સીજદા કરના. છઠે દરમીયાન નમાજકે અત્તતહીયાતકે વાસ્તે બેઠના. સાતવેં અત્તતહીયાત દોનોં કાયદોંમેં પરહની. આઠવેં પુકારકે પરહના. જહાં પુકા

રકે પરહતે હેં, ઇમામકો ઓર આહીસ્તા પરહના જહાં આહીસ્તા પરહતે હેં. નવ્વીં "અસ્સલામુ અલયકુમ" આખીર નમાજકે કેહના. દસવીં દુઆયે કુનુત વીતરમેં પરહની. ગ્યારવીં છે છે તક બીરેં દોનોં ઇદકી નમાજમેં પરહના. બારહવીં ચાર રકઆત ફરજમેં સે દો રકઆતે અવ્વલકો કીરાઅતકે વાસ્તે મુકરર કરના. તેહરવીં જો ફરજ બારબાર હર રકઆતમેં આતે હેં. ઉસમેં રેઆયત કરના, ચોધવીં હર વાજેબમેં તરતીબ નીગાહ રખની, સબ વાજેબ ચવદા હુયે, ઇનમેંસે અગર કસ્દ કરકે એકભી તરક કરેગા, નમાજ જાતી નહીં, પર નીહાયત મકરૂહ હોતીહે, ઓર જાનેકે પાસ હોજાતી હે, વાજેબ હે, કે ફેરકે ઉસ નમાજકો પરહલે, ઓર જો ઇન વાજેબોં મેંસે એક યા જીયાદા એકસે ભુલકે તરક કીયા, ઓર આખીર નમાજકે સીજદા સહુકા કરલીયા, નમાજ સહીહ હુઇ. ઓર જો સીજદા સહુકા નકીયા, વાજેબ હે કે નમાજ ફેરકે પરહે. ઓર જો ફેરકે નમાજ ન પરહી ફરજ ઉતર ગયા, પર વાજેબકે તરકસે ગુનાહ સરપર રહા, સીજદા સહુકા યેહ હે, કે જબ આખીરકી અત્ત તહીયાત પરહ ચુકે, સલામ ફેરકે દો સીજદે કરે, ફીર અત્તતહીયાત દુરૂદ દુઆ પરહકે સલામ ફેરે, લાજીમ હે હર મુસલમાન પર, કે અલ હમ્દ ઓર કઇ સુરતેં કુરઆનકી ઓર જો ચીજકે નમાજકે અંદર પરહી જાયે; ખુબ સહીહ કરકે યાદ કરે, ઓર નહીં તો ગુનાહગાર હોગા, બલકે બાઝી ગલતીયોંસે નમાજ જાતી રહેગી, અગર અલ હમ્દસે પેહલે ભુલકે સુરત પરહ ગયા, યા એક આયત પરહ ગયા. સીજદા સહુકા વાજેબ હોગયા, જો અલહમ્દ કે પીછે સુરત પરહના ભુલ ગયા, તીસરી યા ચોથીમેં અલહમ્દ કે પીછે પરહલે. ઓર સીજદા સહુ કરે. ઇમામ પર વાજેબ હે, કે દો રકઆત સુબ્હે. ઓર મગરેબ. ઓર ઇશા, ઓર જુમા ઓર ઇદેન, ઓર તમામ

તરાવીહમેં કીરાઅત પુકારકે પરહે. અદા પરહતા હો યા કઝા. અગર ભુલકે આહિસ્તા પરહે સીજ્દા સહુ નકરે. ઓર અકેલા આદમી મુખતારહે, ચાહે ઉન નામાજોંકો પુકારકે પરહે યા આહિસ્તા, અગર વક્ત પર પરહતા હો પુકારકે પરહના અચ્છાહે. ઓર જો અકેલા કઝા પરહતાહો આહિસ્તા પરહે. પુકારકે જાયેજ નહીં, ઓર ઝોહર અસરકી નમાજ્મેં ઓર દીનકે નફીલોંમેં સબ આહિસ્તા પરહે. પુકારકે જાયેજ નહીં, અગર દો રકઆત પરહકે અત્તતહીયાતકે વાસ્તે બેઠના ભુલ ગયા, જબ તલક સીધા ખડા નહીં હુવા બેઠ જાયે, ઓર અત્તતહીયાત પરહે, ઓર સીજ્દા સહુકા લાઝીમ નહીં. ઓર જો સીધા ખડા હો ગયા, ફીર નબેઠે, આખીર નમાજકે સીજ્દા સહુકા કરે. ઓર જો બેઠ જાયેગા નમાજ ટુટ જાયેગી, ઓર જો ચાર રકઆત પરહકે પાંચવીંકે વાસ્તે ખડા હોગયા, ઓર અત્તતહીયાત ભુલગયા જબ તલક પાંચવીં રકઆતકા સીજદા નહીં કીયા બેઠ જાયે. ઓર અતતહીયાત પરહે. ઓર સીજદા સહુકા કરકે સલામ ફેરે, નમાજ દુરસ્ત હુઇ, ઓર જો પાંચવીં રકઆતકા સીજદા કીયા, ફરજ બાતીલ હુયે, યે નમાજ નફીલ હુઇ; ચાહીયે અત્તતહીયાત પરહકે સીજદા સહુકા કરકે સલામ દે. અબ ચાર રકઆત નફીલ હુઇ, ઓર એક રકઆત ઝાયે હુઇ, ઓર જો ચાહે પાંચવીંકે સાથ એક રકઆત ઓર પરહકે છે પુરી કરકે સીજદા સહુકા કરકે સલામ દે, અબ છેઉં નફીલેં હોજાયેંગી. ઓર ચાર રકઆતકે પીછે અતતહીયાત પરહકે ભુલકે પાંચવીંકી તરફ ખડા હોજાયે, જબ યાદ આ જાયે, બેઠ જાયે, ઓર સીજદા સહુકા કરકે સલામ દે. ઓર પાંચવીં રકઆત પરહકે છઠ્ઠી રકઆત ઉસકે સાત મીલાકર સીજદા સહુકા કરકે સલામ દેગા, તોભી નમાજ સહી હોગી, ચાર ફરજ દો નફીલ હોગયે.

બયાન નમાજકી સુન્નતોંકા.

સુન્નતે મવક કેદા નમાજમેં બારા હેં—એક રફ્અ યદેન, યાને દોનોં હાથ કાનોં તલક શુરૂઅકે વક્ત ઉઠાને, દુસરે દોનોં હાથ બાંધકે નમાજ પરહની. તીસરે **સુબહા નકલ્લા હુમ્મા વબે હમદેકા વ તબા ર કસમોકા વ તઆલા જદ દોકા વ લા ઈલા હા ગયરોકા,** પરહની. પેહલી રકઆતમેં, ચોથે **'આઉજો બીલ્લા હે મીનશ શયતા નીર રજીમ'** પેહલી રકઆતમેં પરહના, પાંચવી હર રકઆતમેં **'બીસ્મીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ'** પરહના. છઠ્ઠી તકબીરાત ઇનતેકાલાતકે કેહને. યાને ઉઠતે બેઠતે **"અલ્લાહો અકબર"** કેહના. સાતવીં રૂકુઅમેં **"સુબહાના રબ્બી યલ અઝીમ"** તીન બાર યા પાંચ બાર યા સાતબાર કેહના. આઠવી **"સમેઅ અલ્લાહો લેમન હમેદા, રબ્બના લકલ હમદો"** કેહના, નવ્વીં સીજદેમેં **"સુબહાના રબ્બી યલ આલા"** તીનબાર યા પાંચબાર યા સાતબાર કેહના. દસવીં અત્તતહીયાતકે પીછે દુરૂદ જો અત્તતહીયાતકે સાથ આગે લીખ્ખાહે ઉસકે પીછે જો દુઆ લીખ્ખી હુઇ હે વોહ પરહની. જીસે વોહ દુઆ યાદ નહો કુરઆનમેંસે યા હદીસમેંસે યાદ કરકે દુરૂદકે પીછે પરહે. બારહવી સુરે અલહમ્દકે આખીર આમીન કેહના.—યેહ બારા સુન્નતે મવકકેદા નમાજમેં હેં. ઉસકે સીવા ઓર બાઝી ચીજેં કીતાબોંમે સુન્નત લીખ્ખી હેં ઓર બાઝેમેં મુસ્તહબ, અગર યેહ સારી સુન્નતેં નમાજમેં બજા લાયા, નમાજ કામેલ હુઇ, ઓર જો ઇન મેંસે કોઇ સુન્નત તરક કરે, નમાજ સહીહ હે પર મકરૂહ હોતીહે,

યાને સવાબ કમ હોજાતા હે, નમાજ સુન્નત ઓર નફીલ ઈસ વાસ્તે મુકરર હુયે હેં. કે જો ફરજ નમાજમેં કુછ નુકસાન યા ખલલ હુવા હો, કયામતકે દીન સુન્નત ઓર નફીલસે પુરી કરદેં. ઓર ઉસ શખ્સકી નજાત હો, ઇસ વાસ્તે હર ઇનસાનપર લાઝમ હે. કે ફરજોંકે અદા કરનેમેં બહોત કોશીશ કરે, સબ કારો બાર છોડકે ફરજ અદા કરે, અગર નમાજકા વક્ત તંગ હો, યા બીમારીસે નમાજ પરહની મુશ્કીલ પડે. યા સફરમેં કાફેલા જા તા હો, ફરજકો અદા કરસે. બાકી નમાજકી ફુરસદ મીલે, તો ઉસેભી પરહે. નહીં તો ખયર. કયું કે કયામતકે દીન ફરજોંકે તરકસે બડા અઝાબ હોગા, પર સુન્નતસે કમ, ઓર સુન્નતકે તરકસે કયામતકે દીન ઉસે ગુસ્સા કરેંગે. છોડકેંગે, પર અઝાબ સખ્ત નકરેંગે. ઓર મુસ્તહબ ઓર નફીલકે તરક કરનેવાલે બડે દરજોંસે મહરૂમ રહેગેં.

બયાન જમાઅતકા.

જમાઅતસે નમાજ પરહની સુન્નતે મવકકેદા હે, બલકે બાઝે ઉલમાને વાજેબ કહાહે, મુસલમાન પર લાઝમ હે, કે જમા અતકા તકૈયુદ બહોત રખ્ખે. અગર જમાઅતસે એક નમાજ પરહેગા, સત્તાઇસ નમાજોંકા સવાબ પાવેગા, ઓર ફરજ નમાજ મસજીદમેં પરહે, અગર ઘરમેં યા દુકાનમેં પરહેગા, એક નમાજકા સવાબ મીલેગા. ઓર જો જુમઆકી મસજીદમેં પરહે ગા, પાનસો નમાજકા સવાબ મીલેગા. ઓર જો મસજીદે અકસામેં પરહેગા, હજાર નમાજકા સવાબ મીલેગા. ઓર જો **"રસુલ અલય હીસ્સલામ"** કી મસજીદમેં પરહેગા, પચાસ હજાર નમાજકા

સવાબ મીલેગા, ઓર જો કાબે શરીફકી મસજીદમેં પરહેગા. લાખ નમાજકા સવાબ મીલેગા.

બયાન ઈમામતકા.

ઇમામત અયસા આદમી કરે, કે સારી જમાઆતકે લોગોંમેં ઇલ્મ દીનકા જીયાદા રખતાહો, ઓર કુરઆને શરીફ ખુબ સહી પરહતા હો. અગર જાહેલ ઇમામ હોગા, અપની ઓર તમામ મુકતદીયોંકી નમાજ ખો દેગા. ઓર ઉસ શખ્સકે મજહબમેં ખલલ હો, નમાજ ઉસકે પીછે મકરૂહ હે, ઓર નમાજ ફાસીકકે પીછેભી સહી, પર મકરૂહ હે. ફાસીક વોહ હે, કે ગુનાહે કબીરા જીસને કીયા, યા સગીરા, પર બો પકડે હમેશા કીયા કરતા હો, લડકે નાબાલેગકે પીછે નમાજ સહીહ નહીં, પર તરાવીકો બાઝે ઉલમાને જાયેજ રખ્ખા હે, ઓર બાઝોંને નહીં રખ્ખા. અગર ઇમામ બીમારીસે બેઠકે નમાજ પરહતા હો, ઓર મુકતદી ખડે, યા ઇમામ ઉજરસે તયમમુમ કરે, ઓર મુકતદી વુઝુ કરકે પરહે જાયેજહે, ઓર નમાજ સબકી સહીહ હે; સારી સફકે પીછે જુદા હોકે એક આદમીકો ખડા હોના મકરૂહ હે, ઓર બહોત બુરા હે. સુન્નત યું હે, કે જબતક સફે અવ્વલ સારી ભર ન લે, પીછે કોઇ ખડા નહો. ઓર જો સફમેં જગા ન રહે, ચાહીયેકે એક આદમી સફસે નીકલકે પીછલેકે પાસ આકે દો હોજાવે, ઉસે અકેલા ન છોડે. મુકતદી સબ કંધેસે કંધા મીલાકર બરાબર ખડે હોં, બીચમેં જગા ન છોડે, ઓર પાઉં આગે પીછે કરકે સફકો બાંગા ન કરે, કે બહોત બુરા હે.

બયાન અજાનકા.

અજાન કેહની ફરજ્નેંકે વાસ્તે સુન્નતહે; વક્ત પર પરહે યા કઝા હો, ઓર મુસાફીર જંગલમેંભી અજાં કેહકે નમાજ પરહે, ઓર ચાહે નીરી અકામત કહે, જબ મોઅજ્જન કહે, "અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર." સુનનેવાલાભી ઉસી તરેહ ચાર બાર કહે, જબ બાદ મોઅજ્જન "અશહદો અન લા ઈલાહા ઈલ લલ્લાહ, અશહદો અન લા ઈલાહા ઇલ લલ્લાહ" કહે, સુનને વાલાભી યેહી કહે, જબ વોહ કહે, અશહદો અનના મોહમ મદર રસુલુલ્લાહ અશ હદો અનના મોહમ મદર રસુલુલ્લાહ" યેહભી કહે, જબ વોહ કહે, હૈયા અલસ સલાહ, હૈયા અલસ સલાહ." યેહ કહે, "લા હવલા વલા કુવ્વતા ઈલ્લા બીલ્લાહ" જબ વોહ કહે, "હૈયા અલલ ફ્લાહ હૈયા અલલ ફ્લાહ" સુનને વાલાભી વોહી કહે, જબ વોહ કહે. અલ્લાહો અકબર. અલ્લાહો અકબર, લા ઇલ્લાહા ઈલ લલ્લાહ,

---

*ઉપર જો અજાન લીખ્ખી હુઇ હે, ઉસી તરેહ પાંચોં વક્તોંકી નમાજકે વાસ્તે અજાન કહે. લેકીન સુબ્હોકી અજાનમેં "હૈયા અલલ ફ્લાહ" કેહકે ઉસકે પીછે "અસ્સલાતો ખયરૂન મીનન નોમ" દોબાર કેહકે બાકી અજાન તમામ કરે, ઓર 'અકામત' મેં "હૈયા અલલ ફ્લાહ" કે બાદ દોબાર "કદ કામતીસ સલાત" કહકે બાકી તમામ કરે. અકામતભી અજાનકી તરેહ પરહે; લેકીન જો ફરક ઉપર લીખ્ખાહે ઉતનાહી ફરકહે,

યેહભી કહે, જો કોઇ બાદ અજાનકે કલમયે શહાદત પરહકે યેહ દુઆ પરહે, વોહ દુઆ યેહ હે, "**અલ્લા હુમ્મા રબ્બા હા જે હીદ દાઅ વતીત તામ મતે વસ સલાતીલ કાએમતે આતે મોહમ મદા નીલ વસી લતા વલ ફદી લતા વદ દર જતર રફીઆ વબ અસહો મકામન મહમુદા, નીલ લજી વાઅત તહુ વરજોકના શફા અત હુ યૌમલ કીયામા. ઇંન નકા લા તુખલે ફુલ મીઆદ**" હક તઆલા ઉસકે ગુનાહ બખશે; ઓર હજરત ઉસકી શફાઅત કરે. જીસતોર જવાબ અજાનકા હે, ઉસીતોર જવાબ અકામતકા હે. પર જબ મોઅજ્જન કહે, '**કદ કા મતીસ સલાત**' યે કહે, **અકા મહલ્લાહો વ અદા મહા.**' અજાનકે પીછે દુઆ કરે જો ચાહે, ઉમ્મીદ કુબુલકીહે.

બયાન તરકીબમેં નમાજ પરહનેકે.

અજાન સુનકે નમાજકે વાસ્તે આહિસ્તા આહીસ્તા ચલકે આવે, દોડકે નચલે, કે બુરા હે. ઓર જમાઅતકે વાસ્તેભી દોડકે ન ચલે, અગર ઇનસાન ચાહે, કે દરસ્દ નમાજ પરહે. અયસે તોરસેકે જીસમેં ફરજ વાજેબ સુન્નત અદા હોં, ઓર મકરૂહાતસે ખાલીહો. વોહ નમાજ યું હે, કે અજાન કહે, ઓર ઉસકે પીછે અકામત યાને તકબીર હો, ઓર "**હૈયા અલસ સલાત**" કે વક્ત ઇમામ ઉઠે. ઓર દીલકો ખુદાકી તરફ મુતવજ્જા કરકે નીયત

કરકે, ઓર **કદ કા મતીસ સલાત**' કે વક્ત દોનોં હાથ કાનોંતક ઉઠાકે, "**અલ્લાહો અકબર**" કહે. ઓર મુકતદી ઇમામકે પીછે "**અલ્લાહો અકબર**" કહે. ઓર અવરત મુંઢોં તલક હાથ ઉઠાયે, ઓર દાયાં હાથ બાંયેંકે ઉપર મરદ નાફ્સે નીચે. ઓર અવરત છાતીપર બાંધે, **ઇમામ આઝમ સાહેબકે** મજહબમેં, ઓર ઉલમાકે મજહબમેં મર્દભી છાતીપર બાંધે. ઓર **સુબહા નકલ્લાહુમ્મા વબે હમદેકા વ તબા ર કસમોકા વ તઆલા જદદોકા વલા ઇલાહા ગયરોકા**" સબ નમાઝ આહીસ્તા પરહેં, ઇમામ હો યા મુકતદી યા અકેલા. ફીર ઇમામ અકેલા '**આઉઝો બીલ્લાહે મીનશ શયતા નીર રજીમ, બીસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ.**' આહીસ્તા પરહે, મુકતદી ફીર ન પરહેં, ઇમામ ઓર મુનફરદ અકેલા '**અલહમ્દ**' પરહે, ફીર સારે '**આમીન**' આહીસ્તા કહેં, **ઇમામ આઝમકે** મજહબમેં ઇમામ યા મુકતદી, અગર ઇમામકી અલહમ્દ સુને, ફીર ઇમામ ઓર અકેલા સુરત પરહે, ઓર મુકતદી ચુપકે સુના કરેં, જબ કીરાઅત પરહ ચુકે, "**અલ્લાહો અકબર**" કેહતા હુવા રૂકુઅમેં જાયે, ઓર મુકતદી ઇમામસે પીછે રૂકુઅ કરેં, ઓર ઉંગલીયાં દોનોં હાથોંકી કુશાદા કરકે દોનોં ઘુટને મજબુત પકડે. ઓર દોનોં હાથ સીધે રખ્ખેં, જયસે કમાનકા ચીલ્લા. ઓર સર કમર સુરીં હમવાર બરાબર રહે. સર ઉંચા નીચા નહો. ઓર "**સુબહાના રબ્બીયલ અઝીમ**" તીનબાર યા પાંચબાર યા સાતબાર કહેં, ફીર ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી સર ઉઠાકે ખડે હોં. ઇમામ સર ઉઠાતે વક્ત "**સમેઅ અલ્લાહો લેમન હમેદા**" કહે. ઓર મુકતદી "**રબ બના લકલ હમદો**

કહે, ઓર અકેલા નમાજી દોનોં કહે. ઓર સાહેબેનકે નજદીક ઇમામ પેહી દોનોં કહે. બહોત ઉલમાકા ઇસપર અમલ હે, જબ કવમા પુરા કરે, અવ્વલ ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી **"અલ્લાહો અકબર"** કેહતે હુયે સીજદેમેં જાવે, પેહલે જમીનપર ધુટને ફીર દોનોં હાથકી ઉંગલીયાં મીલાકે કીબલેકી તરફ કરકે બરાબર કાનોંકે રખ્ખેં, ઓર બાજુકો બગલસે ઓર પેટકો જાનુસે, ઓર પીંડલીકો ઓર બાહોંકો જમીનસે મરદ દુર રખ્ખે. ઓર અવરતેં ઇન સબકો મીલાકે રખ્ખે. ઓર તીનબાર યા પાંચબાર યા સાત બાર **"સુબહાના રબ્બી યલ આલા"**, કહેં. ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી **"અલ્લાહો અકબર"** કેહતે હુયે, સીજદેસે સર ઉઠાકે ચયેન તસલ્લીસે બેઠકે પર હેં. **"અલ્લાહો હુમ્મગ ફેરલી વર હમની વહદેની વર જોકની વર ફાઅની વજ બોરની"** ઓર જો સારે કલમે ન પરહ સકે, એક યા દો કલમે પરહે ગની મત હે. ફીર ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી **"અલ્લાહો અકબર"** કેહતે હુવે દુસરે સીજદેમેં જાયે. તીનબાર યા પાંચબાર યા સાતબાર **"સુબ્હાના રબ્બીયલ આલા"** કહેં. ફીર ઇમામ પીછે ઉસકે મુકતદી **"અલ્લાહો અકબર"** કેહતે હુયે, દુસરી રકઆતકે વાસ્તે ઉઠેં. પેહલે માથા નાક ફીર દોનોં ધુંટને ઉઠાકે ખડે હોકે, જીસતોર પેહલી રકઆત પરહી થી, દુસરી રકઆત પ રહેં. ફીર **"સુબહા નકલ્લા હુમ્મા"**, ઓર **"આઉઝો"**, ન પરહેં. જબ દુસરી રકઆત પરહ લેં, દાહના પાઉં ખડા કરકે ઉંગ લીયાં ઉસકી કીબલેકી તરફ કરેં, ઓર બાયાં પાઉં, બીછાકે ઉસ કે ઉપર બેઠેં. ઓર ઉંગલીયાં દોનોં હાથકી કીબલેકી તરફ કરકે દોનોં જાનુંપર રખકે અતતહીયત પરહેં. અગર નમાજ દુગાના હેં.

દુરૂદ. અત્તતહીયાતકે પીછે ઔર દુઆયે માસુરા (જો અત્તતહીયાત કે સાથ શામીલ હે) પરહકે, દોનોં તરફ સલામ દે, યાને **"અસ સલામુ અલયકુમ વ રહ મતુલ્લા"** કહે.

અકેલા નમાઝી સલામકે વક્ત જીમેં યું નિયત કરે. કે સલામ દોનોં તરફકે ફીરીસ્તોંકો કરતા હું. ઔર ઇમામ યું નિયત કરે કે, સલામ મુક્તદીયોંકો ઔર ફીરીસ્તોંકો કરતા હું, ઔર મુક્તદી યું સમઝે, કે સલામ ઇમામકો ઔર ઇધર ઉધર મુક્તદીયોંકો. ઔર ફીરીસ્તોંકો કરતા હું, ઔર જો નમાજ તીન યા ચાર રકઆત હે. દો રકઆતકે પીછે અત્તતહીયાત પરહકે, ખડા હોકે તીસરી યા ચોથી રકઆત નિરી અલહમ્દસે પરહકે, આખીરકે અત્તતહીયાતકે પીછે દુરૂદ પરહકે સલામદે. નમાઝી નમાજમેં સીધા ખડા રહે, ઔર બોઝા દોનોં પાઉં પર બરાબર રખ્ખે, ઔર દોનોં પાઉકે બીચ ચાર ઊંગલ ખુલા રખ્ખે, બહોત ચવડા ઔર બહોત તંગ ન કરે, ઔર નઝર સીજદેકી જગે પર રખ્ખે, ઇધર ઉધર ન દેખે, ઔર ઇમામકી મુતાબેઅત હર બાતમેં કરે, યાને રકુઅ યા કવમા યા સીજદા, યા જલસેમેં ઇમામસે જલદી ન કરે, કે બહોત ગુનાહ હે. જો કોઇ ઇમામસે જલદી કરેગા. સર ઉસકા ગધેકાસા હોગા. ઔર કવમા જલસેકો ખુબ અદા કરે, ઔર નહીંતો બડા ગુનાહગાર હોગા; બલકે ખુદાકે ચોરોંમેં લીખ્ખા જાયેગા. ઔર નમાઝીકો લાયેક હે કે. નમાજમેં દીલ ખુદાકી તરફ મુતવજ્જહ રખ્ખે, ઇધર ઉધર ન લેજાયે, કે બહોત બુરા હે. ઔર જો ખુદા તવફીક દે, બાદ સલામકે **'આયતુલ કુરસી'** એકબાર, ઔર **'સુબહા નલ્લા'** તેંતીસબાર, **'અલહમ્દો લિલ્લાહ'** તેંતીસબાર ઔર **"અલ્લાહો અકબર"** ચોંતીસબાર, ઔર **'લા ઈલ્લા**

હા ઇલ લલ્લાહો વહ દહુ લા શરીકા લહુ લહુલ મુલકે, વ લ હુલ હમદો યોહ ઈ વ યોમીતો બે યદ હીલ ખયર વ હોવા અલા કુલ્લે શેઇન કદીર'. એકબાર પરહે, ઓર દુ આ જનાએ ઇલાહીમેં માંગે. ઓર વઝીફેકી દુઆયેં હદીસ શરીફમેં બહોત હેં, જો ચાહે સો પરહે.

જો કોઇ ઇમામકો રૂકુઅમેં પાવે, નિયત કરકે ખડા હોકે **'અલ્લાહો અકબર'** કીયા, દુસરે બાર **'અલ્લાહો અકબર'** કેહતા હુવા રૂકુઅમેં શરીક હોજાયે, ઓર જો ખડા હોકે એકબા ર **'અલ્લાહો અકબર'** કહા, ઓર રૂકુઅ કીયા, તોભી નમાજ મેં દાખીલ હુવા, ઓર નમાજ સહીહ હુઇ, પર બાઝે ઉલમાને જબ તક દોબાર ન કહે, સહી નહીં રખ્ખા હે, ઓર જો નિય ત કરકે **'અલ્લાહો અકબર'** ઝુકકે રૂકુઅકે નજદીક હોકે કહા, નમાજ સહી ન હુઇ, સબ ઉલમાકે મજહબમેં, અગર ફરજ નમાજ કઝા હો, ઓર દુસરે નમાજકા વક્ત આવે, યા વીતર ક ઝા હો, ઓર ફજરકી નમાજકા વક્ત આવે; વાજેબ હે કે, પેહલે ક ઝા પરહકે, પીછે ઉસકે અદા પરહે, ઓર જો દોચાર નમાઝેં કઝા હોં, વાજેબ હેકે તરતીબસે પરહે, યાને પેહલે સુબ્હોકી, ફીર ઝોહરકી, ઇસીતોર આખીર તક, અગર એક નમાજ કઝા હો, ઓર ઉસકી યાદપર દુસરે વક્તકી પરહે, અદા નમાજ સહી ન હુઇ, અગર કઝા નમાજ યાદ હે, ઓર વક્ત અદાકા તંગ હે, કે દો નોં નમાજેં નહીં પરહ સકતા, ચાહીયે અવ્વલ નમાજ અદા પર હે, પીછે ઉસકે કઝા પરહે. ઓર જો કઝા નમાજ ભુલ ગયા ઓર અદા પરહલી. તોભી જાયેજ હે; બાદ ઉસકે કઝા પરહલે, ઓર જો કીસી શખ્સને છે નમાજેં કઝા કીં, અબ સાતવીં

નમાજ ઉસકી યાદપર પરહતી જાયેજ હે. જબ ઉન છેહોંકો પરહ ચુકેગા, ફીર સાહેબે તરતીબ હોજાયેગા. અગર બાદ ઉસકે એક યા દો યા તીન યા ચાર યા પાંચ નમાઝેં કઝા હોં, પેહલે ઉનકો પરહલે. તબ વકતકી નમાજ પરહેગા, ઓર જો છે કઝા હુઇં, ફીર તરતીબ સાકેત હુઇ, ફીર જબ ઉન છેયોંકો પરહ લીયા, સાહેબે તરતીબ હોગયા. અગર નમાઝી નમાજકે અંદર કુછ બાત બોલ ઉઠે, જાનકે યા ભુલકે યા કીસીકો સલામ કરે, યા જવાબ સલામકા દે, ઝબાનસે ખાવે યા પીવે. યા આવાજ કરકે રોયે દર્દે મુસીબતસે, યા આહ કરે, યા અખ અખ ખાંસે, યા છીકને વાલેકો '**યર હમો કુમુલ્લા**' કહે, યા કીસીને અપની ખબર નેક યા ખુશીકી બાત કહે, ઓર ઉસને જવાબમેં કહા '**સુબહા નલ્લા**' યા '**અલ્હમ્દો લીલ્લાહ**' યા નમાજમેં કુરઆન અયસા ગલત પરહા, જીસ્સે માઅને ઓર હોગયે. યા અપને ઇમામકે સીવાયે કીસી ઓરકો ગલતી બતાયા, યા નમાજમેં કુરઆન ભુલ ગયા, ઓર અપને મુકતદીકે સીવા કીસી ઓરકે બતલાનેસે લુકમા લે લીયા, યા નજાસત પર સીજદા કીયા, યા કીબલેકી તરફસે છાતી ઉસકી ફેરે, યા નમાજમેં કોઇ ફરઝ બેઉજર તરક કીયા, યા સીજદેમેં દોનોં પાઉં જમીનસે ઉઠાલીયે, યા નમાજમેં કુરઆન દેખકે પરહા, યા નમાજમેં ઇમામકે આગે ખડા હોગયા, નમાજ ઉસકી ઉન સબ સુરતોંમેં બાતીલ હુઇ, યાને ટુટ ગઇ, ઓર જાતી રહી, ફીર નમાજ પરહે, ઓર જો નમાજકે અંદર અમલે કસીર કીયા, નમાજ ટુટી. અમલે કસીર વોહ હે, કે જો કામ દોનોં હાથોંસે હુવા કરતાહે. ઓર નમાજીને ઉસી કામકો દોનોં હાથોંસે કીયા, યા એક હાથસે કીયા, નમાજ ટુટી, અગર નમાજમેં મુસ કુરાયા, બગેર આવાજકે, નહેવુઝુ જાયે ન નમાજ, ઓર જો આ

વાજસે હંસા, પર ઉસને સુના ગેરને ન સુના, અયસી હંસીસે ન માજ જાતીહે. પર વુઝુમેં ખલલ નહીં હોતા, ઔર જો ખીલ ખીલાકર હંસા, ગેરોંને સુના વુઝુભી ગયા, ઔર નમાજભી ગઇ, અગર કસ્દ કરકે વુઝુ તોડે નમાજ ફાસીદ હુઇ, અગર તીનબાર આ એક રૂકુનકે અંદર નમાજમેં બદન ખુજલાયા, નમાજ ફાસીદ હુઇ.

સિપારયે અમ.

સુરતુલ ફાતેહા.

બિસ મીલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ,

અલ હમ્દો લિલ્લાહે રબ્બીલ આ લ મીન. અર રહમા નિર રહીમ, માલેકે યવમીદ દીન, ઈયાકા ના બુદો વઈયાકા નસ્ત ઈન, એહદે નસ સિરાતલ મુસ ત કીમા, સિરાતલ લઝીના અન અમતા અલય હીમ, ગય રીલ મગદુબે અલય હીમ, વલદ દાલ્લીન. (આમીન)

સુ ર તુન નાસ.

બિસ મીલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

કુલ આઉ જો બે રબબીન નાસે, મલેકીન નાસે,

ઈલાહીન નાસ, મીન શરરીલ વસવાસીલ ખન્નાસ, અલ્લ લજી યો વસવેસો ફી સુદુરીન નાસે, મીનલ જીન નતે વન નાસ.

સુ ર તુલ ફ લ ક.

બિસ મિલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

કુલ આઉઝો બે રબબીલ ફલ કે, મીન શરરેમા ખ લ ક. વમીન શરરે ગાસેકીન ઇજા વકબ. વમીન શરરીન નફ ફા સાતે ફીલ ઓ ક દે, વમીન શરરે હાસેદીન ઈજા હસદ.

સ ર તુલ ઈખલાસ.

બિસ મિલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

કુલ હો વલ્લાહો અહદ. અલ્લા હુસ સમદ, લમ યલીદ, વલમ યુલદ વલમ યકુલ લહુ, કોફોવન અહદ.

સુ ર યે તબ બત.

બિસ મિલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

તબ બત યદા અબી લ હ બીવ, વ તબબા મા

અગના અનહો માલોહુ વમા કસબ, સયસલા નારન જાતા લે હુ બીવં વમરા અતોહુ, હુમામા લતલ હુ ત એ ફીજી દેહા હુબલુમ મીમ મસદ.

સુરતુન નસર,

બિસ મિલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

ઇજા જાઆ નસરૂલ્લાહે વલ ફતહો વ ર અય તન નાસા યદ ખુલુના ફીદીનીલ્લાહે અફવાજા, ફસબ બેહુ બે હુમદે રબ્બેકા વસ તગ ફેરહો, ઇન નહુ કાના તવવાબા,

સુરતુલ કાફેર;

બિસ મિલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

કુલ યા અઇયોહુલ કાફેરૂના, લા આબુદો માતા બુદુના, વ લી અનતુમ આબેદુના માઆબુદ, વલા અના આબેદુમ મા અબદતુમ, વલા અનતુમ આબેદુના મા આબુદ લકુમ દીનોકુમ વલે યદીન.

સુરતુલ કવસર.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

ઇન્ના આતયના કલ કવસર, ફસલ્લે લે રબ્બેકા વન હર, ઇનના શાનેઅકા હોવલ અબતર.

સુરતુલ માઉન.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

અ ર અયતલ લજી યો કજ્જેબો બીદ દીન, ફજા લેકલ લજી યદો ઉલ યતીમા વલા યહુદદો અલા તઆ મીલ મીસકીન, ફ વય લુલ લીલ મુસલ્લી નલ લજી નહુમ અન સલાતીહીમ સાહુન, અલ લજી નહુમ યોરાઉના વયમના ઉનલ માઉન.

સુરતુલ કુરેશ.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

લે ઇલાફે કુરેશીન, ઈલાફેહીમ રેહલતશ શીતાયે

વસસેફ, ફલ યાબુદુ રબ્બા હાજલ બયતીલ લજી અત આ મહુમ મીન જુ ઇવ, વઆ મ ન હુમ મીન ખોફ.

સુરતુલ ફીલ.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

અલમ તરા કયફા ફાઆલા રબ્બોકા બેઅસહા બીલ ફીલ, અલમ યજ અલ કય દહુમ. ફી તદલી લીવ, વ અર સલા અલૈયહીમ તયરન અબાબીલ, તરમીહીમ બેહીજા રતીમ મીન સીજ્જીલીન, ફ જાઆ લહુમ કાઅસફીમ માકુલ.

સુરતુલ હો મઝા.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

વયલુલ્લે કુલ્લે હો મ જતીલ લો મ જા, નીલ લજી જ મ આ માલૈવ, વ અદ દ દ હુ, યહ સબો અનના મા લહુ અખ લ દા. કલ્લા લયુન બજનના ફીલ હો ત મતે, વમા અદરાકા મલ હો ત મા, નારૂલ્લાહીલ મુ ક દ તુલ લતી તત તલેઓ અલલ અફૂયેદા, ઇન નહા અલૈયહીમ મુ સ દ તુન ફી અમ દીમ મોમદ દદા.

સુ ર તુલ અસર,

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

વલ અસરે, ઇનનલ ઇનસાના લફી ખુસરીન, ઇલ લલે લજીના આ મનુ વઆમેલુસ સાલેહાતે વ ત વા સવબીલ હકકે, વ ત વા સવબીસ સબરે.

સુ ર તુત તકાસોર.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

અલહાકો મુત તકાસોરો, હત તા જુરતો મુલ મકા બેર, કલ્લા સવફા તા લ મુના સુમમા કલ્લા સવફા તા લ મુન, કલ્લા લવ તા લ મુના ઇલમલે યકીન, લ ત રા વુન નલ જહીમા સુમમા લ ત રા વુન નહા અયનલ યકીન, સુમમા લતુસ અલનના યવમા ઇજીન અનીન નઇમ.

સુ ર તુલ અલકારેઆ.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

અલકારેઅતો મલકારેઆ, વમા અદરાકા મલ

કારેઆ, યવમા યકુનુન નાસો કલ ફરાશીલ મબ્સુસે, વ ત કુનુલ જીબાલો કલ એહનીલ મનફુશ, ફઅમ મા મન સકોલત મવાજીનોહુ, ફહોવા ફી ઇ શતીર રાદીયા, વ અમમા મન ખફ ફત મવાજી નોહુ, ફ ઉમ મોહુ હાવીયા, વમા અદરાકા માહીયા, નારુન હામીયા.

સુરતુલ આદીયા.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નીર રહીમ.

વલ આદેયાતે દબહન, ફલ મુરીયાતે કદ હન, ફલ મુગીરાતે સુબહા, ફઆ સરના બીહી ન ક અન, ફ વ સતના બીહી જ મઆ ઇન નલ ઇનસાના લે રબ્બીહી લ કે નુદ વ ઇન નહુ અલા જાલેકા લ શદીદ, વઇન નહુ લે હુબબીલ ખયરે લ શદીદ, અ ફ લા યા લમો ઇજા બોઅસેરા માફીલ કુબુરે વહુસ સેલા માફીસ સુદુર, ઈનના રબ બહુમ બીહીમ યવમ ઈજીલ લ ખ બીર.

સુ ર તુઝ ઝીલઝાલ..

બિસ મીલ્લા હિર રહમા નીર રહિમ.

ઇજા ઝુલઝે લતીલ અરદો ઝીલ ઝા લહા, વ અખ ર જતીલ અરદો અસકા લહા, વ કાલલ ઈનસાનો મા લહા, યવમા ઇઝીન તોહદદેસો અખબા રહા, બેઅનના રબ બકા અવહા લહા, યવમા ઇઝી યસદુરૂન નાસો અશતા તલ લે યરવ આમા લહુમ, ફમય યામલ મિસકાલા જર રતીન ખેરય યરા, વ મય યામલ મિસકાલા જર રતીન શાર રય યરા.

સુ ર તુલ બૈયેના.

બિસમીલ્લા હીર રહમા નીર રહિમ.

લમ યોકો નીલ લઝીના ક ફ રૂ મીન અહલીલ કિતાબે વલ મુશરેકીના મુન ફક્કીના હતતા તાતીયા હુમુલ બૈયેના, રસુલુમ મીનલ્લાહે યતલુ સોહોફમ મુ તહ હ ર તન; ફીહા કોતોબુન કૈયેમા, વમા ત ફર રકલ લઝીના ઉતુલ કિતાબા ઈલ્લા મીન બાદે માજાઅત હુમુલ બૈયેના, વમા ઉમેરૂ ઈલ્લા લે યા

બુદુલ્લાહા મુખલે સીના લહુદ દીના હો ન ફાઆ, વચોકી મુસ સલાતા વ યુ તુઝ ઝકાતા વ જાલેકા દીનુલ કૈયેમા, ઈન નલ લજીના ક ફ રૂ મીન અહ લીલ કીતાબે વલ મુશરેકીના ફીનારે જહન નમા ખાલેદીના ફીહા ઓલાએકા હુમ શરરૂલ બરીયા, ઇન નલ લજીના આ મનુ વઆમેલુસ સાલેહાતે ઓલા એકા હુમ ખયરૂલ બરીયા, જઝા ઓહુમ ઇનદા રબ બીહીમ જનનાતો અદનીન તજરી મીન તહતે હલ અનહારો ખાલેદીના ફીહા અ બ દા, રદી અલ્લાહો અનહુમ વ રદુ અનહો જાલેકા લેમન ખશીયા રબબા.

સુરતુલ કદર.

બિસ મીલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

ઈનના અનઝલનાહો ફી લય લતીલ કદરે, વમા અદરાકા મા લય લતુલ કદરે. લય લતુલ કદરે ખય રૂમ મીન અલફે શહર. તનજ ઝલુલ મલા યે ક તો વર રૂહો ફીહા બે ઇજને રબ બીહીમ મીન કુલ્લે અમરીન સલામ, હીયા હતતા મત લ ઈલ ફજરે.

બયાન ફરકમેં મર્દ ઔર અવરતકી નમાજમેં,

અવરત તકબીરે તહરીમેમેં મુંઢાં તક હાથ ઉઠાવે, ઔર મર્દ કાનોં તક, અવરતેં સીનેપર હાથ બાંધે, ઔર મર્દ નીચે નાફકે. અવરતેં સીજદેમેં હાથ જમીનસે ઔર રાનેં પેટસે મીલી રખ્ખેં, ઔર મરદ અલાહેદા, અવરતેં અત્તહીયાત પરહનેકે લીયે દોનોં પાઉં દાહને તરફ નીકાલકર બેઠેં, ઔર મરદ બાયેં પાઉંપર ઇસ તરેહ બેઠેં, કે ઉંગલીયોંકા મોંહ દાહને જાનીબ રહે, અવરતેં બઆવાજે બુલંદ એક હરફભી ન પરહેં, ઔર તકબીરે તશરીકભી અવરતેં આહીસ્તા કહેં, ઔર મરદ જહરીમેં જહર કરેં, નમાજ જુમાકી અવરતોં પર ફરજ નહીં, મરદોંપર ફરજ હે. નમાજે ઇદેન અવરતોં પર વાજેબ નહીં. મરદોંપર વાજેબ હે. જમાઅતસે નમાજ પરહની અવરતોંપર સુન્નતે મવકકેદા નહીં, મરદોંપર સુન્નતે મવકકેદા હે. અવરતેં સીરફ અવરતોંકી ઇમામત કર સકતી હેં, ઔર મરદ દોનોંકી. અવરત ઇમામ હો, તો સફકે દરમીયનમેં ખડી રહે, અવરતકો સફે આખીરમેં ઝ્યાદા સવાબહે, ઔર મરદોંકો સફે અવ્વલમેં ઝ્યાદા સવાબ મીલતાહે.

બયાન મકરૂહાતે નમાજકા.

મકરૂહાત નમાજકે બહોત હેં. બાઝે ઝુરરી બયાન હો

તેહેં. અગર વાજેબ નમાજકા તરક કીયા, મકરૂહે તહરીમી હુઇ. યાને બહોત મકરૂહ હુઇ, વાજેબ હે, કે અયસી નમાજ ફેરકે પરહે, ઓર જો સુન્નતે મકકેદા તરક કી, તોભી ફેરકર પરહે. ઓર જો મુસ્તહબ તરક કીયા, નમાજ સહીહ હે, પર થોડાસા સવાબ કમ હુવા. નમાજમેં હરકતે અબસ યાને બે ફાયેદા કરની મકરૂહ હે, અગર થોડીહે, ઓર જો બહોત હે, નમાજ ફાસીદ હોતી હે.નમાજમે. માથેકી મીટ્ટી પુછની મકરૂહ હે, ઓર કપડેકો મીટ્ટીસે બચાનેકે વાસ્તે ઉઠાના મકરૂહ હે, ઓર કપડેકો કાંધેપર ડાલકે દોંનો તરફસે લટકાના, યા કુરતા યા જામા ફેરકે બંદ ઉસકે ન બાંધને મકરૂહ હે, સર નંગે નમાજ કરની મકરૂહ હે, સર પર બાલોંકા જુડા બાંધકે નમાજ મકરૂહ હે. બલકે સવાબ યું હે, કે બાલોંકો નમાજકે વક્ત ખોલદે, તો વોહભી સીજદા કરે, માથેકે આગેસે કંકર મીટ્ટી દુર કરની મકરૂહ હે. જો સીજદા હો સકે, અગર જો ન હોસકે, એકબાર યા દોબાર દુર કરે, તીનબાર ન કરે. ઉંગલી યાં નમાજમેં ચટકાની મકરૂહ હે. નમાજમેં ઇધર ઉધર દેખના, યા આસમાનકી તરફ દેખના, યા હીલના દાહને તરફ બાંયે તરફ. ઓર જમાઇ લેના અંડગાઇ તોડની, જમીનપર સીજદા કરતેમેં બાહેં ડાલની, યા પેટસે રાન મીલાની મકરૂહ હે. ઓર મરદકો લાલ, જર્દ કપડોંસે યા રેશમી કપડોંસે યા ઘેરા પઘડી સરપર બાંધકે નમાજ મકરૂહ હે. ઓર જીન કપડોંમેં આદમી યા જાનવરકી સુરત હો, નમાજ પરહની મકરૂહ હે. ઓર નમાજીકે આગે ચલા જાના બહોત બડા ગુનાહ હે. ઇસ વાસ્તે નમાજીકો લાયેક હે, કે જીસ જગે રસ્તા ચલતાહો નમાજ ન પરહે, બલકે એક લકડી અપને આગે ખડી કરકે પરહે. નમાજમેં ખાંસના ખુબ

નહીં. જબ તલક કે જોર ન કરે, લાચારીકો મોઆફ હે, જીસ વક્ત ભુખ ગાલેબ હો, ઓર ખાના ભી તૈયાર હો. ઓર વકત બડા હો, યા ઇનસાનકો એહતીયાજ મકાને ઝુરૂર યા પેશાબકી હો, નમાજ મકરૂહ હે, અવ્વલ ખાતીર જમા કરકે નમાજ પરહે. જો નમાજ મકરૂહહો, ફેરકે પરહના ખુબહે, તો કયામતકે અજાયબસે છુટે, ઓર જો નમાજ ન પરહા, ફરજ સરસે ઉતરા, પર તકસીરવાર હુવા.

બયાન બીમારકી નમાજમેં.

અગર ઇનસાન બીમાર હો. અયસાકે ખડા ન હોસકે, બેઠકે નમાજ પરહે. ઓર રૂકુઅ સીજદા કરે, ઓર જો રૂકુઅ સીજદાભી ન હોસકે, તો દોનોંકે વાસ્તે ઇશારા કરે; પર રૂકુઅકે વાસ્તે થોડા ઝુકાવે. સીજદેકે વાસ્તે બહોત ઝુકાવે, ઓર જો બેઠનેકી તાકત નહો, લેટકે નમાજ ઇશારેસે પરહે, ચીટ લેટે, ઓર પાઉં કીબલેકે તરફ કર કે, યા જયસા ગોરમેં લીટાતે હેં, ઉસીતોર લેટકર કીબલેકી તરફ મુંહ કરકે, ઓર જો અયસા બીમાર હો, કે ઇશારતકે વાસ્તેભી સર ઉઠા નહીં સકતા, નમાજ મવકુફ રખે, જબતક હકતઆલા સર ઉઠાનેકી તાકત દે; જબ તાકત સર ઉઠાનેકી આવે, નમાજ શુરૂ કરે. ઓર બાઝે ઉલમાને કહા હે, જીસે તાકત સર ઉઠાનેકી નહો. દીલમેં નીયત કરકે દીલસે નમાજ પરહે, ઓર પલકોંસે ઇશારા રૂકુઅ સીજદોંકા કરે, ગરઝ નમાજ ન છોડે, કે છોડના નમાજકા બહોત બદ ચીજ હે. કયામતકે દીન બેનમાજીકો સખ્ત અજાબ હોગા.

બયાન મુસાફીરકી નમાજમેં.

અગર ઇનસાન તીન મનજીલ યા જીયાદા સફરકા ઇરાદા કરકે અપને ઘરસે બાહેર નીકલે. ઓર ઇમારત શેહરકીસે બાહેર હો, અબ યે શખ્સ મુસાફીર હુવા. ચાહીયે કે ચાર રકઆત ફરઝ કો દો રકઆત પર હે. યાને ઝોહર, અસર ઓર ઇશાકી નમાજ દો રકઆત પરહે, ઓર ફજર, મગરેબકી નમાજ પુરી પરહે, કમ ન કરે, ઓર જો મુસાફીર ઇમામ હો, ઓર મુકીમ મુકતદી હો, મુસાફીર અપની દો રકઆત પરહકે સલામ ફેરે. ઓર મુકીમ મુકતદી ખડા હો કે, દો રકઆત અપની બાકી પરહકે સલામ ફેરે, અગર મુસાફીર અપને ઘર આયા, અબ સફર તમામ હુવા, ચારેં રકઆત બાકે ઘરમેં પરહે. ઓર જો રાહમેં મુસાફીરને કીસી શેહર મેં, યા કીસી ગાંવમેં પંધરા દીન યા પંધરા દીનસે જીયાદા રેહનેકા ઇરાદા કીયા, તોભી ચાર રકઆત પરહા કરે, જબ ઉસ મકાન સે, સફર કરેગા, ફીર દુગાના પરહેગા, મુસાફીર સુન્નતોંકો કમ ન કરે, પર જો રાંહમેં ચલા જાતા હો. ઓર સુન્નત પરહનેકી ફુરસત ન પાવે, સુન્નત મવકુફ કરે, ઓર ફરજ પરહલે.

બયાન નમાજે જુમઆકા.

૨, રકઆત તહયતલ વુઝુ, ૪, રકઆત કબલલ જુમા સુન્નત,

૨, રકઆત ફર્જ, ૪, રકઆત બાદલ જુમા સુન્નત, ૨ રકઆત બાદલ જુમા સુન્નત, ૨, રકઆત બાદલ જુમા નફીલ,–ઇસતોર ૧૬, રકઆત જુમાકી હે.

૨, રકઆત તહય તલ વુઝુકી નિયત.

નયતો અન ઓસલ્લીયા લીલ્લાહે તઆલા રકઆ તયને સલાતલ તહય તલ વુઝુએ મુ ત વજ જેહન ઈલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૪. રકઆત કબલલ જુમા સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતીન કબલલ જુમોઅતે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨. દો રક આત ફર્જકી નિયત.

નવયતો અન ઉસકેતા ફરદુઝ ઝોહરે અન ઝીમ મતી બે અદાએ રકઆતયને સલાતીલ જુમોઅતે ઈકિ ત દયતો બે હાજલ ઈમામ મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૪. રકઆત બાદલ જુમા સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીયા લીલ્લાહે તઆલા અરબા રકઆતીન બાદલ જુમોઅતે સુન્નતા રસુલીલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લા હો અકબર.

૨. રકઆત બાદલ જુમા સુન્નતકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીયા લીલ્લાહે તઆલા રકઆ

તીન સલાતલ બાદલ જુમોઅતે સુન્નતા રસુલલ્લાહે તઆલા મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

૨. રકઆત નફીલ બાદલ જુમાકી નિયત.

નવયતો અન ઓસલ્લીયા લીલ્લાહે તઆલા રકઆતયને નફલીલ બાદલ જુમોઅતે મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

નમાજ જુમઆકી ફરઝ હે. દો રકઆતસે શેહરમેં. અકેલે સહીહ નહીં, ગાઉમેંભી સહીહ નહીં, જુમઆકે ફરઝ પરહનેસે ઝોહરકી નમાજ સરસે ઉતર જાતીહે. જુમઆકે દીન દો પહેરકે બાદ વકત અજાંકે, ખરીદો ફરોખ્ત હરામ હે, તૈયારી નમાજકી કરે, ઓર દુનિયાકે કારોબાર મવકુફ કરે, જબ ઇમામ ખુતબા પરહે, ઉસકી તરફ સબ મુત વજ્જહ હોકે, ખુતબા સુને, અવ્વલસે આખીર તક; ખુતબેકે વકત બાતેં ન કરે, ઓર નમાજ સુન્નત, નફીલ ન પરહે; ચુપ બયઠે રહે. જબ નમાજ હોસે, ખરીદો ફરોખ્ત મુબાહ હુવે, જુમઆકે દીન શેહરમેં ઝોહરકી નમાજ જમાઅતસે મકરૂહ હે–તરકીબ જુમઆકી નમાજ પરહનેકી,–પેહલે વુઝુ કરકે દો રકઆત તહયતલ વુઝુ પરહે, બાદ મોઅજ્જન જબ સલાત કહે, ઉસવકત ચાર રકઆત કબલલ જુમઆ સુન્નત પરહે, ઉસકે બાદ મોઅજ્જન અજાં કહે, ઓર ખતીબ ખુતબા પરહે, જબ ખતીબ ખુતબા પરહ ચુકે, તબ બાદ જમાઅતસે દો રકઆત ફરજ પરહે. બાદ ચાર રકઆત સુન્નત બાદલ જુમઆ, ફીર દો રકઆત સુન્નત, ઓર દો રકઆત નફીલ પરહે, નમાજ તમામ હુઇ.

બયાન નમાજે ઈદૈનકા.

ઈદુલ ફીતરકી નમાજકી નિયત–નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆતયને માઆ સીતતા તકબી તીન સલાતા, ઈદીલ ફીતરે ઇક તદયતો બેહાજલ ઇમામ મુ તવજ જેહુન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર,—**નિયત નમાજ ઈદુદદોહાકી,**

નવયતો અન ઓસલ્લીઆ લીલ્લાહે તઆલા રકઆ તયને માઆ સીતતા તકબીરાતીન સલાતા ઇદીલ અદ હા ઈકિ તદયતો બેહાજલ ઇમામ. મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

ઇદુલ ફીતરકે દીન સુન્નત યું હે, કે પેહલે કુછ ખાવે, ઓર મીસવાક કરે, ઓર ગુસલ કરકે અચ્છે કપડે પેહને, ઓર ખુશ બુ અગર મુયસ્સર હો લગાવે; ઓર સદકા ફીતરકા ફકીરોંકો દેકે ઇદગાહકો નમાજકે વાસ્તે જાવે, ઓર રાહમેં આહિસ્તા આહિસ્તા તકબીર કહેતા હુવા ચલાજાવે, ઓર જબ ઇદગાહમેં પહોંચે, તકબીર મવકુફ કરે, તકબીર યું હે, "**અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર લા ઈ લાહા ઈલ લલ્લાહો વલ્લાહો. અકબર અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ.**" વક્ત નમાજે ઇદૈનકા ઇશરાકકે વક્તસે દો પહેરતક હે, ઇદૈનકી નમાજ યું પરહે–પેહલે નિયત કરકે તકબીરે તહરીમાકે બાદ હાથ બાંધ કે '**સુબહાનકલ્લા હુમ્મા**' પુરી પરહે, જબ પરહ ચુકે દોનોં

હાથ કાનોં તલક ઉઠાકે, **'અલ્લાહો અકબર'** કહે. ઓર હાથ છોડે ફીર હાથ ઉઠાકે **'અલ્લાહો અકબર'** કેહકે હાથ બાંધલે, ઓર કીરાઅત પરહે, ઓર રુકુઅ, સીજદે કરકે એક રકઆત પુરી કરે, ઓર દુસરી રકઆતમેં જબ કીરાઅત પરહ ચુકે; ઉસીતોર તીન બાર **'અલ્લાહો અકબર'** કેહકે ફીર હાથ તીસરી બાર ન બાંધે. બલકે ચોથી બાર **'અલ્લાહો અકબર'** કેહકે રુકુઅ કરે, ઓર દુસરી રકઆતભી પુરી કરકે અત્તતહીયાત પરહકે નમાજ તમામ કરે. ઇદુદદોહાકે દીનભી યુંહી કરે, જયસે ઇદુલ ફીતરમેં હે, પર નમાજસે પેહલે ન ખાયે, બલકે બાદ નમાજે ઇદકે અપની કુરબાનીમેંસે ખાવે, ઓર રાહમેં તકબીર પુકારકે પરહતા ચલે, ઓર દોનોં ઇદોંમેં બેહતર યું હે, કે એક રાહસે જાવે દુસરી રાહસે આવે. નવવીં તારીખ ઝીલહજકીસે તેરવીં તારીખ અસરકી નમાજ તલક એક બાર પીછે હર નમાજ ફરઝકે તકબીર પુકારકે કહે. વોહ યે હે. **'અલ્લાહો અકબર અલ્લાહો અકબર, લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર, અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ.'**

બયાન નમાજે *તરાવીહકા.

નિયત તરાવીહકી નમાજકી—નવયતો અન ઓસ

---

*તરાવીહમેં દો રકઆતકી નિયત કરે, તો ઉપર જો નિયત લીખ્ખી હુઇહે વોહી પર હે. લેકીન જો ચાર રકઆતકી નિયત કરે તો રકઆતયને લીખ્ખાહે, વહાં 'અરબા રકઆતીન' પરહે. ઓર અગર અકેલા નમાજ પરહે, તો યેહ નીશાનીકે બીચકી ઇબારત છોડ દે, ઓર ઇમામકે સાથ પરહતા હો, તો ઇસકુ નછોડે.

ઉલીઆ લીલ્લાહે તઆલા+રકઆતયને+સુન્નત તરાવીહ ઈકતદયતો બે હાજલ ઇમામ મુ ત વજ જેહન ઇલા જેહતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર.

જીસરોજ રમજાનકા ચાન દેખે, ઉસ રાતસે તરાવીહકો શુરૂ કરે. ઓર જબ શવ્વાલ મહીનેકા ચાન દેખે, ઉસ રાતકો તરાવીહ મોકુફ કરે. તરાવીહકી બીસ રકઆતેં હેં. ઓર ઉસકે પરહનેકી તરકીબ ઇસતોર હે–યાને પેહલે ઇશાકી ચાર રકઆત સુન્નત, ઓર ચાર રકઆત ફરજ પરહે, બાદ દો રકઆત સુન્નત, ઓર દો રકઆત નફીલ પરહે. ઇસતોર ઇશાકી બારા રકઆત પરહ કે તરાવીહકે વાસ્તે સબ મીલકે સલાત કહેં, વોહ યેહ હે.

અસ સલાતો સુન્નત તરાવીહ વ રહ મ તુલ્લાહે લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર, અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ. યે સલાત કહે, બાદ નિયત નમાજકી કરકે દો રકઆત પરહે, જબ દો રકઆત પરહ ચુકે, તબ યેહ પરહે. **"ફદલુમ મીનલ્લાહે વ નેઅ મતુવં વ મગફે રતુન વ રહ મા, લા ઇલાહા ઇલ લ્લાહો વલ્લાહો અકબર, અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ."** ફીર દુસરી દો રકઆત પરહે. ઓર પરહે બાદ યેહ દુઆ પરહે. **સુબહાના જીલ મુલકે વલ મલકુત, સુબહાના જીલ ઇજજતે વલ અઝમતે વલ હયબતે વલ કુદરતે વલ બહાએ વલ કીબરીયાએ વલ જબરૂત. સુબહાનલ મલેકીલ કુદદુસ; સુબહાનલ મલેકીલ હૈઈલ લજી લા યનામો વલા યમુતો વલા યપુતો સુબબુ હુન કુદદુ સુન રબ્બોના વ રબ્બુલ મલાયે ક તે વર રૂહ."**

ઇસકે બાદ કોઇ દુઆ જો આગે ઇસ રીસાલેમેં લીખ્ખી ગઇ હેં, ઉનમેંસે યા દુસરી કોઇ પરહે, ઓર દુઆકે બાદ **"નબીઓના મોહમ મદ. નીલ બદરો સલ્લુ અલયહે સલ લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, વ લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર, અલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ.** પરહે.

ઉપર જો બયાન લીખ્ખાહે, ઇસતોર તમામ તરાવીહમેં અમલ કરે, યાને હર દો રકઆતકે બાદ **ફદલુમ મીનલ્લાહે**, તકબીર પુરી પરહે, ઓર જબ ચાર હોવે તબ **સુબહાના જીલ મુલ્કે** પુરી પરહે, ઓર દુઆ પરહે; ઓર જબ ચાર રકઆત હોવે ઓર દુઆ પરહે, ઉસકે બાદ **નબીઓના મોહંમદ** લીખ્ખા હે, વોહ પુરી પરહે. ઓર જબ આઠ રકઆત હોવે, ઓર **સુબહાના જીલ મુલ્કે** પરહકે દુઆ પરહે. બાદ **ખલીફતે રસુલીલ્લાહે બીસ સીદકે વત તહકીક, કાતેલલ કુફરતે વજ જીનદીક; અમીરીલ મોમીનીના વ ઇમામીલ મુત તકીના સૈયદેના અબી બકરે નીસ સીદદીક, રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો, લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ.'** પરહે, ઓર જબ બારા રકઆત હોવે, તબ **ર ઇ સુલ અસહાબે મુનવ વેરૂલ મસજીદે વલ મીમ બરે વલ મેહરાબ, અમીરીલ મોમેનીના વ ઇમામુલ આદે લીના સૈયદોના ઉ મ રબનીલ ખત તાબ, રદી અલ્લાહે તઆલા અનહો, લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ.'** પરહે. ઓર જબ સોલા રકઆત હોવે, તબ

જામેઉલ કુરઆને ક મસલીત તરતીબે શી લવહીર રહમાને ઇમામુલ મુનવ વરેઇના અમીરીલ મોમેનીના સૈય દોના ઉસમા નબનો અફફાન, રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો, લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ' પરહે, ઓર જબ બીસ રકઆત હોચુકે, તબ '**અસ દુલ્લા હીલ ગાલેબે મઝહરૂલ અજાએબે વલ ગરાએબ ઇમામુલ અશ જઇના અમીરીલ મોમેનીના સૈયદોના અલી યોબનો અબી તાલેબ, રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર વલીલ્લા હીલ હમ્દ.'** પરહે. ઇસકે બાદ વીતરકી તીન રકઆત ઇમામકે સાથ પરહે, ઓર દો રકઆત નફીલ ઇશાકી પરહે. બાદ કોઇ દુઆ પરહે.

બયાન આશુરેકી નમાજકા.

આશુરેકે દીન છે રકઆત પરહે, હર રકઆતમેં બાદ સુરે ફાતેહાકે વશશમ્સ એકબાર, ઓર કદર એકબાર, ઓર સુરે ઇજા જુલ જલતીલ અરદો એકબાર, ઓર તીન કુલ એક એકબાર પરહે, બાદ સલામકે સીજદેમેં કુલયા ઐયોહલ કાફેરૂન સાતબાર પરહે, તમામ ગુનાહ બખ્શે જાયેં.

બયાન તહજ્જુદકી નમાજકા.

બારા રકઆત નમાજ તહજ્જુદકી હે, ઓર ઇસકે પરહનેકી બહોત તરકીબે હેં, લેકીન સહેલતર તરકીબ યેહહે, કે હર રકઆત મેં બાદ સુરે ફાતેહાકે સુરે કુલહો વલ્લાહકો પેહલી રકઆતમેં બારા મરતબે, દુસરીમેં ગ્યારા મરતબે. ઓર તીસરીમેં દસબાર, ઇસ તોર હર રકઆતમેં એક એક બાર કમતી પરહે, તો આખીરકી રકઆતમેં એકબાર કુલહો વલ્લાહ પરહની હોગી. યેહ નમાજ બાદ ઇશાકે દેરસે પરહે. ઓર જીસકો પરહની મંજુર હો, તો ઇશામેં વીતર ન પરહે. જબ તહજ જુદકી નમાજ પરહલે, તબ બાદ વીતર પરહે.

બ્યાન કુશુફ વ ખુશુફ ઓર ઈસતીસ કાકી નમાજકા.

જબ સુરજમેં ગહન લગે, તો ઉસ વક્ત ઇમામે જુમઆકો ચાહીયે, કે દો રકઆત નમાજ લોગોંકે સાથ પરહે, ઓર ઇસ નમાજકે લીયે અજાન ઓર અકામત નહીં હે, બલકે ફક્ત **“અસ સલાતો જામેઆ.”** કે લફઝસે નીદા કરદે, તાકે લોગ જમા હોજાયેં, ઓર બાદ નમાજકે બેઠા દુઆ કરતા રહે, ઓર લોગ આમીન કેહતે રહેં. ઇસ હદતક કે આફતાબ સાફ વ રોશન હોજાયે.

ચાંદ ગહનકે વક્ત ઓર આંધી ચલનેકે વક્ત રાતકો હો યા દીનકો, ઓર બવકતે સખ્ત તારીકીકે દીનકો, ઓર તેજ રોશની હોજાનેકે રાતકો, ઓર બીમારીયોંકી કસરતકે વક્ત ઓર દુશ્મનોંસે ધબરાહટ ઓર ખૌફકે વક્ત દો રકઆત નમાજ અપને ધરમેં તનહા પરહે. ઓર દુઆ કરતા રહે.

જબ ગુનાહોંકી શામતસે ખુશ્ક સાલી હો, પાની ન બરસે, તો ઇમામકો ચાહીયે, કે ફકત મુસલમાનોંકો લેકે જંગલમેં જાયે, ઓર બતોર ઇદકે નમાજ પર હે, બાદ ઉસકે સબ લોગ દુઆ વ ઇસતીગફાર કરતે રહેં, યે અમલ તીન રોજ કરના ચાહીયે.

બયાન શહીદકા.

જો શખ્સ મુસલમાન તાહેર ઓર બાલેગ હોવે, ઓર મારા જાવે ઝુલ્મકી રાહસે; ઓર ઉસ મારનેકે બદલેમેં માલ વાજેબ ન હોવે, ઓર ન કુછ જીંદગીકા ફાયદા લેવે, યા લડાઇકે મય-દાનમેં ઝખમી મુરદા પાયા જાવે, તો વોહ શહીદ હે. પસ જો કપડા મુરદેકે વાસ્તે મુકરર હે, ઉસકે સીવાયે જો કુછ હોવે, ઉતાર લેવેં, ઓર અગર કફનમેંસે કોઈ ચીઝ કમ હો, તો જ્યાદા કરેં, ઓર અગર જ્યાદા હો તો, કમ કરેં, ઓર ઉસકો ગુસલ ન દેવેં ઓર નમાજ પરહેં. ઓર ખુન ભરા હુવા દફન કીયા જાવે, ઓર જો શખ્સકે શેહરમેં મારા હુવા પાયા જાવે, ઓર ઉસકા કાતીલ ન માલુમ હોવે, ઓર જો શખ્સ ઝખમી હુવા, ઓર જીંદગીકા કુછ ફાયેદા લીયા, જયસા કે સોયા, યા ખાયા યા પીયા, યા ઇલાજ કીયા યા ઉસકો ખેમેમેં

જગા દી, યા લડાઇકે મયદાનસે જીંદા બાહેર નીકલા, યા એક નમાજકે વક્ત તક હોશ રહા, યા કુછ વસીયત કી, ઇન સબ સુરતોંમેં જો શખ્સ મરા હો, ઉસકો ગુસલ દેના ચાહીયે; ઓર ઉસપર નમાજભી પરહના ચાહીયે. ઓર અગર બગી હોનેકે સબબસે, યા રાહજનીકે સબબસે કત્લ કીયા ગયા હો, તો ઉસકો ગુસલ દેવેં, લેકીન ઉસપર નમાજ ન પરહેં.

બયાન જનાજેકી નમાજકા.

મુરદયે મુસલમાનકો ગુસલ દેના. ઓર કફન ગોર કરના ઓર નમાજ જનાજેકી પરહની ફરઝે કીફાયા હે, જો બાઝે મુસલમાનભી યેહ કામ કર લેંગે, સબકે સરસે ઉતર જાયેગા, ઓર જો કીસીને ન કીયા, જીસ જીસકો મુરદેકા એહવાલ માલુમ હોગા, સબ ગુનાહગાર હોંગે. ઓર મુસલમાન પર લાજીમ હે, કે અપની મોત યાદ રખ્ખે, હદીસે શરીફમેં લીખ્ખા હે, કે જો કોઇ અપની મોતકો દીનમેં બીસ મરતબે યાદ કરેગા. દરજા શહાદતકા પાયેગા, ઓર લાજીમ હે, કે જો કીસીકા દેન, યા હક, ઉસ પર આતા હો, યા નમાજ, રોજા યા કફ્ફારા કસમકા યા કુછ ઓર ઉસકે જીમમે હો, ઉન સબ ચીજોંકો લીખકર અપને પાસ રખ્ખે, અગર અચાનક મોત આવે, ઉસકે પીછે વારીસ ઉસકે અદા કરેં. જબ ઇનસાન મરને લગે, ઉસકે પાસવાલે કલેમા પરહેં. ઓર સુરે યાસીન. જબ મરજાવે જલદીસે ગુસલ કફન કરકે નમાજ જનાજેકી પરહકે દફન કરેં. ઓર સબર કરેં, રોના ચીલ્લાના ઓર હાયે હાયે કરના, ઓર બાલ નોચના ઓર

છાતી પીટના હરામ હે, બલકે હજરતને અયસે લોગોંપર, લાનત કીહે. લેકીન ફકત દીલસે ગમ કરના, ઓર આંસુસે આહિસ્તા રોના મુજાએકા નહીં, અગર બગેર નમાજ પરહે મુરદેકો દફન કીયા, તીન દીનકે અંદર નમાજ ઉસકી ગોર પર પરહે. નમાજ જનાજેકી યું હે– પેહલે નિયત કરે, વોહ નિયત યેહ હે. **'નવયતો અન ઓવદદીઆ લીલ્લાહે તઆલા અરબા તકબીરાતીન સલાતીલ જના જતે ફરહુલ કીફાયતે વસ સનાઓ લીલ્લા હે તઆલા વસ સલાતો અલન નબીએ વદ દોઆઓ લીલ મૈયતે ઇક તદૈયતો બે હાજલ ઈમામ. મુ ત વજ જેહન ઈલા જે હતીલ કાબતીશ શરીફતે અલ્લાહો અકબર"**
નિયત કરે બાદ દોનોં હાથ કાનોં તલક ઉઠાવે ઓર બાંધલે, ફીર હાથ ન ઉઠાવે; ઓર યેહ દુઆ પરહે. **સુબહા નકલ્લા હુમ્મા વબે હમદે કા, વ ત બા ર કસમોકા વ તઆલા જદદોકા વ જલ્લા સનાઓકા વલા ઇલાહા ગયરોકા.** ફીર અલ્લાહો અકબર કેહકે યેહ પરહે. **અલ્લા હુમ્મા સલ્લે અલા મોહમ્મ દીવ વ અલા આલે મોહમ મદીન કમા સલ લયતા અલા ઇબરાહીમા વ અલા આલે ઇબરાહીમા ઈન નકા હ મીદુમ મજીદ"** પરહે, ઓર તીસરી બાર **'અલ્લાહો અકબર'** કેહકે અગર મરદ યા અવરત હોતો યેહ પરહે. **અલ્લાહુમ ગ ફેર લે હૈયેના વ મૈયેતેના વ શાહેદેના વ ગાએબેના વ સગીરેના વ કબીરેના વ જક રેના વ ઉનસાના વહુરરેના વ અબદેના અલ્લા હુમ્મા મન અહયય તહુ મીન્ના ફ અહ યેહી અલલ ઈસ્લામ, વમન તવફ ફય તહુ મીનના ફ ત**

વક્ ફ્હુ અલલ ઇમાન. અલ્લા હુમ મગ ફેરહો વર હુમહો વઆફેહી ફાફો અનહો." ઓર અગર મઇયત લડકાહો તો ઇસકે બદલે યેહ દુઆ પરહે. "અલ્લા હુમ મજ અલહો લના ફરતંવ વજ અલહો લના અજ રંવ વજુખ રંવ વજ અલહો લના શાફે અંવ વ મુશફ્ફેઆ." અગર લડકી હો, તો ઇસકે બદલે "અલ્લા હુમ મજ અલહા લના ફર તંવ વજ અલહા લના અજરંવ, વ જુખ રંવ વજ અલહા લના શાફે અંવ વ મુશફ્ફેઆ, પરહે. ફીર ચોથી બાર અલ્લાહો અકબર' કેહકે 'રબ્બના આતેના ફીદ દુનીઆ હસનતંવ વફીલ આખે રતે હસ નતંવ વકેના અજાબન નાર' પરહકે દોનોં તરફ સલામ ફેરે, નમાજ તમામ હુઇ.

તરીકા દફન ઓર કફનકા યે હે. કે જબ આદમી કરી બુલ મૌત હો, ઉસકે મોંહકો કિબલા રૂખ કરેં. ઓર દહની કરવટ લીટાયેં, ઓર કલમયે શહાદાત ઇસતોરપર તલકીન કરે, કે ખુદ હાઝેરીન ઉસકે પાસ બઆવાઝ પરહેં, તાકે ઉસકે કાનમેં આવાઝ પહોંચે ફીર જબ રૂહ ઉસકી કબ્ઝ હોજાયે, તો આંખે ઓર મોંહ ઉસકા બંદ કરે. ઓર કપડે ઉતારકે તખ્તેપર નીહ લાયેં, ઓર નાફસે ઝાનું તક ઢાંકે. કે મુરદેકે ઉન આઝાકો દેખના મમનુ હે. ફીર વુઝુ કરાયેં, બગેર કુલ્લી ઓર નાકમેં પાની ડાલનેકે. ઓર અગર મૈયત જનાબત યા હેઝ યા નિફાસકી હાલતમેં મરે હોં, તો મઝમઝા ઓર ઇસતનશાક બીલઇ-તેફાક કરાયેં, ઓર અગર અયસી હાલત મૈયતકી ન હો, તો તર કપડેસે ઉસકા મોંહ ઓર નાકકે નથને સાફ કીયે જાયેં, ઉસકે ગુસલકે પાનીમેં

બેરીકે પત્તે યા ઓર કોઇ મેલ છાંટને વાલી ચીઝ ડાલકે જોશ દેં, ઓર ઉસકે સર ઓર દાઢીકો ગુલે ખેર વગેરાસે ધોયેં, ઓર પેહલે ઉસકો બાઇં કરવટ લીટાયેં, ઓર દહની તરફસે પાની બહાયેં, બાદ ઉસકે દહને બાઝુપર લીટાયેં, ઓર બાઇં જનીબ ધોયેં, બાદ ઉસકે મૈયતકો બીઠાકે પેટકો આહીસ્તા મલેં, જો કુછ પાયખાનેકી રાહસે નીકલે સાફ કરેં, ઓર બાલોંમે કંઘી ન કરેં, ઓર નાખુન ઓર બાલ ન તરાશેં, કે યે સબ મકરૂહે તહરીમી હે, તીનબાર બદનકો ધોયેં, મગર તીસરી બાર પાનીમે કાફુર મીલાકે ધોયેં, જબ ગુસલસે ફરાગત હો, બદનકો રૂમાલ યા કપડેસે ખુશ્ક કરે, બાદ ઉસકે કફન પેહનાયેં. મરદોંકે લીયે કફન મેં સુન્નત તીન કપડે હેં. પેહલા તેહબંદ કે વોહ ચાદર હે. સરસે કદમ તક, દુસરા કમીસ યાને કફની ગરદનસે કદમ તક, ઉસકા ગીરેબાન શાનેકી તરફ હો. તીસરા લીફાફા કે વોહ બડા ચાદર હે તેહબંદસે જયાદા લંબી. ઓર ઔરતોંકે લીયે સુન્નત કફનમેં પાંચ કપડે હેં, કફની, તેહબંદ, ખીમાર યાને દામની, કે ઉસકા અરઝ એક બાલીસ્ત હો, ઓર તુલ તીન હાથ, કે સરકે બાલ ઉસમેં લપેટકે સીનેપર રખખેં, ચોથા લીફાફા, પાંચવાં એક પારચા જીસસે ઉનકા સિનાબંદ બનાયેં. અરઝ ઉસકા મૈયતકી બગલસે ઝાનુંતક હો, ઓર તુલ તીન હાથ હો, સીનેબંદકો દોનોં ચાદરોંકે બીચમેં રખના અવલા હે, ઓર કફનીકે ઉપર ઓઢની જીસમેં બાલ લપેટકે રખખેં, ઉસકે ઉપર વોહ ચાદર જીસે તેહબંદ કેહતે હેં. ઉસકે ઉપર લીફાફા યાને બડી ચાદર, ઓર કફનકો તીન ધજજીયોંસે બાંધે, એકસે સરકી તરફકા સીરા, દુસરીસેં કમર, તીસરીસેં કદમ, ઓર જીસ તરેહ નમાઝમેં પેહલે બાયાં હાથ રખકે ઉસકે ઉપર દહના હાથ

રખતે હેં, ઇસી તરેહ કફનકા બાયાં હીસ્સા પેહલે મૈયતપર ડાલે, ઉસકે ઉપર દહની તરફકા કપડા ડાલે, જનાજા ઉઠાનેમેં સુન્નત યુંહે, કે ચાર આદમી અપને કાંધેપર ઉઠાયેં, ઔર જલદી જલદી ચલેં. પર દોડેં નહીં, ઔર જનાજેકે પીછે ચલના મુસ્તહબ હે, ઔર જનાજા રખનેકે અવ્વલ બેઠના મકરૂહ હે, બાદ નમાજકે મૈયતકો કબરમેં રખ્ખેં, ઔર રખનેવાલે કહેં, **"બિસમીલ્લા વ અલ્લા મિલ્લતે રસુલીલ્લા"** ઔર મોંહ કિબલેકી તરફ કરદેવે. ઔર કફનકી ગીરેહ ખોલ દેવે, કબર બગલી ખોદી જાવે, ઔર દફનકે વક્ત ઔરતકી કબરપર પરદા કરે, ઔર કબરકો માહી પુસ્ત કરે.

જો બચ્ચા પયદા હોકે રોવે, યા હરકત કરે, કે જીના ઉસકા માલુમ હો, ઉસપર નમાજ પરહે. ઔર જો મુરદા પયદા હો, ગુસલ દે કે કપડેમેં લપેટકે દફન કરદેં, નમાજ ન પરહે. જીસ અવરતકા ખાવીંદ મરે, ઉસ અવતરપર વાજેબ હયકે, ચાર મહીને ઔર દસરોજ તક સોગ કરે, યાને બનાવ સીનગાર મવકુફ કરે, મેહદી ચુડી સુર્ખ જાફરાની કપડા ઇસ્તેમાલ ન કરે; ઔર સરમેં તેલ સુરમા કાજલ ન લગાવે. ઔર ખાવીંદકે ઘરસે બાહેર ન જાયે, ઔર જો કોઇ કારોબાર સવદા સલફકો નહો. લાચારીકે દીનમેં બાહેર જાયા કરે, ઔર રાતકો ઉસી ઘરમેં રહા કરે, પર જો ચોરોંકા રાતકો ખતર હો, યા ઘર ગીરજાવે, યા કોઇ જબર દસ્તીસે ઉસે ઘરસે નીકાલે, લાચારીકો કીસી ઔર ઘરમેં જાકે સોગ કરે. પર સબરસે બેઠી રહે, પીટના ચીલ્લાના હરામ હે. જબ ચાર મહિને દસ રોજ હોવે. સોગ દુર કરે, યાને મેહદી યા ખુશબુ લગાવે. ઔર જો ખાવીંદકે સીવા કોઇ મરજાયે, બાપ યા ભાઇ યા બેટા યા ઔર કોઇ તીન દીન તક સોગ કરના જાએજ હે.

વાજેબ નહીં, ચાહે કરે ચાહે ન કરે. ઓર તીન દીનસે જીયાદા સોગ કરના હરામ હે. કબરસ્તાનમેં જીયારતકે વાસ્તે જાના સવાબ હે. પર કબરોંકો દેખકર અપની મૌત યાદ કરે. ઓર ખુદાસે અપને વાસ્તે ઓર મુરદોંકે વાસ્તે દુઆ રહમતકી ઓર બખશીશકી માંગે, ઓર **અલહમ્દ** ઓર **કુલહો વલ્લાહ,** ઓર **અલહાકો મુત તકાસીરો,** યા ઓર કુછ કલમે પરહકે સવાબ ઉન કો બખશે, અવ્વલ કબરસ્તાનમેં જાકર યેહ દુઆ પરહે. **અસ્સલામો અલય કુમ યા અહુલલ કુબુરે મીનલ મુસ્લે મીના વલ મોમેનિના અનતુમ લના સલફુન વ નહનો લકુમ તબ ઉન વ ઇનના ઇનશા અલ્લાહો બે કુમ લાહેકુન. યર હમુલ્લા હુલ મુસતક દે મીના મીનના વલ મુસતા ખેરીના નસ આ લુલ્લાહુ લના વ લ કુમુલ આફી યતા ફ યગ ફેરુલ્લાહો લના વ લ કુમ વ યર હમો નલ્લાહો વ ઇયાકુમ."**

જો ઇબાદત ખુદાકે વાસ્તે કરે. નમાજ, નફીલ યા રોજા યા હજ, ફકીરોંકો ખીલાના, યા પાની પીલાના ઓર ઉસ ઇબા દતકા સવાબ મુરદોંકી રૂહકો બખશે, ઉસે સવાબ પહોંચતા હે. પર જો નિયત ઉસ ઇબાદતમેં ખુદાકે વાસ્તે નહીં, જયસા બાઝે જાહેલ કરતે હેં. યાને પીરોંકે નામપર બકરા યા મુરગા પાલકે નીયાજ કરતે હેં, અયસી નીયાજ કામકી નહીં, અયસી બાતોંમેં પીર નાખુશ હોતેહેં, ઓર યેહ લોગ ગુનાહગાર હોતે હેં, બલકે બાઝે ઉલમાને અયસે બકરે ઓર મુરગેકા ગોસ્ત ખાના હરામ લીખ્ખાહે, ખુદા મુસલમાંનોકો અયસી બલાઓંસે બચાવે. કબરોંકો સીજદા કરના હરામહે, ઓર ગીર્દ ઉનકે કુરબાન હોના, મન્નત ઉનકી માનની

ઓર રોશની કરની, ઓર દુઆ ઉનસે માગની, બહોતહી બુરાહે. બલકે ઉનકે નામપર બેડીઆં પેહનની, ડોરે ડાલનેભી બુરા હે. ઓર સરપર બાલ ચોટી ઉનકે નામપર રખનીભી નીહાયત બુરા હે, યેહ રસમેં જાહેલોંકી હેં. હકતઆલા નજાત દે. જીસે દુઆ અવલીયાકે વસીલેસે મંજુર હો યું કહે—યા અલ્લાહ મેરી મુરાદ ફલાને વલીકે તુફેલસે બરલા. ઓર યું ન કહે, યા પીર મેરી મુરાદ બરલાવ. ઓર નીયાજ યું કરે, યા અલ્લાહ મુઝે બેટાહો. તેરે નામકા ફકીરોંકો ખાના ખીલાઉંગા, ઓર સવાબ ઉસકા વલીકી રૂહકો બખશુંગા, યું ન કહે, યા પીર તું મુઝકો બેટા દેગા તેરો નીયાજ કરૂંગા. અયસી બાતેં બહોત બુરી હેં. ખુદા અમલકી તવફીક દે, શબ બરાતકો મુરદોંકી ગોરપર ચીરાગ જલાને. બલકે હર વક્ત જલાનેભી હરામ હે, અવલીયાકી ગોર હો, યા શહીદકી યા કીસી ઓરકી, ઓર લાલ તાગે બાસનપર બાંધકે મુરદોંકી ફાતેહા દેની બેહુદા બાતહે. જીસે ફાતેહા દેની મંજુરહો, ખાના પાની ખુદાકે વાસ્તે મોહતાજોંકો દેકે સવાબ મુરદેકો બખ્શદે, જીયાદા બખેડા બેવકુફી હે. ઓર શબબરાત કો ઘરોંકે અંદર બહોતસે ચીરાગ જલાના, ઓર આતશબાજી છોડના હરામ હે, કયું કે યેહ રાત બુજુર્ગ હે. ઇસ રાતમેં ઇબાદત કરે, બીદઅતોંસે દુર રહે.

ઈસલામકા તીસરા રૂકુન જકાત.

બયાન જકાતકા.

તીસરા રૂકુન ઇસલામકા જકાત હે, ઓર વોહ ફર્જ હે; ઓર

કોઇ ફર્જ નજાને વોહ કાફીર હે. ઓર જીસપર ફર્જ હે, ઓર અદા ન કરે તો કયામતકે દીન ઉસકા માલ સાંપ બીછુ હોકે ઉસકે ગલેમેં તોક હોગા. ઓર સોના ચાંદી દોઝખમેં ગર્મ કરકે ઉસકે બદનપર દાગ દેંગે. જકાત ફર્જ હે, મુસલમાન આકેલ બાલેગપર, જબ માલેક નીસાબકા હો. ઓર નીસાબ કારોબારે ઝુરૂરીસે બચ રહે, ઓર નીસાબપર એક બરસ પુરા ગુજરે, યાને ગુલામ પર જકાત નહીં, ઓર લડકે ઓર દીવાનેકે માલપર જકાત નહીં, 'ઇમામ આઝમ' કે મજહબમેં, ઓર ઉલમા ફરમાતે હેં, કે લડકે ઓર દીવાનેકે માલમેંભી જકાત ફરજ હે. ઉસકે તરફસે વાલી ઉનકા દેવે, ઓર જીસકે પાસ માલ નીસાબસે કમ હો, ઉસપર જકાત નહીં, ઓર જીસકે પાસ માલ નીસાબ ભર હો, ઓર વોહ ઉતના યા ઉસસે જ્યાદા કરઝદાર હો, ઉસપર જકાત નહીં. રેહનેકે ઘરોંમેં પહેનનેકે કપડોમેં, ખીદમતકે ગુલામોંમેં, સવારીકે જાનવરોંમેં લડાઇકે હથીયારોંમેં કસબકે અવજારોમેં, પરહનેકી કિતાબોમેં ઓર જોનસી ચીજેં ઘરકે કારોબારમેં કામ આતી હેં. જયસા તવા, તગારી. પકાનેકે બરતન, ઇનમેંભી જકાત નહીં. જીસ માલમેં જકાત ફરજ હે. વોહ માલ તીન કીસમ હે. એક કીસમ-નકદી, યાને સોના ચાંદી ખાહ રૂપીઆ અશરફી હો, યા ઝેવર યા પતરે સોને ચાંદીકે હોં. નીસાબ ચાંદીકે દો સો દીરમ હેં, જીનકે બાવન તોલે છે મારો ચાંદી હોતી હે. જીસે હકતઆલા દે, ઓર ખા પીકે ઇતની ચાંદી ઉસકે પાસ બચે, ઓર બરસ દીન ઉસપર ગુજરે, ચાલીસવાં હીસ્સા ફરજ જાનકે ખુદાકી રાહમેં દેવે, ઓર નીસાબ સોનેકી બીસ મીસકાલ હેં, જીસકા સાત તોલે છે મારો સોના હોતા હે, જીસકે પાસ ઇતના સોના કારોબારે ઝુરૂરીસે બ-

ચ રહે, ઓર બરસ રોજ ઉસપર ગુજર જાયે, ચાલીસવાં હીસ્સા જકાત દે, જીસકેપાસ નીસાબસે કમ ચાંદી હો, ઓર નીસાબસે કમ સોના હો, મોલ કરકે પુરા કરલે; ઓર ચાલીસવાં હીસ્સા જકાત દે, નીયત જકાતમેં ઝુરૂર હે, બગેર નીયતકે અદા નહીં હોતી, જીસપર જકાત ફર્જ હો, ચાલીસવાં હીસ્સા જુદા કરે, ઉસે જકાત જાનકર જુદા કર રખ્ખે, ઓર ફકીરોંકો દે. ઓર જો જુદા નકરે જબ કીસી ફકીરકો કુછદે, ઉસ વક્ત જીમેં સમઝલે, કે જકાત ફરજ અદા કરતા હું, અગર નીયત જકાતકી નકી, ઓર સારા માલ બાંટ દીયા, જકાત સરસે ઉતર ગઇ, ઓર જો કુછ માલ રખ્ખા, કુછ ફકીરોંકો દીયા, ઓર નીયત જકાતકી નકી. બાઝે ઉલમાને કહા હે. સારે માલકી જકાત ઉસ પર લાઝીમ હે, ઓર બાઝોંને કહા, જીતના માલ બાંટા ઉસકી જકાત સરસે ઉતર ગઇ, જીતના રહા ઉસકી જકાત દે.

દુસરી કીસમ જકાતકી યેહે, કે સવદાગરીકે વાસ્તે ખરીદા કપડા યા ગલ્લા, યા કુછ ઓર, જબ અયસે માલ પર બરસ ગુજરે ઉસકી કીમત કરે, અગર બાવન તોલે છે માશે ચાંદી યા ઉસસે જીયાદા કીમત ઉસકી ઠેહરે, ચાલીસવાં હીસ્સા જકાત દે.

તીસરી કીસમ માલ જકાતકી જાનવર હેં, યાને ઉંટ ગાયે બકરીયાં નર માદા, અગર સારે બરસ યા આધે બરસસે જીયાદા જંગલમેં ચુગા કરે, જકાત ઉનમેં વાજેબ હે, ઉંટકી જકાતકે મસાયેલ બયાન નહીં કીયે ગયે. તીસ ગાયે બેલોંસે કમમેં જકાત નહીં. જબ તીસ પુરે હોં, ઓર બરસ ઊપર ગુજરે, એક તબીયા યાને પડયા યા પડવા બરસ દીનસે ઝીયાદા દો બરસસે કમકી દેવે, જબ ચાલીસ હોં એક મસના. યાને દો બરસસે જીયાદા તીન બરસસે કમકા પડયા, યા પડવા દેવે. જબ

સાઠ હોં, દો તબીએ દે. જબ સત્તર હોં એક મસના ઓર એક તબીઆ, જબ અસ્સી હોં દો મસને, જબ નવ્વે હોં તીન તબીએ, ઓર જબ સો હોં, દો તબીએ ઓર એક મસના દે, ઇસી તોરસે હરેક તીસમેં તબીઆ, ઓર ચાલીસમેં મસના દીયા કરે. ગાય ભેંસકી જકાત એક તોર હે, ચાલીસ બકરેસે કમમેં જકાત નહીં. જબ ચાલીસ પુરે હોં, ઓર બરસ ઉનપર ગુજરે, એક બકરી જકાત એકસો બીસ તક, જબ એકસો ઇકીસ બકરે હોં તો, દો બકરે જકાત દે, દોસો તલક; જબ દોસોસે એક જી યાદા હો તીન બકરે દે. એક કમ ચારસો તલક, જબ ચારસો પુરે હોં ચાર બકરે દે, ફીર હર સેંકડેમેં એક બકરી દીયા કરે. ભેડ બકરીકી જકાત એક તોર હે, ચાહે બકરી દે ચાહે બકરા દે, છોટે બડે સબ જાનવર ગીનકે જકાત દે, મુસલમાનોંકો દે, કાફીરોંકો નદે, ફકીરોકોં દે, દવલતમંદોકો નદે, દવલતમંદ વોહ હે. કે માલીક નીસાબકા હો. ઓર જો નીસાબસે કમ માલ ઉસકે પાસ હો, જકાત ઉસે દેની જાયેજ હે, જકાત અપને માંબાપકો ઓર દાદા દાદી, ઓર નાના નાની ઓર અવલાદકો નદે, ઓર અવરત અપને શોહરકો, ઓર શોહર અપની અવરતકો, ઓર અપને ગુલામ યા લોંડીઓંકો, ઓર ઉન લોગોંકો નદીયા જાયે, જીનપર ખુદ જકાત વાજેબ હે. ઓર જકાતકા પએસા સૈયદોંકો નદે, સીવા જકાતકે ઓર કુછ અગદસે ગુજરાને, અગર ચચે ભાઇ કરાબત વાલે મોહતાજ હોં, જકાત ઉનકો દેની ખુબ હે.

બયાન સદકયે ફીતરકા,

જો શખ્સ માલીક નીસાબકા હો, ઇદકે દીન સદકા ફીતરકા

દેના ઉસપર વાજેબ હે, જીતને આદમી ઘરકે હોં, હરએકકી તરફસે દોસેર ગંદુમ યા ચાર સેર જવ ફકીરોંકો દેકે ઇદકી નમાજકો જાયે, પર અપની જોરૂકી તરફસે ઓર બેટા બેટી બાલેગોંકી તરફસે દેના ઝુરૂર નહીં. વોહ અપને પાસસે આપ દેવેં. અગર માલીક નીસાબ કે હોં. પર ગુલામ બાંદીકી તરફસે દે. જીસને સદકા ફીતરકા ઇદકે દીન નદીયા જબ ચાહે દે, જો કોઇ કીસીકે ઘર ઉતરે, તીન દીન તક ઝીયાફત ઉસકી ખુશીસે કરની સુન્નત હે. સવાલ કરના બગેર મોહતાજીકે હરામ હે.

બયાન કુરબાનીકા,

જો શખ્સ માલીક નીસાબકા હો, ઇદુદદોહાકે દીન કુરબાની ઉસપર વાજેબ હે. બકરી બરસ દીનકી યા જીયાદા કી. યા ગાય દો બરસ યા જીયાદાકી. યા ઊંટ પાંચ બરસ યા જીયાદાકા જુબાહ કરે. ઓર જો સાત આદમી એક ગાય યા ઊંટ શરીક હોકે કુરબાની કરે. જાયેજ હે. અગર સબકો ગરઝ કુરબાની હો. જાનવર ફરબા બેએબ જુબ્હ કરે. કુરબાની ઇદકી નમાજસે પેહલે જાયેજ નહીં. ઇદકી નમાજસે પીછે જુબાહ કરે. તીન દીન તક જુબાહ સહીહ હે, દસવીં, ગ્યારવીં, બારવીં, અગર તીન દીનકે અંદર કુરબાની નકી, જીતી કુરબાની યા ઉસકી કીમત ફકીરોંકો દે. સદકા ફીતરકા ઓર ઇદુદદોહાકા હર સાહેબે નીસાબ પર વાજેબ હે, નીસાબસે બરહનેવાલે હો યા ન હો. જયસા કપડા પેહનનેસે યા ઘર રેહનેસે જીઆદા હો, ઓર કીમત ઉસકી નીસાબ

હો, ઔર નીયત તીજારતકી નહો, પર જકાત ફર્જ હોગી; જબ નીયત તીજારતકી ઉસમેં હોગી, ઔર બરસભી ઉસપર ગુજરેગા.

ઈસલામકા ચવથા રૂકુન રોજે રમઝાનકે.

ચોથા રૂકુન ઇસલામકા રોજે રમઝાનકે હેં. જો કોઇ ફર્જ નજાને કાફીરહે. ઔર જીસપર ફરઝ હોં, ન રખ્ખે તો બડા ગુનાહગાર હે. બગેર નિયતકે રોજા સહીહ નહીં, નિયત રોજેકી હર રાત કીયા કરે, વકત નીયતકા સારી રાત હે, સુબ્હેકા નમાજસે પેહલે સબ ઉલમાકે મજહબમેં હે, લેકીન ઇમામે આઝમકે નજદીક જીસને નિયત રોજેકી રાતમેં નકી, દીનમેં દો પહેરસે પેહલે કરલે, અગર કુછ ખાયા પીયા નહો. ઔર દો પહેરસે પીછે નિયત કીસીકે મજહબમેં સહીહ નહીં. અગર કીસીને ચાંદ રમઝાનકા અપની આંખોંસે દેખા, ઔર કાઝીને ઉસકી બાત પર એતેબાર ન કીયા, ઔર શેહર વાલોંકો રોજેકા હુકમ નકીયા, ઉસ ચાંદ દેખનેવાલેપર રોજા રખના વાજેબ હુવા. ઔર જો ઇદકા ચાંદ અપની આંખોસે દેખા, ઔર કાઝીને ઉસકે કેહનેસે ઇદ ન કી, ઉસ શખ્સકો રોજા ઇફ્તાર કરના જાયેજ નહીં. બલકે સબ મુસલમાનોં કે સાથ ઇદ કરે. ઔર જો દોનોં સુરતમેં ઉસને રોજા ન રખ્ખા, યા એકમેં ન રખ્ખા, કઝા ઉસ રોજેકી ઉસપર વાજેબ હે. પર કફ્ફારા વાજેબ નહીં. જીસને રમઝાનકે રોજેમેં કરદ

કરકે ખાયા યા પીયા, ગીજા યા દવા યા જીમાઅ કીયા, કસ્દન ઉસકા રોજા ટુટા. ઓર ઉસપર કઝા ઉસ રોજેકી વાજેબ હુઈ. ઓર કફારા યાને ગુનાહગારીભી વાજેબ હુઇ. એક બરદા આઝાદ કરે, ઓર જો બરદા મોયસ્સર ન હોવે, તો દો મહીનેકે બીલા ફસલ યાને એક લખ્ત રોજે રખ્ખે. અગર કોઇ રોજા દો મહીનેકે અંદર ઉજરસે યા ગેર ઉજરસે ટુટ ગયા, ફેરકે નયે સીરસે દો મહીનેકે રોજે રખ્ખે, પર જો અવરત હયેઝ ઓર નિફાસકે ઉજરસે દો મહીનેકે અંદર કોઇ રોજા ખાયા મુઝાયેકા નહીં. ઓર જો રોજા રખનેકી તાકત નહો, સાઠ ફકીરોંકો ખાના દેવે. એક એક કો ઇતના દે જીતના સદકયે ફીતરમેં દેતા હે. ઓર જો રમઝાનકે સીવા ઓર કોઇ રોજા રખ્ખે ઓર તોડદે, કફારત નહીં હોતી, બલકે કઝા વાજેબ હે. ઓર રમઝાનકા રોજા ખતાસે તોડા, જયસે કુલ્લી કરતે હુયે બેકસ્દ હલ્કમેં પાની ઉતર ગયા, યા કીસીને ઉસે પછાડકે જોરસે હલ્કમેં પાની યા ઓર કુછ ડાલ દીયા, યા કાનમેં યા નાકમેં દારૂ ડાલ દી, યા જો ચીજ દવા ગીજા નહીં, જયસે કંકર મીટ્ટી લકડી ખાયા કસ્દ કરકે, યા મુંહ ભરકે કય કી. યા રાત ખ્યાલ કરકે ખાના સહરીકા ખાયા, પીછે માલુમ હુવા કે રાત નથી, બલકે સુબ્હો સાદીક હોગઇ થી; યા ઉસને ખ્યાલ કીયા, કે દીન આખીર હો ગયા, ઓર રોજેકા વક્ત હો ગયા, યેહ બાત ખયાલ કરકે રોજા ખોલા પીછે દીન નીકલ આયા, યા સોતે આદમીકે હલ્કમેં પાની જા પડા, ઇન સબ સુરતોમેં રોજા ટુટા, ઓર કઝા ઉસકી વાજેબ હુઇ, પર કફારા વાજેબ નહીં, ઓર જો રોજેકો ભુલ ગયા, ઓર ભુલકર ખાયા યા પાની પીયા યા જીમાઅ કીયા, યા ગુસલકી હાજત હુઇ, યા બદનપર તેલ મલા, યા આંખોંમેં સુરમા

ડાલા, તોભી રોજા નહીં ટુટા. રોજેમેં ગીબત કરના, યાને ગીલા કીસીકા કરના, ઓર કીસીકો ગાલી દેના, ઓર બુરા કેહના નીહાયત બદ હે, સવાબ રોજેકા જાતા રેહતા હે, બલકે રોજદારકો લાયેક હે કે, રોજેકો પાક સાફ રખ્ખે, ઓર હલાલ ચીજોંસે ઇફ્તાર કરે, ઓર ઇબાદતમેં મશગુલ રહે. જુટ દગાબાજી મવકુફ કરે. ઇસ મહીને મુબારકકો ગનીમત સમજે, એક ઇબાદત ઇસ મહીનેકી સ-તર મહીનેકે બરાબર હે, ફકીર ગરીબકી ખીદમત ગનીમત જાને, ઓર સદકા ફીતરકા ઇદકે દીન નીહાયત ખુશીસે અદા કરે, તો રોજે ઉસકે મકબુલ હોં. મરીઝ ઓર મુસાફીરકો રોજે રમઝાનકે ખાના જાએજ હે, ઓર જો રોજા રખ્ખે તોભી જાએજ હે. પર જો રોજા રખનેસે મરનેકા અંદેશા હો, રોજા રખના ગુનાહ હે, જીસ મરીઝ મુસાફીરને રોજે રમઝાનકે ખાયે યે, ઓર વોહ ઉસી મરઝમેં મર ગયા, યા સફરમેં મરગયા ગુનહગાર નહીં, ઓર બીમાર ચંગા હોકે મરા, યા મુસાફીર મુકીમ હોકે જીતા રહા, ઉતને દીનોંકી કઝા વાજેબ હુઇ. જયસે દસ રોજે બીમારી યા સફરમેં ખાયે, ફીર અછ્છા હોકે યા મુકીમ હોકે પાંચ દીન જીયા, અબ ઉસપર પાંચ રોજેંકી કઝા વાજેબ હે. અગર કઝા નકી, વારીસ પર વાજેબ હે, કે હર રોજેકે બદલે દો સેર ગંદુમ યા ચાર સેર જવ ફકીરોકો દે, પર દેના વારીસ પર જબ લાઝીમ હે, કે મુરદા કેહ મરા હો. ઓર બગેર કહે વાજેબ નહીં. પર બગેર કહે વારીસને દીયા તોભી સહીહ હે. કઝા રમઝાનકી ચાહે એક લખ્ત રખ્ખે, ચાહે ફકેસે રખ્ખે, લેકીન કફારત એક લખ્ત વાજેબ હે. જો શખ્સ નીહાયત બુરહા હો, ઓર તાકત રોજેકી ન રહે, રોજા ન રખ્ખે,

ઓર ઇવજ હર રોજેકે બરાબર સદકયે ફીતરકે ફકીરોંકો દે, ફીર અગર તાકાત રોજેકી અજાયે, ઉન રોજેંકા કઝા કરે. જો અવરત હમલસે હો, યા દુધ પીલાતી હો, અગર રોજા રખનેસે ઉસકે બચ્ચેકો ઇજા હો, રોજા ખાવે, ઓર કઝા રોજેકી ઉસપર વાજેબ હે, અવરત હયેઝો નફાસવાલી રોજા ખાવે, જબ પાક હો ઉસકી કઝા કરે, જો કોઇ ઇદુદદોહાકે અરફેકે દીન રોજા રખખે. એક બરસ અગલે ઓર એક બરસ પીછલેકે ગુનાહાં બખશે જાવે. ઓર જો રોજા આશુરેકા રખખે, એક બરસકે ગુનાહાં બખશે જાવેં. જયસે નમાજ સીવા ખુદાકે કીસીકે વાસ્તે પરહની જાયેજ નહીં, રોજાભી કીસી ઓરકા રખના જાયેજ નહીં, ચુનાંચે ફી જમાનના બાઝ જાહેલ અવરતેં પીરોંકે રોજે રખતી હેં. બહોત બુરા હે. બરસમેં પાંચ રોજે રખના હરામ હેં. ઇદુલફીતર, ઓર ઇદુદદોહા, ઓર જીલહજકી ગ્યારવીં. બારવીં ઓર તેરવીં તારીખકો રોજા નહીં રખખેં.

*ઈસલામકા પાંચવાં રૂકુન હજ.

પાંચવાં રૂકુન ઇસલામકા હજ હે, જીસે ખુદાયેતઆલા ખરચે રાહ ઓર સવારી દે, ઓર રાહમેં અમન હો, હજ ઉસપર ફર્ઝ હે, જો કોઇ હજકો ફર્ઝ નજાને, વોહ કાફીર હે, ઓર જીસપર

*હજકે બયાનમેં એક રિસાલા **"તોહફતુલ બરકાત ફી સફરૂલ હજજે વજજીયારાત"** ફીદવીને છપવાયા હે. જીસકો ખાહેશ હો મંગવાકે દેખે. કીંમત ચાર આને.

ફર્ઝ હૈ. ઔર અદા ન કરે વોહ ફાસેક યાને બડા ગુનાહગાર હે. હજ સારી ઉમરમેં એક બાર ફર્ઝ હે. જબ ખુદા અસબાબ મોયસ્સર કરે, ઉસવક્ત મસાયેલ માલુમ કરલે. ઈસવાસ્તે બાકી મસાયેલ બયાન ન કીયે.

બયાન અકીકે કા.

હદીસે શરીફમેં આયા હે, કે અકીકેકા યેહ હક હે, કે જબ લડકા પયદા હોવે, તબ દો બકરે જુબહા કરે, ઔર લડકી પયદા હોવે, તો એક બકરા જુબહા કરે. ઔર **હજરત સલ લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ** ને અપના અકીકા ચાલીસવેં બરસ બાદ નુબુવ્વતકે કીયા હે, ઔર જો શરાયેત ઔર એહકામ કુરબાનીકે હેં, વો શરાયેત ઔર એહકામ અકીકે કેભી હેં, ઔર પયદા હોનેકે બાદ લડકેકે સીધે કાનમેં અજાન કહે. ઔર દાહને કાનમેં અકામત કહે, ઔર થોડીસી ખજુર યા ઔર મીઠી ચીજ ચાબકે લડકેકે તાલુપર લગાવે, ઔર મુસ્તહબ હે, કે જબ બચ્ચા બોલને લગે તબ ઉસકો કલમયે તૈયબ તાલીમ કરે, કે પેહલે ઉસકી બાત કલમયે શરીફ હોવે. જુબાહ કરનેવાલા વક્ત જુબાહકે યેહ પરહે—

અલ્લા હુમ્મા હાજેહીલ અકી કતો લે ઇબની પુલાને દમોહા બે દમીહી, વ લહમોહા બે લહમીહી, વ અઝમોહા બે અઝમીહી વ જીલદોહા બે જીલદીહી, વ શારોહા બે શાઅરીહી મુખખોહા બે મુખખેહી અલ્લા હુમ મજ અલહા ફીદાઅન લે ઇબની મીનન નાર. બીસ મીલ્લાહે

અલ્લાહો અકબર, ઓર ફુલાનેકી જાયેપર લડકેકા નામ લેવેં ઓર મજબુહકે હાડકો ન તોડે, ઓર સંધ સંધ જુદા કરે, યા પકાકે પુરે પુરે અઝુ નીકાલે, ઓર એક રાન દાઇકો દેવે, ઓર ગોશ્ત તસદ્દુક કરે. ઓર મા બાપ ઉસકો ખાવેં. અગર ન ખાવેં તો મુઝાયેકા નહીં. અકીકા સાતવેં રોજ કરે. અગર સાતવેં રોજ ન કીયા, તો ચવધમેં રોજ યા એકીસવેં રોજ, ઇસતરેહ હફ્તે મેંકા ખ્યાલ કરલેવેં. ઓર લડકેકા સર મુંડાવે, ઓર બાલ ચાંદીસે તોલકર ફકીરોંકો તકસીમ કરે, ઓર બાલકો કીસી મકાનમેં દફન કરે.

બયાન મુતફર્રેકાત નિયતોંકા, ઓર ફાતેહા ઓર દુઆઓંકા.

રમઝાનકે રોજેકી નિયત.

નવયતો અન અસુમો ગદન મીન અદાએ શહરે રમદાન, ફરદુલ્લાહે તઆલા.

રોજા ખોલનેકી નિયત.

અલ્લા હુમ્મા લકા સુમતો વબેકા આમનતો વ અલયકા તવકકલતો વ અલા રીજકેકા અફતરતો નવયતો સવમલ ગદે મીન શહરે રમદાન.

અવરતસે સોહબત કરતે વક્ત યેહ પરહે.

નવયતો અન અજ મઆ માઆલ મરાતીલ મનકુ હતે લે ત લ બીલ મવલુદે ઈલા જેહતીલ ઇબાહતે બ અમ રીલ્લા હીલ અઝીમ, બીસમિલ્લા હીર રહમા નીર રહીમ.

આંખોંમેં સુરમા લગાતે વક્ત યેહ દુઆ પરહે.

રબ્બના અતમીમ લના નુ રના વગફેર લના ઈન નકા અલા કુલ્લે શેઇન કદીર.

આયનેમેં દેખતે વક્ત યેહ પરહે.

ફ તબા ર કલ્લાહો અહ સનુલ ખાલેકીન.

મુરદેકી ગુસલકી નિયત.

નવયતો અગ તસેલા હાજલ મૈયેતલ હાદેરા વાજે બલ ગુસલે ઇસતે સાલલ લે અમીરીલ્લાહે તઆલા તે ઇસ તેના હતીસ સલાતે વ રફઇલ હદસ.

કુરબાનીકી નિયત.

નવયતો અન ઉદહીયતા લીલ્લાહે તઆલા અલ્લા હુમ્મા હાજા મીનકા વ ઈલયકા ફ ત કબ્બ બલ મીનની બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર.

જાનવરકે જુબહા કરનેકી નિયત.

નવયતો અન અજ બહા હાજલ*—હુતતા યખરોજો મીનહો હમુમ મસકુ હુન હલા લન તૈયેબન, બીસ મીલ્લા હે અલ્લાહો અકબર.

ફાતેહા હજરત રસુલુલ્લાહકે નામશી.

અલ ફાતેહા ઇલા જનાબે હદરતે સૈયેદેના, વ સ ન દેના, વ નબી એના વ હબીએના વ શફીએના મોહમ મદીર રસુલીલ્લાહ, સલ લલ્લાહો અલયહે વ અલા આલીહી વ અસહા બીહી વ સલ્લમ, વ અરવાહે અવલાદે રસુલુલ્લાહે, વ અજવાજે રસુલીલ્લાહે, વ અસ હાબે રસુલીલ્લાહે વ અનસારે રસુલીલ્લાહે, વ અસહારે રસુલીલ્લાહે વ મન આ મના બીહી વ અહીબ્બા ઇહી, વ ખુલફા ઇહી સલ લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, વલ મોહાજેરીના વ ખમસતીત તૈયે બીના વત તાહેરીના વલ ખુલફા ઇર રાશેદીનલ મહદી ઇના વ ઇલા અરવાહીત તાબેઇના વ ત બ ઇત તાબેઇના વલ ઉલમાઇલ મુજ

*જાનવર જુબહા કરનેકી નિયતમેં જહાં હાજલ લીખકર જગા છોડદી હે, વહાં અગર ગાયે, હો તો,'બ કરે' ઓર અગર ઊંટ હોતો, 'જ મલે' ઓર ભેંસ હોતો, 'જામુસા' અગર બકરી હો તો, ગ ન મા, ઓર મુરગી હોતો, 'દુજાજા' ઓર હિરન હો તો, ઝ બ ય તા. ઓર પરીંદા હોવે, તો 'તયરા' પરહે. ઓર વહાંસે બાકીકી નિયત તમામ પરહે. ઓર જુબ્હા કરે.

તહે દીના વસ સુલ હાએ વશ શોહદાએ વજ જોહદાએ વલ ફુકરાએ વલ ગુરબાએ મીનલ અરબે વલ અજમ. મીન ઉમ્મતે મોહમ મદીન સલ લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ. ફાતેહા.

ફાતેહા હજરત પીરકે નામકી.

અલ ફાતેહા ઇલા રૂહે હદરતે ગવસીસ સમદાની, કુતબે ર બ્બાની મહબુબે સુબહાની સુલતાનીલ આરેફીના સૈયેદેના વ મવલા નશ શયખ મોહ ઇદદીન સૈયેદ અબદુલ કાદેર જીલાની કદ દ સલ્લાહો સીર રહુલ અઝીઝ. શયઉન લીલ્લાહે અલ ફાતેહા.

કુલ અવલીયાકે નામકી ફાતેહા.

ઇલા અરવાહે કાદ વતીલ વાસેલીન, વ જુબ દતીલ આરે ફીન, જમીએ અવલીયા અલ્લાહે રહમા હુમુલ્લાહો તઆલા શયઉન લીલ્લાહે ફાતેહા.

તમામ હકદારોંકે નામકી ફાતેહા.

અલ ફાતેહા ઇલા અરવાહે વાલેદીના વ વાલેદીકુમ, વલે ઉસ તાઝીના વલે ઉસતાઝીકુમ. વલે આબાએના વલે આબાએકુમ વલે અજદાદેના વલે અજદાદેકુમ, વલે ઉમ મહાતેના વલે ઉમ મહાતેકુમ વલે અમવાતેના વ અમવાતેકુમ. વ અમ વાતે જમીઇલ મુસ્લેમીના વલ મુસ્લેમાત, વલ મોમેનીના વલ મોમેનાત અલ અહયાયે

મીનહુમ વલ અમવાત. ફીલ બરરે વલ બહરે, જમીએ ઉમમતે મોહમમદીન સલ લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, કુલ્લે કાફ્ફતે અહલીલ ઈસલામ મીમ મશારેકીલ અરદે, વ મગારેબેહા ગફ્ફરલ્લાહો લહોમુલ જનનાહ અલફાતેહા.

(ઉપર ફાતેહા લીખબેહેં, ઉનમેંસે કોઈભી ફાતેહા પરહે, બાદ સુરે અલહમ્દ એકબાર, ઓર કુલહોવલ્લાહ તીનબાર, પરહકે' યેહ દુઆ પરહે.) અલ્લા હુમ્મા સલ્લે અલા મોહમ મદીવં વ અલા આલે મોહમ મદીવં વબારેક વસલ્લીમ, સુબહાના રબ્બેકા રબ્બીલ ઇજ જતે અમ્મા યસેફુન, વ સલામુન અલલ મુરસલીન. વલ હમ્દો લીલ્લાહે રબ્બીલ આ લ મીન. બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

દુઆ.

યેહ દુઆ હર ફરજ નમાઝકે બાદ પરહે.

અલ્લા હુમ્મા અન તસ સલામ. વ મીન કસ સલામ, વ ઇલયકા યરજે ઉસ સલામ, હૈયેના રબ્બના બીસ સલામ વ અદ ખેલના દારસ સલામ, તબા રકના રબ્બના વ તઆ લયતા યા જલ જલાલે વલ ઈકરામ. બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

દુઆ.

અલ્લા હુમ્મા રબ્બના આતેના ફીદ દુનયા હસ નતવ વ

ફીલ આખેરતે હસ નતવ વકેના અજાબન નાર, વકેના અજાબલ કબરે વકેના અજાબલ હશરે, વકેના અજાબલ, ફકરે વકેના અજાબદ દેન, બેહુર મતે જદ દીલ હસને વલ હુસેન, વકેના અજાબલ આખે રતે વહશોરના માઆલ અબરાર, બે રહમતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

દુઆ.

અલ્લા હુમ્મા ઇન્ના નસ અલોકા ઇઆ દતન ફીલ ઇહમે, વ બર કતન ફીર રીજકે વ તવ બતન કબલલ મૌત, વ શહા દતન ઇનદલ મૌત, વ મગફે રતન બાદલ મૌત, વ નજાતન ફીલ કબરે વ ખલાસન ઇનદલ હીસાબ, વ મગફે રતમ મિનન નાર, યા અઝીઝો, યા ગફફાર, ઇલાહુન દાયેમન સર મદના ફી યવ મીલ કિયામા. બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

દુઆ.

યા ઇલાહી કયા કહુંમેં હાલે જાર;
હું ગુનાહોંસે નીહાયત શર્મસાર. ૧
કામ નેકીકા નહીં મુઝસે હુવા;
ગર્કે ઇસયાંમેં રહા સુબ્હો મસા. ૨
તેરે દર પર સીજદેમેં રખ્ખાહે સર;
છોડ ઇસ દરકો ભલા જાઉં કીધર. ૩
કયું ન બખશીશકા રહું ઉમ્મીદવાર,
મેં ગુનાહગાર ઓર તુ આમુર્જગાર. ૪

તુને અપને ફજલસે અય કીરદેગાર;
મુઝકો દુન્યામેં કીયા હે બા વીકાર. ૫
ઇસલીયે ગેહ હે દુઆ શામો પગાહ;
રખ હમેશા ફજલકી મુઝપર નીગાહ. ૬
જબકે રોજે વાપસીંકા હો ઝુહુર;
સાથ ઇમાંકે મેં જાઉં અય ગફુર. ૭
હશ્રમેં જબ ખલ્ક હો અંદોહગીં;
મુઝકો બખશાવેં શફીઉલ મુઝનબીં. ૮

દુઆ.

મોમીનો અજ્જતે ઇલતીજાકે સાથ;
અબ દુઆકે લીયે ઉઠાઓ હાથ. ૧
અય ખુદા સદકા નબીયુલ્લાહકા;
સદકા ઉસ નુરે મુસતફાઇકા. ૨
સીધે રસ્તે ચલાઇયો હમકો;
પેચો ખમસે બચાઇઓ હમકો! ૩
મરતે દમ ગેબસે મદદ કીજો;
સાથ ઇમાનકે ઉઠા લીજો ૪
જબ દમેં વાપસીં હો યા અલ્લાહ;
લબપે હો લા ઇલાહા ઇલ્લ લલ્લાહ. ૫
કીના ધો મોમીનોંકે સીનેસે.
સીના હોજાયે પાક કીનેસે. ૬
સબકો એક રાહે હક દીખા યા રબ,.
દુર હોં યે ઇખ્તીલાફે મજહબ સબ. ૭

દીનહો દીને અહમદી કુલકા;
હો તરીકા મોહંમદી કુલકા. ૮
અય ખુદા તુ સમીઓ મુજીબ;
એ મુરાદોંકી કર મુરાદ નસીબ. ૯
ન રહે કોઈ ખસ્તા દીલ ગમગીન;
સબકી પુરી હો મુરાદ આમીન. ૧૦

દુઆ.

અહદા સામેઉલ મુના જાતી,
સમદા કારીઉલ મોહીમ માતી. ૧
જોરો બાલા નમી તવાનમ ગુફ્ત,
ખાલેકુલ અરદે વસ સમાવાતી. ૨
હાજતે ખીશ અજ તો મી ખાહમ:
જાંકે કાઝીએ જુમલે હાજાતી. ૩
હેચ પોશીદા અજ તો પીનહા નેસ્ત;
આલે મુસ સીરરે વલ ખુફીયાતી. ૪
શુક્રે ફઝલે તોકે તવાનમ ગુફ્ત;
હાફેઝા રી જમીએ હાલાતી. ૫

દુઆ.

ઇલાહી તલબ હમ કરેં સબ ગરીબ;
કે રોઝોંકી બરકતસે જન્નત નસીબ. ૧

તુ દીખલાદે જન્નતમેં દીદારકો;
હોવે તાજગી સબ દીલો જાનકો. ૨
જ બરકત તરાવીહ બખશ સબ ગુનાહ;
રખ ઉમ્મત મોહંમદકો તેરી પનાહ. ૩
કરમ કર હમોંપર અય સાહેબ કરમ;
કે રોઝોંકી બરકતસે કર દીલ નરમ. ૪
દે તવફીક તુ હર મુસલમાનકો;
કે ઇજ્જત દેવે માહે રમઝાનકો. ૫
દેખો કયા હે બેહતર મહીના તમામ;
કીયા જીસ્મેં નાજીલ ખુદાને કલામ. ૬

(ઉપર જો નઝમમેં દુઆએં લીખ્ખી હુઈ હેં, વોહ નમાજકે બાદ જો યાદહો પરહે; ઓર ઉસકે બાદ યેહ પરહે.) વ સલ લ લ્લાહો તઆલા અલા ખયરે ખલકીહી વ નુરે અરશીહી મોહમ મદીવં વઆલીહી વ અસહાબીહી અજ મઇન. બે રહ મતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

અસનાદે અહદ નામા.

પયગંબર સલ, ને ફરમાયા હે, જો કોઇ ઇસ **અહદ નામે**કો સારી ઉમરમેં એક મરતબે પરહે, અલબત્તા ખુદા ચાહે સાથ ઇમાનકે જાવે, ઓર ઉસકે બેહિસ્તી હોનેકા મેં ઝામીન હું, ઓર **જાબર** રદી, કેહતે હેં, કે હજરતસે સુના હે, કે આદમીકે બદનમેં તીન હજાર બીમારીયાં ખુદાયે તઆલાને પયદા કીહેં. એક હજાર

બીમારીયોંકો હકીમ જાનતે હેં, ઓર દવા કરતેહેં, ઓર દો હજાર બીમારીયોંકો કોઇ નહીં જાનતા, જો કોઇ ઇસ અહદનામેકો અપને પાસ રખ્ખે, ખુદાયે તઆલા ઉસકો ઉન તીન હજાર બીમારીયોંસે નીગાહ રખ્ખે. ઓર અબુબકર રદી, કેહતે હેં, કે મેંને હજરતસે સુનાહે. જો કોઇ ઇસ અહદ નામેકો અપને પાસ રખ્ખે સાંપોંસે ઓર બીછુઓંસે અમનમેં રહે, ઓર જાદુ ઉસપર કારગર નહોવે, ઓર જબાન બદ ગોયોંકી બંદ હોજાવે, ઓર અગર ઇસકો લીખકર. ઓર પાનીસે ધોકર. કીસી દર્દમંદકો પીલાવે તો શિફા પાવે. ઓર હજરત ખાતુને જન્નત ફરમાતીહેં, કે મેંને હજરતસે સુનાહે, કે જો કોઇ ઇસ અહદનામેકો શકી લાવે; હાજત ઉસકી બર આવે. ઓર ઇસકો મુશ્ક ઓર જાફરાનસે લીખ્ખે. ઓર મેંહકે પાનીમેં ધોકર તીન દીન સુબોહકો કીસીકો પીલાવે ઉસ્સે ફહમ ઓર અકલ જયાદા હો, જો કુછ સુને યાદ રખ્ખે, ઓર જોકે યાદ હો વોહ ફરામોશ નહો, ઓર અમીરૂલ મોમેનીન ફરમાતે હેં, કે મેંને હજરતસે સુનાહે. જો કોઇ ઇસકો પરહે ઓર મુરદોંકો બખશે, કબર ઉસકી મશરેકસે મગરેબ તક ફરરાખ ઓર પુર નુર હોવે, ઓર અગર ઇસકો મુરદેકી કબરમેં સીરહાનેકી તરફ તાકમેં રખ્ખે, તો ઉસ મુરદેકો સાત પેગંબરોકા સવાબ મીલે, ઓર સવાલ મુનકીર નકીરકા ઉસપર આસાન હોવે; ઓર હક તઆલા ઉસકે લાખ ગજ દાહનેસે, ઓર ચાલીસ હજાર બાંયેસે, ઓર ચાલીસ હજાર સરસે; ઓર ચાલીસ હજાર પાંઉં સે અજાબ દુર કરે, ઓર કબર ઉસકી કુશાદા હોવે, કે આંખ કામ કર નસકે. ઓર ઇસ અહદ નામેકો હક તઆલાને એક સુરત બનાઇ હે, કે કબરમેં પાસ રહે, ઓર જબ મુરદા કયામતકો કબરસે

ઉઠે, તો યે ફિરિસ્તા બનકર સામને આવે, ઓર હુલ્લા બેહિસ્તકા લાકર પેહનાદે, ઓર બુરાકપર સવાર કરે. હક તઆલા ફરમાવે, અય મોમીન તેરે સાથ અહદ નામા હે, તો ખુશ હો, કે તુને દુનિયામેં હરરોજ ઇસકો પરહા હે, આજ ઇસ અહદકો મે વફા કરતા હું, તાજ સરપર રખ, ઓર જામા બેહિસ્તકા પેહન, ઓર બુરાક પર સવાર હો, ઓર બેહિસાબ ઓર બેઅજાબ બેહિસ્તમેં જા, ઓર જીસકી તુ શફાઅત કરે ઉસે બખશું, જબ ઉસ શખ્સકો ઇસતરેહસે ખલકત કયામતકી દેખે, કે મોંહ ઉસકા ચોધવીં રાતકે ચાંદકાસા હે, ઓર અયસા સામાન હે. ગુલ મચાવે કે કોનસા પેગંબર હે, યા કોઈ સીદ્દીક બુજુર્ગવાર હે, કે અયસી બુજુર્ગીસે આતાહે, ફિરિસ્તા નિગેહબાન બેહિસ્તકા કહેગા, કે યે પેગંબર નહીં હે, બંદા ખુદાકા ઓર ઉમ્મત **મોહંમદ** સલ, કા હે. દુનિયામેં અહદ નામા અપને સાથ રખતાથા, ઓર ઉસકા યે નુર ઓર બરકત હે, જબ ખલકત વહાંકી ફરીયાદ કરેગી, ઓર કહેગી. કે ઇતની મુદ્દત દુનિયામેં હમ રહે, ઓર અફસોસકે અહદ નામેસે ગાફેલ રહે, ઓર અબ પશેમાન હોતેહેં, વોહ અહદ નામયે મોઅઝઝમ યે હે.

અહદ નામા.

બિસ મિલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.

અલ્લા હુમ્મા ફાતેરીસ સમાવાતે વલ અરદે આલેમુલ ગયબે વશ શહાદતે હોવર રહમા નુર રહીમ. અલ્લા હુમ્મા ઇન્ની આ હદો

ઈલિયકા ફી ફાજેહીલ હયાતીદ દુન્યા, બે ઇન્ની અશહદો અન લા ઇલાહા ઇલ્લા અનતા વહ દકા, લા શરીકા લકા, વઅશહદો અન્ના મોહમ મદન અબદોકા વ રસુલોકા ફલા તકેલના ઇલા નફસી ફ ઇનકા ઇન તકેલની ઇલા નફસી તકર રબની ઇલશ શરરે વ તબાએદની મીનલ ખયરે વ ઇન્ની લા ઓસેકો ઇલ્લા બે રહમતેકા ફજ અલની ઇનિ દકા અહદન તવફ ફયતોહુ ઇલા યવમીલ કયામા, ઇન નકા લા તુખલેફુલ મીઆદ. વ સલ લલ્લાહો તઆલા અલા ખયરે ખલકીહી મોહમ મદીવ વઆલીહી વ અસ હાબીહી અજ મઇન, રબ્બના લા તોવા ખેજના ઇન નસીના અવ અખતાના રબ્બના વલા તહમેલ અલયના ઇસરન કમા હમલ તહુ અલલ લઝીના મીન કબલેના રબ્બના વલા તોહમ્મેલના માલા તા ક તા લના બીહી વાઅફો અન્ના વગફેર લના વ ર હમના અનતા મવલાના ફનસોરના અલલ કવમીલ કાફેરીન. બે રહમતેકા યા અર હમર રાહેમીન.

અસનાદે દુઆયે સુરયાની.

બુઝુર્ગોને દીન ઇરશાદ ફરમાતે હેં. કે યે દુઆ નજદીક પાક રબ્બુલ ઇજ્જતકે બહોત મકબુલ હે, ઓર ઇસકો, પરહનેકી બહોત તરકીબેં હેં, લેકીન કોઇભી મુશકીલ અમરકે લીયે ચા લીસ રોજ તક બા વુઝુ બાદ અજ્ર નમાજે સુબોહકે યા બાદ અજ નમાજે ઇશાકે ઇસકા વીર્દ કરે, તો ઇનશા અલ્લાહો તઆલા ઉસકી મુરાદ પુરી હોગી. ઓર ઇસ દુઆકા વીર્દ હમેશા રખનેસે કીસીકા મોહતાજ નહોગા, ઓર ઉસકે રોજગારમેં બર

કત હોગી, ઓર અલ્લાહ તઆલાકી ખુશનુદી હાસીલ કરનેકા જરીઆ હોગા. એહ દુઆ પરહનેકે અવ્વલ ઓર આખીર દુરૂદ શરીફ તીન, યા પાંચ, યા સાત સાત બાર પરહે; ખુદાવંદ કરીમ તમામ દીનદાર ભાઇઓંકા નેક કામ કરનેકી હીદાયત નસીબ કરે. આમીન. સુમ્મા આમીન, વોહ દુઆયે મોઅઝઝમ યે હે.

દુઆયે સુરયાની મયે તરજુમા.

અનલ મવજુદો ફત લુબની તજેદની,
ફઇન તત લુબ સીવાઇ લમ તજેદની.

મેં હું મવજુદ સબ મુઝ પાસ આઓ,
મુઝે શાહ રગ સેતી નજદીક પાઓ.
જો મેરે ગયેરકી રાખો તલબ તુમ,
તો નહીં પાઓ મુઝે જીસ જાગ જાઓ.

અનલ મકસુદો લા તકસુદ સીવાઇ,
કરીરૂલ ખલકે ફત લુબની તજેદની.

તુમ્હારા યા ઇબાદી મેં હું મકસુદ,
ન ખુઝો મુઝ બીના કોઇ ઓર મવજુદ.
મેં સરજનહાર હું યે સબ ખલકકા,
જીસે ચાહું કરૂં એક પલમેં નાબુદ.

અનર બુસુલ લજી યખશા અજાબી,
જમી ઉલ ખલકે ફત લુબની તજેદની.

મેં અય બંદે ઇસમ રખતા હું કહહાર,
ડરે મેરે ગઝબસે કુલ યે સંસાર.
ચલો દીન રાત મુઝ શાહકે હુકમપર,
જો ચાહતે હો ખલાસી મેરે દરબાર.

અનલ મલેકુલ મોહય મેનો જલ્લા કદરી,
અઝીમુલ મુલકે ફ્ત લુબની તજેદની.

તુમ્હારા મેં હમેશા હું કદર દાં,
અગર બસતીમેં હો યા દર બીયાબાં.
બડી હે બહોત મેરી બાદશાહી,
પકડ ખેંચું મેં શાહોંકા ગીરેબાં.

અનલ માઅબુદો લા તાઅબુદ રીવાઇ,
અનલ જબ્બારો ફ્ત લુબની તજેદની.

સચ્ચા માઅબુદ મુઝ બુઝો અય ઉબ્બાદ,
ન હરગીઝ ગયેર મેરેકી કરો યાદ.
મેં ગાલીબ હું મેરા સબપર હુકમ હે,
રખું ગમગીં કીસે રાખું કીસે શાદ.

અના લીલ અબદે અરહમ મીન અખીહે,
વ મીન અબવય હે ફ્ત લુબની તજેદની.

કરું ઈતના રહમ તુમ ઉપર આપ,
ન અયસા કર સકે ભાઇ વ માં બાપ.
ખબર લું રીજકકી આકર શબો રોજ,
કરું બીમાર પુરસી જબ ચરહે તાપ.

તજેદની વાહેદન સ મ દન અઝીમન,
કસીરૂલ બીરરે ફત લુબની તજેદની.

મેં જાતોં જાત હું આપહી અકેલા,
ન રખતા હું કોઇ ખાદીમ ન ચેલા.
કરૂં એહસાન મેં હર હર ફરદ પર,
ન દેખું કોન પેહલા કોન પીછલા.

તજેદની મુસ તગાસલ લી મુગીસન,
અનલ કહહારો ફત લુબની તજેદની.

અય બંદે આઓ સબ મુઝ પાસ ફર્યાદ,
અગર તુમપર કરે કોઈ ઝુલ્મો બેદાદ.
કરૂં મઝલુમકી મેં દસ્ત ગીરી,
ઉડાદું દૌલતે ઝાલીમકો બરબાદ.

વ અરહમ મીન ઇબાદી મન અસાની,
બે જહલીમ મીનહો ફત લુબની તજેદની.

કરૂં આસી ઉપર મેં રહમ ફીલહાલ,
ન દું વાએદા ઉસે પરસું વ યા કાલ.
મેરી રહમતકે હેં માઅમુર દરીયા,
કહું નૌમીદ ના હોવે યે જુહહાલ.

તજેદની ફી સવાદીલ લયલે અબદી,
કરીબમ મીનકા ફત લુબની તજેદની.

અય બંદે તુમ ઉઠો પીછલી પહેર રાત,
કરો ઉસ વક્તમેં મુઝસે મુનાજાત.

તુમહી પાઓગે મુજકો બહોત નજદીક,
સુનુંગા મેં તુમ્હારી પ્યારી વોહ બાત્.

તજેહની રાહેમન બર રર રઉફન,
બે કુલલીલ ખલકે ફત લુબની તજેહની.

અય બંદે નામ હે મેરા સો રહમાં,
સુબ્હો ઓર શામ સબ મેરે હેં મેહમાં.
બની આદમ પરીંદે જાનવર કો.
મુવાફીક હાલકે પહોંચાઉં સામાં.

તજેહની વાસેઅલ લીલ ખલકે ગયરી,
અનલ મજકુરો ફત લુબની તજેહની.

કરમ મેરા ખલાયેક પર હે બીસયાર,
ગરીબોં આજીજોંકા મેં સચ્ચા યાર.
કરો મેરા ઝીકર હરદમ હમેશા,
જો સોતે હો જો બયઠે હો જો હુશીયાર.

તજેહની ફી સુજુદેકા હીના તદઉ,
વ હીના તકુમો ફત લુબની તજેહની.

તુમહી સીજદે મને જાતાં પછાડો,
ખડે હોકર હજારાં આહ મારો.
દુઆ ઉસ વક્તમેં હોવેગી મકબુલ,
તુમ અપને કામ દો જગમેં સંવારો.

ઇજલ લહફાનો નાદાની કઝીમન,
અકુલ લબ્બયકા ફત લુબની તજેહની.

અગર ગમગીં પુકારે મુઝપે અંદોહ,
કે અય મવલા કીયા હે ગમને અંબોહ.
કહું લબ્બેક હાં હાઝીર ખડા હું.
ઉઠાદું દરદો ગમકે વોહ બડે કોહ.

ઇજલ મુદ તરરો કાલા લા તરાની,
નઝરતો ઇલય હે ફ્તં લુબની તજેદની.

જો આવે ગમજદા મુઝ પાસ નાગાહ,
કે મારે બેકરારીસે વોહ એક આહ.
કરં ઉસપર નીગાહ લુતફો કરમકી,
છુડાઉં બંદે ગમસે ખોલ દું રાહ.

અ તારેફો મય ગૈરી સુલ ખલકા ગયરી,
સરીઉલ અખજે ફ્તં લુબની તજેદની.

ખલકકી કોન પુરે મુઝ બીના આસ,
રહે દીન રાત યું મૌજુદ તુઝ પાસ.
જહન્નમ આગસે દેવે ખલાસી,
સુંઘાવે બેહીશ્તકે ફૂલોંકી ખુશ બાસ.

અ તારેફો મુનકેરન ગયરી સરીઅન,
મીનલ હ લ કાતે ફ્તં લુબની તજેદની.

અય બંદો કોન હે તુમકો જો ચાહવે,
સીવા મેરે હલાકીસે છુડાવે.
ન પાઓ ગયેર મેરે કોઇ દો જહાંમેં,
કે મુશકીલ વક્ત અંદર કામ આવે,

અ તારેફે મય યકુલ લીશ શયયે ગયરી,
યકુન ફ ય કુના ફત લુબની તજેદની.

હે અયસા કોન ખલકતમેં કરન હાર,
કરે એક હર્ફસે આલમકો ઇઝહાર.
મેં કાદીર હું બડી કુદરત હે મેરી,
નહીં મેરે મીસલ ઝીનહાર ઝીનહાર.

અ તારેફે સાતેરલ લીલ ગયબે ગયરી,
અનસ સત તારો ફત લુબની તજેદની,

બડા સત્તાર હું મેં આલેમુલ ગેબ,
છુપાતા હું જનો મરદોંકે કુલ એબ.
અગર ચાહતે હો ખુબી યા ઇબાદી,
તો કીસકે એબ મત ખોલો બીલારેબ.

ફઇન તાબા તુબતો અલય હે અબદી,
અનત તવ્વાબો ફત લુબની તજેદની,

કરો તુમ યાદ હરદમ રોજે મીસાક,
રહો ઇસ અહદ પર તુમ કોમ ઉશશાક.
મેરી રહમત જો હે સાબેક ગઝબ પર,
કરો ઇસ તોર તુમ તહસીનો અખલાક.

વ મમ મીસલી ફ અયના યકુના મીસલી,
વ લયસા યકુનો ફત લુબની તજેદની.

કહો હે કોન જગમેં મુઝ જયસા શાહ,
કહીં દેખી હે અયસી આલી દરગાહ.

હુવા નહીં મુઝ મીસલ કોઇ ન હોગા,
હેં લાખો નામ મેરે હું એક અલ્લાહ.

હલુમ્મા ઇલૈયા લા તકસુદ સીવાઇ,
અનલ મકસુદો ફત લુબની તજેદની.

અગર ચાહતે હો અય બંદો શરફ તુમ,
તો ચલ આઓ શીતાબી મુઝ તરફ તુમ.
કરો શુકરાનયે નેઅમત દીલોંસે
ન બોલો ગયેર સેતી યક હરફ તુમ.

અ તજકોરો લય લતન નાદયતા સીર રન.
અલમ અસમાકા ફત લુબની તજેદની,

દુઆ માંગો અય બંદો તુમ સુબ્હો શામ,
છુપે ઝાહીર મુઝે ફરમાઓ સબ કામ,
ખજાયેન હેં મેરે માઅમુર ભરપુર,
સભી મતલબકો પહોંચાઉં સરંજામ.

ફલા યુનજીકા યા અબદી સીવાઇ,
મીનન નીરાને ફત લુબની તજેદની.

અય બંદો સો રહે હો કયું ઉઠો જાગ,
હે આગે દોજખોંકી સખ્ત તર આગ.
જીસે ચાહું ઉસે બખશું ખલાસી,
ન મેરે ગયેર કે લાગે વહાં લાગ.

વ લયસા યમલેકુલ શીરદવસા ગયરી,
અનર રજજાકો ફત લુબની તજેદની.

નહી કોઇ ગની કોઇ કલંદર,
જો તુમકો મેહલ દેવે બેહીસ્ત અંદર.
મેં હું રજાકે મુતલક યા ઇબાદી,
ફઝલસે દું કુસુરો હુરો કૈસર.

અ હલ ફીલ ખલકે મય ગોતી નઝીલન,
શીવાઇ લયસા ફ્ત લુબની તજેદની.

ખલકમેં કૌન અયસા હે કે બે રંજ,
ગરીબોં પર લુટાવે ગ્રે જરો ગંજ.
ગ્રે મેરી જુદો બખશીશકી સીફત હે,
લુટાનેમેં કરૂં ના સાત ના પંજ.

અ તારેફો સાતેરલ લીજ જનબે ગયરી,
અનલ ગફ્ફારો ફ્ત લુબની તજેદની,

આયા હે જગમેં કોઇ મુઝસા ગફ્ફાર,
ગુલામોંકે ગુનાહ બખશે જો લક બાર.
મેં બખશીશ યાર હું જીન્નો બશરકા.
વલે મુશરીક ન બખશુંગા મેં જીનહાર.

સ અગફેરો લીલ ઇબાદે વ લા ઉબાલી,
અદાતલ હશરે ફ્ત લુબની તજેદની.

બખશ ડાલું કરોરોં મેં ગુનાહાં,
હશરકે દીન સભોંકો દું પનાહાં.
ન કોઇ ભર સકે ઇસ જાયે પર દમ,
ન કોઇ વહાં કર સકે ઉસ વકત ના હાં.

વ અકરમો મય ગેરીદો બેલા હીસાબીન,
અનલ વહ હાબો ફત લુબની તજેદની.

જીસે ચાહું ઉસે દું બહોત તાઝીમ,
ખજાને બે અદદ બખશું જરો સીમ.
મેં હું વહહાબ મેરા લુત્ફ હે આમ,
યે કેહતા હું હરફ અજ રાહે તફહીમ.

ફ અજ જેજની વ લમ ત ર કતતો મીસલી,
વ લસતો તરાહો ફત લુબની તજેદની.

અય બંદે કર તુ મુઝસે આશનાઇ,
ઉસીસે પાયેગા ઇજ્જત બડાઇ.
નહીં મેરે મીસલ દોનોં જહાંમેં,
કબીલા નહીં મુઝે ના બાપ માઇ.

વ અક રમો મય યતુબો ઇલૈયા ખૌફન,
લીયલ ઇકરામો ફત લુબની તજેદની.

અય બંદે ખૌફ મરા રખ તુ દીલમાં,
કરૂં સબ સખતીયાં તેરી મેં આસાં.
કરમ મેરા હે સારે ખલ્ક પર આમ,
અબસ રખતા હે કયું ખાતીર પરેશાં.

લીયલ આલાઓ વન નામાઓ ઇનદી,
લીયલ ખયરાતો ફત લુબની તજેદની,

બખશના નેઅ મતોંકા હે મેરા કામ,
મેં સારે ખલ્કકો દેતા હું ઇનઆમ.

મેરી ખયરાત હે જારી હમેશા,
મેરે તોહતાજ હેં સબ ખાસ ઔર આમ.

લીયદ દુન્યા વમા ફીહા જમીઆન
લીયલ મલ કુતો ફત લુબની તજેદની,

મેં હું અલ્લાહ ઓર સબ મેરે હેં બંદે,
ગડે મુઝ શાહકે હર મુલ્ક ઝંડે,
મેરે દરબાર બીન તુમ કહીં ન જાઓ,
નહો તુમ ચાર આંખોં સાથ અંધે.

અ તારેફો મલ લહુ ઇસમુન ક ઇસિમી,
અનર રહમાનો ફત લુબની તજેદની.

મેરા હે નામ સબ નામોંસે બરતર,
મુઝે લાયેક હેં સબ અવસાફ બેહતર.
મેં હું રહમાન સબકો બખશતા હું,
ગદાકો નાન ઓર શાહોંકો અફસર.

અનલ્લા હુલ લજી લા શયયા મીસલી,
અનદ દૈયાનો ફત લુબની તજેદની.

મેં અલ્લાહ બે ઇમરસ હું મીસ્લસે પાક,
મીલાદું મુદ દહકો ખાક દર ખાક,
મેં હું હાકીમ ચલાઉં હુકમ સબપર,
મેરે મહકુમ હેં યે અરઝો અફલાક.

અનલ મલેકુલ મુલ્કો વ કુલ્લો મુલકીન,
લીયલ મીરાસો ફત લુબની તજેદની.

યે સબ સુલતાં મેરે નાયેબાં હેં,
અગર હેં હાઝીરાં યા ગાયેબાં હેં.
મેરી દરગાહકે જારૂબ કશ હેં,
અગરચે અપને ઘરકે સાહેબાં હેં.

અના અફ્નદ દુહુરા વ કબલા કબલીન,
વ બાદલ બાદે ફ્ત લુબની તજેદા!.

ફ્નાકી જબ ખલ્ક ઉપર ચલે બાવ,
તબહી ઉડજાયેં સબ જંગલ નદી નાવ,
રહે બાકી હમારી બાદશાહી,
અરે ઇન ગાફીલોંકો કોઇ સમઝાવ.

અનલ વહહાબો યા અબદી સરીઅન,
વલી યુલ અહદે ફ્ત લુબની તજેદની.

શીતાબી તાલીબોંકો હું મેં મતલુબ,
વફાયે અહદ મેરા ફેઅલ હે ખુબ.
મેરે અવસાફ જો તુમકો સુનાવે,
યેહી લોહો કલમમેં સબ હેં મકતુબ.

અનલ ફરદુલ મુદબ બેરો ફવકા અરશી,
બેલત તકલીફ઼ા ફ્ત લુબની તજેદની.

કીયા હું ખલ્કકી મેં આપ તકદીર,
હે મેરે હુકમસે તકદીમો તાખીર.
અરશસે ફરશ લગ મેરા હુકમ હે,
કરૂં એક આનમેં ઇજાદો તગ ઇર.

અનર રસુલ લજી લા ઝુલમા ઇનદી,
વ લસતો ઉજ્જુરે ફત લુબની તજેદની.
મેં રસુલ આલમીં હું ઝુલ્મસે દુર,
કરૂં મેં ઝાલીમોંકો ખારો રનજુર.
સદા મઝલુમકી સુનતા હું ફર્યાદ,
ગરીબી આજીજી હે મુજકો મનઝુર.

ખલકતો મોહમ મદન નુરન કદીમન,
લહુલ બુશરા ફત લુબની તજેદની.

મોહંમદ મુસતફા હેં જાતકે નુર,
નહીં એક આન વોહ મુઝ કુર્બસે દુર.
કીયા ઉનકે સબબ યે સબ ઝહુરા,
મેં હું નાઝીર વોહી મેરે હેં મંઝુર.

વ યશ ફઓ પીલ ખલાયેકે યવમા હશરીન,
ઓશફ ફઓ પીહે ફત લુબની તજેદની.

મોહંમદ મુસતફા રોજે કયામત.
કરેંગે જુમલા આલમકી શફાઅત.
વોહી મહબુબ મેરા બે શુબા શક,
કરૂંગા ઉસકો રાઝી બે નીહાયત.

બયાન ગુનાહે સગીરા વ કબીરા.

મુસલમાનો અબ ગોરસે દીલસે સુનના ચાહીયે, કે જયસે અરકાન ઇસલામકે બજાલાને ફરઝ હેં, ગુનાહોંસે દુર રેહનાભી ફરઝ હે. ગુનાહ બાઝે કબીરા યાને બડે ઉનકે કરનેસે અઝાબ હોગા, અગર તોબા નકરે; ઓર બાઝે સગીરા હેં, ઉસકે કરનેસેભી અઝાબ હોગા, પર થોડા. અબ ગુનાહે કબીરાકા બયાન કરતાહું, શીર્ક ખુદાસે કરના, યતીમોંકા માલ ખાના, કીસી અવરતકો ઝુઠી તોહમત ઝીનાકી કરની, દોચંદ કાફીરોંકે જંગસે ભાગના, શરાબ પીના, ઝુલ્મ નાહક કરના, કીસીકો પીછે બદીસે યાદ કરના, કીસી કે હકમેં ગુમાને બદ કરના, અપને તઇં ગેરોંસે અચ્છા જાનના, ખુદાસે ખોફ ન કરના, હમસાએકી જોરૂ બેટીપર નઝરે બદ કરના, ખુદાકી રહમતસે નાઉમ્મીદ હોના, કીસીસે વાયેદા કરકે વફા ન કરના, કીસીકી અમાનતમેં ખીયાનત કરના, ખુદાકા ફરઝ તરક કરના, " કુરઆને શરીફ " પરઢકે ભુલ જાના, શહાદત હકકી છુપાના, શહાદત ઝુઠી દેના, જુઠ બોલના, ખુસુસ કસમ ઝુઠી ખાના. જીસસે કીસીકા માલ યા જાન યા હુરમત જાતી રહે. કસમ ખુદાકે નામકે સીવા ઓર કીસીકી ખાના, ઓર સીજદા કીસીકો સીવા ખુદાકે કરના. જુમઆકી નમાઝ તરક કરના, હમેશા જમાઅત તરક કરના, મુસલમાનોંકો કાફીર કેહના, કીસીકા ગીલા સુનના. ચોરી કરના. સવદા લેતે દેતે કમ તોલના, ઝાલીમોંકી, ખુશામદ કરના, બ્યાજ ખાના, કઝીયા નાહક ફેસલ કરના, મોલ ચુકાકે પીછે જબરદસ્તીસે કમ દેના, લડકોંસે બુરા કામ કરના,

હયેઝકી હાલતમેં અપની જોરૂ યા બાંદીસે સોહબત કરના, અના જકી ગીરાનીસે ખુશી હોના, કીસી ગેર ઔરતકે પાસ ખીલવત મેં બેઠના, જાનવરોંસે જીમાઅ કરના, જુવા ખેલના, કાફીરોંકી રસમેં પસંદ કરના, નુજુમીકી બાતોંકો સચ્ચા જાનના, દાવા અપની ઇબાદત યા તકવાકા કરના; મુરદેપર પીટના, પુકારકે રોના, ખાનેકો બુરા કેહના, નાચ દેખના, બાજોંસે સુનના, ઇબાદત લોગોંકે દીખાનેકો કરના, કીસીકે ઘરમેં બે ઇજાજત ચલેજાના, કીસીસે મસખરી કરકે બેહુરમત કરના. ગુનાહ ઉનકે સીવા ઓર બહોત હેં, ગરઝ સબ ગુનાહોંસે દુર રહે. ઓર તોબા કરતા રહે. હદીસે શરીફમેં આયા હે, કે મુસલમાન વોહ શખ્સ હે, કે જીસકી જબાનસે ઓર હાથસે કીસીકો ઇજા નહો. ઇનસાનકો લાજીમ હે ઓર લાયેક યું હે, કે અપને તઈ લીહાઝ કરકે સબસે બુરા આપકો જાને; ઓર કીસીકો બુરા નજાને. ઓર કીસીકા એબ તલાશ ન કરે. પર બગેર તલાશકે અગર એબ કીસીકા માલુમ હોજાયે, તો નરમીસે ઉસે નસીહત કરે, લેકીન ફઝીહત ન કરે. ઓર રૂસવા ન કરે. હકતઆલા સબકો નેક અમલકી તવફીક દે.

આમીન.

ગઝલે નાઅત.

હમારે સરવરે આલમકા રૂતબા કોઇ કયા જાને,
અગર હો ચશ્મે હક બીં એન જાતે કીબ્રીયા જાને.
બશરકી આંખ ગર જલવેકો ઉનકે દેખના જાને,
હરએક શયમેં ઝુહુરે મઝહરે જાતે ખુદા જાને.

અગર નુરે નબી નુરે ઇલાહીસે જુદા જાને,
યે કમ ફહમી સરાસર હે ખતા જાને ખતા જાને.
કલક હે રંજ હે હસરત હે બહરે સરવરે દીં મેં,
ગુજરતા હે જો સદમા દીલપે અપને કોઇ કયા જાને.
જબાંપર લા નહીં સકતે હેં હમ પાસે શરીઅત હે,
મોહંમદકો સમઝતે હેં જો કુછ દિલમેં ખુદા જાને.
ઉમ્મીદે વસ્લે મહબુબે ખુદામેં સીર્ફ જીતે હેં,
મગર દીલકા યે મકસદ કબ બરઆયે ખુદા જાને.
જરો દૌલતસે દિલસે જાનસે ઓર દીનો ઇમાંસે,
મોહબ્બત સૈયદે આલમકી લાજીમ હે સીવા જાને.
ઉન્હીકે વાસ્તે હકને કીયે દોનોં જહાં પયદા,
ઉન્હીકી જાતે અકદસ બાયેસે હર દો સરા જાને.
ફીદાયાંને નબીમેં અય **તજમ્મુલ** અપની ઇજ્જત હે,
કોઇ મુનઇમ હમારા મરતબા જાને તો કયા જાને.

કસીદયે નાઅત.

બનકે ખુલ ખુલ હમને બાગે દહેર ઢુંડા શાખ શાખ.
પાયા ઉનપે નામે અહમદ સાફ લિખ્ખા શાખ શાખ.
પત્તે પત્તે પર પતા પાયા નબીકે નુરકા,
દેખા હમને જલવાગર અહમદકા જલવા શાખ શાખ.
બાગ બાને બાગે આલમ કરદીયા હકને જીસે,
ઉસકા ખુલ ખુલ બોસ્તાને દીંમેં બોલા શાખ શાખ.
પુર સમર જીસસે હુવા નખ્લે મુરાદે અહલે દીં,

બાગે ઉમ્મીદે જહાં લાયા હે મેવા શાખ શાખ.
જેરે સાયા આ ગયા જીસકે જમીં ઓર આસમાં,
અયસા બોસ્તાને મોહંમદ બરહકે ફુલા શાખ શાખ.
નુરે હકકે સાથ થા નુરે મોહંમદ જલવાગર.
જો શજરપર તુરકે મુસાને દેખા શાખ શાખ.
કયા અજબ બાગે જહાંમેં ગર રહે સરસબ્જ તુ,
અછછા યે મજમું હે **સરવર** તુને બાંધા શાખ શાખ.

ગઝલે નાઅત.

આસ્તાને સરવરે કોનો મકાં કુછ ઓર હે,
યે જમીં કુછ ઓર હે યે આસમાં કુછ ઓર હે.
ઇશ્કે અહમદમેં ફના હોના બકા બિલ્લાહ હે,
અય ખીઝર લુત્ફે હયાતે જાં કુછ ઓર હે.
તુરે સીના કયા હે મુસા ઓર કયા ઉસકા સફર,
અય કલીમુલ્લા સેરે લા મકાં કુછ ઓર હે.
યું તો યુસુફભી હે માઅશુકાંને આલમમેં મગર.
નાજો અંદાજે હબીબે દો જહાં કુછ ઓર હે,
અહમદે બેમીમ વ અહમદમેં હે પરદા મીમકા,
અસ્લમેં કુછ ઓર હે સબકો ગુમાં કુછ ઓર હે.
મેં હું મદદાહે નબી બુલબુલ સનાખાને ચમન,
રંગ અપના ઓર હે ઉસકી જબાં કુછ ઓર હે.
ઓરપર મખલુક આશેક તુઝપે ખાલેક શેફતા,

તેરે જોબનમેં અદા અય જાનેજાં કુછ ઓર હે.
સબ પયંબર કેહતે હેં અલ્લાહસે રાજો નિયાજ,
વાસ્તા તેરે ખુદાકે હરમીયાં કુછ ઓર હે.
હર મુસીબત સેહલ હે હર મૌત હે આસાન તર,
ચાહનેવાલોંકા તેરે ઇમતેહાં કુછ ઓર હે.
ફરઝે ઈમાં હે મગે ઇશ્કે મોહંમદ મુસતફા,
શરએવાલો યે શરાબે અરગવાં કુછ ઓર હે.
વાયેઝોંકે પંદમેં **બિસમિલ** અસર કયા ખાક હો,
ખાહીશે દીલ કુછ ઓર હે તરજે બયાં કુછ ઓર હે.

મદહે પયંબર.

નકશે કદમ હબીબે ખુદાકા કીધર નહીં, ?
વોહ રીફ્ત કોનસી હે કે કાબ્બા જીધર નહીં.
દેખું મેં ફીસતરેહસે નબીકા મુકામે ખાસ,
વહમો ખ્યાલકાભી વહાંતક ગુજર નહીં.
ગુજરાહે આસમાંસે બુરાકે રસુલે પાક,
દોનોં નિશાંને સુમહેં યે શમ્સો કમર નહીં.
અલ્લાહ રે લતાફતે પટકા નીગલ ગયા,
એજાજ હે રસુલે-ખુદાકી કમર નહીં.
ચોંકું જો ખાબસે તો મદીના નઝર પડે,
કીસમતમેં કયું ખુદા કોઇ અયસી સહર નહીં.
મુનકર નકીરસે મેં કહુંગા દમે સવાલ,

અહમદકા નામ યાદ હે ઔર કુછ ખબર નહીં.

શીરદોસ્તકો **તમીઝ** હમારા સલામ હે,
કયા જાયે ઉધર કે મદીના જીધર નહીં.

ગઝલે નાઅત.

હીદાયતકી દો આલમકો હીદાયત હોતો અયસીહો;
રીસાલત હોતો અયસી હો નુબુવ્વત હોતો અયસી હો—૧
બુરાકે બર્ક જવલાં દમમેં પહોંચા અરશે આઝમ પર;
જો તેઝી હોતો અયસીહો જો સુરઅત હોતો અયસા હો.—૨
વતનસે મેં જો નીકલા રાહ સીધી લી મદીનેકી;
જો સવદા હોતો અયસાહો જો વહશત હોતો અયસીહો.--૩
અલીને એકહી હમલેમેં તોડા બાબે ખયબરકો,
જો કુવ્વત હોતો અયસીહો જો તાકત હોતો અયસીહો.--૪
સદા થી **અશહદો અનના મોહંમદ** સંગરેજોંકી;
સદાકત હોતો અયસીહો શહાદત હોતો અયસીહો.--૫
જમાલે પાક દીખલાયા નીગાહે લુત્ફસે દેખા;
તવજ્જોહ હોતો અયસી હો ઇનાયત હોતો અયસીહો.--૬
જો તસવીર આપકી ખેંચી કહા નકકાશે કુદરતને;
જો નકશા હોતો અયસાહો જો સુરત હોતો અયસી હો.--૭
શબે મેઅરાજ બખશા ઉમ્મતે આસીકો ખાલેકને;
શફાઅત હોતો અયસીહો જો રહમત હોતો અયસીહો.—૮
કલીમે ખુશ બયાં કયા ખુશ કલામી હે જઝા કલ્લા;
મઝામીં હોતો અયસે હોં તબીયત હો તો અયસીહો.—૯

મદહે પયંબર.

નાઅતે અહમદમેં કહું કયા મેરા રૂત્બા કયાહે,
વસ્ફ ખાલેકહી જો ફરમાયે તો બંદા કયાહે. ૧
આગે ખુરશીદે જહાંતાબકે જરરા કયાહે,
હુસ્ને યુસુફકો તેરે સામને રૂત્બા કયાહે. ૨
બંદયે હકહું ગુલામે શહે લવલાક હુંમેં,
પુછોતો મુઝકો નકીરેનને સમઝા કયાહે. ૩
ઝાંક કર જાલીયોંકો પુછુંગા હંગામે સલામ,
અય દીલો દીદા કહો ઔર તમન્ના કયાહે. ૪
શબે મેઅરાજમેં ખાલેકને યેહ હજરતસે કહા,
આ મેરે સામને મહબુબસે પરદા કયાહે. ૫
લબ ચીમટ જાતેહેં કેહતા હે જો મોહંમદ કોઈ,
ઔર ઇસ નામસે બરહકર કોઈ મીઠા કયાહે. ૬
જીસને યકબાર મદીનેકી જીયારત કરલી,
ફીર ઉસે રોઝયે રીઝવાંકી તમન્ના કયાહે. ૭
તુરપર હજરતે મુસા જો ગીરે ગશ ખાકર,
જલવયે યાર પુકારા અભી દેખા કયાહે, ૮
મેંતો ઉસ જજબયે ઉલફતકા અસર જબ જાનું,
ખુદ નબી મુજસે કહેં તેરી તમન્ના કયાહે. ૯
જલવયે નુરે નબીસે મેરી સયરી હોજાયે,
મલેકલ મોતસે કેહદો કે તકાઝા કયાહે, ૧૦
અમને નાઅતમેં કુછ નગમે સરાઇ કરલો,

હમસફીરો દમે ફાનીકા ભરોસા કયાહે. ૧૧
શાફયે રોઝે જઝાકા હું મેં મીસકીં મદદાહ,
ગો ગુનાહ ગાર હું લેકીન મુઝે પરવા કયાહે. ૧૨
હમકો વાએઝ નસુના જીકરે બેહીસ્તો દોજખ,
હમ ગુલામાને નબી હેં હમેં કેહતા કયા હે. ૧૩
યેહી કેહતાહે દીલે ખસતયે **મીસકીં** હરદમ,
ઉઠ ચલ અબ સુયે અરબ હીંદમેં બયઠા કયાહે.

કસીદયે નાઅત.

જબ દીલસે નામે પાક **મોહંમદ** નીકલ ગયા,
ઇનસાન ગીરતે ગીરતે જમીંપર સંભલ ગયા. ૧
બરકતસે નામે પાક હબીબુલ્લાહકે,
આયા પહાડભી મેરે આગે તો ટલ ગયા. ૨
રોઝે જઝામેં નાજે શફાઅતસે દેખલો,
કોહે ગીરાં ગુનાહોંકા એક પલમેં જલ ગયા. ૩
જુઝ સબરો શુક્ર ઓર ન નીકલા ઝબાંસે હર્ફ,
ખંજર ગલે હુસેનપે જીસ વક્ત ચલ ગયા. ૪
રોયા તમામ શબ જો મેં ખાલેકકે ખૌફસે,
દફતર મેરે ગુનાહકા પાનીમેં ગલ ગયા. ૫
કુછ હાલ અપની ઉમ્મતે આસીકા દેખીએ,
કયા હોગયા ઝમાનેસે કયા રંગ બદલ ગયા. ૬
યેહ ઘર મુસાફીરા ના હે ઇસમેં નહીં કયામ,

આયા જો કોઇ આજતો ફીર કોઇ કલ ગયા. ૭
પોંહચેગા વોહી મંઝીલે મકસદ પર અય 'ફુસીહ'
રાહે ખુદામેં આનકે જો સરકે બલ ગયા,

કસીદયે નાઅત.

ફકત તુઝપર તસદદુક કયા દીલે ઇનસાન જાતા હે,
તુઝીકો દેખકર જીબ્રીલભી કુરબાન જાતા હે,
જો દેખેહે મોહંમદકો ખુદાકો જાન જાતા હે,
કોઇ ઇસમેં જરા શક લાયે તો ઇમાન જાતા હે,
અહદમેં ઔર અહમદમેં ફકત હે મીમકા પરદા,
જીસે પહેછાનના આતા હે વોહ પહેછાન જાતા હે,
ઝીયારત હોગઇ જીસકો મોયસ્સર ઉસકે રોઝેકી,
કહાં કબઝેસે ઉસકે રોઝયે રીઝવાન જાતા હે,
નહીં મહરૂમ ફીરતા કોઇ ઉસકે આસતાનેસે,
જો બેસામાન આતા હે વોહ બાસામાન જાતા હે,
શફાઅત હમ ગુનાહગારોંકી હોગી ઉસકે બીન કીસસે,
વોહી નઝરોંપે ફીરતા, હે ઉસી પર ધ્યાન જાતા હે.
કહેંગે અંબીયા મેહશરમેં દેખો શાફેયે ઉમ્મત,
ગુનાહગારોંકો બખશાને સુયે રહમાન જાતા હે,
ઝફર સલ્લેઅલા કયા નામ પ્યારા હે મોહંમદકા,
યે દીલ ઉસ નામપર સોસો દફા કુરબાન જાતા હે,

ગઝલે નાઅત.

મોહબ્બત ગેરસે મેરી છુડાદો યા રસુલુલ્લાહ,
મુઝે અપનાહી દીવાના બનાદો યા રસુલુલ્લાહ.
લગા તકીયે ગુનાહોંકે પડા દીન રાત સોતા હું,
મુઝે ઇસ ખાબે ગફલતસે જગાદો યા રસુલુલ્લાહ,
પડાહું કેઅરે દરિયામેં ભંવરમેં ખાતાહું ચક્કર,
કિનારે લુત્ફસે મુજકો લગાદો યા રસુલુલ્લાહ.
અંધેરી કબ્રમેં મુજકો અકેલા છોડ જાવેંગે,
વહાં હો ફઝલસે તેરે ઉજાલા યા રસુલુલ્લાહ.
બડી કિસમત હમારી હે કે ઉમ્મતમેં તુમ્હારી હે,
ભરોસા દીનો દુનીયામેં તુમ્હારા યા રસુલુલ્લાહ.
યેહી હે આરઝુ દીલમેં પરહું તુઝ નામકી તસબીહ,
કરૂં કુછ કામ દુનીયામેં તુમ્હારા યા રસુલુલ્લાહ.
ખુદા મુજકો મદીનેમેં જો લેજાવે તો બેહતર હે,
કે રોઝા જાકે મેં દેખું તુમ્હારા યા રસુલુલ્લાહ.
હુસેની પીર હે મેરા કે જીનકા મુલ્ક હે બયતુલ્લા,
મુસાફીર હું મેં કાઅબેકા દીખાદો યા રસુલ્લાહ.

ગઝલે ચીશ્તી.

રકમ કબહો સીફત તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
વોહ આલી શાન હે તેરી મોઇદ્દીન અજમેરી,
બયાં મેં કયા કરૂં તેરા કહાં મકદુર હે મેરા,

વોહ જાતે લા મકાં તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
જમીં વ આસમાં તેરા મકીં વ લા મકાં તેરા,
અરશ પર ધુમ હે તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
તેરે દરીયાયે વહદતમેં સફીના કબ મેરા અટકે,
તુ કિસ્તી પાર કર મેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
તેરે દરબાર જો આવે મુરાદેં દીલકી વોહ પાવે,
સખી દરબાર હે તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
તુહી હે પીર પીરોંકા કુતુબ ઓર ગૌસ મીરોંકા,
હુકુમત હીંદ હે તેરી મોઇનુદ્દી અજમેરી,
ખતે હાજા હબીબુલ્લા દીલા તુ દેખ કુદ્દુસ સીર,
લીખા પેશાનિપર તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
તુ કુતબુદ્દીન ફરીદુદ્દીન રશીઉદ્દીન અલાઉદ્દીન,
એ શાને પંજતન તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
તુહી હાદી હીદાયતકા તુહી વાલી વિલાયતકા,
ફકર મીરાસ હે તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
વસીલા તુ ગદાઓંકા શહેનશાહ બાદશાહોંકા,
દુહાઇ ઘર બઘર તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
દીલા તુ શમ્સ કે મકસુદ અલાઉદ્દીન સાબેર ઝુદ,
હુઝુરીમેં રહું તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.

ગઝલે યાર.

તુરપર જલવા દીખાયા યારને, મુસાકો બે ખુદ બનાયા યારને,
સર દીયા સર મસ્ત અપને ઇશ્કમેં, મજનુંકો બનબન ફીરાયા યારને,

યેહ કહા જીબ્રીલને લાકર ખુરાક, ચલીયે યા અહમદ બુલાયા યારને,
કયા બડા રુતબા મોહંમદકો મીલા, રુબરુ અપને બુલાયા યારને,
એકલી હઝરત બિલાલકી કયા લીખું, સહરા બસહરા ફીરાયા યારને,
શબકી બેતાબી લીખું કયા દોસ્તો, ખાબમેં જલવા દીખાયા યારને,
પુતલા કરકે ખાકકા પરવર-દિગાર, રોશની દિલમેં લગાયા યારને,
શુક્ર કર કાઝી ખુદાકા રોજો શબ, ખાજાકા બંદા બનાયા યારને,

ગઝલ.

અય મેરે ખાજા પ્યારે લે ખબર, દીન દુનીયાકે સહારે લે ખબર,
અહમદે મુરસલકે પ્યારે લે ખબર, બુરજે ઓહદાકે સીતારે લે ખબર,
યા મોહૈયોદ્દીન શાહે અવલીયા, અય મેરે હકકે દુલારે લે ખબર.
શરબતે દીદાર તેરા ચાહીયે, સાકીયે કવસરકે પ્યારે લે ખબર.
અય મેરે ફરયાદ રસ મુશકીલ કુશા, દરપે તેરે આ પુકારે લે ખબર.
નાતવાં **મહમુદશાહ** બાસદ નીયાઝ, હરઘડી તુજકો પુકારે લે ખબર.

ગઝલે તાલીબ,

હમારે પેશવા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીસ્તી હેં.
હમારે રાહનુમા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીસ્તી હેં.
રસુલુલ્લાહકી અવલાદમેં હે વોહ વલીયે હક,
જહાંકે બાદશાહ ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીસ્તી હેં,
શરીઆત માઅરેફતસે ઓર હકીકતસે તરીકતસે,
હુયે વાકેફ સદા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીસ્તી હેં.

હસબમેં હેં વોહ બાસાની નસબમેં દુરરે યકતા,
અલીકે દીલરૂબા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીશ્તી હેં.
શિફા હાસીલ ઝમાનેકો મઝારે પાકસે ઉનકે,
મરીઝોંકી દવા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીશ્તી હેં.
હરએક છોટા બડા કેહતાહે ઉનકો શાહે હિંદુસ્તાં,
વલીયે હિંદ કયા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીશ્તી હેં.
કીયા હિંદુસ્તાનમેં કબઝા શમશીરે કરામતસે.
શુજાયે બાસફા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીશ્તે હેં.
ઝબાં લાઉં કહાંસે જો કરૂં તવસીફ ઉનકી મેં,
પયે મદહો સના ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીશ્તી હેં.
ખુદાકો પાયેગા તાલીબ મુકરર ઇશ્કસે ઉનકે,
મુકરર રાહનુમા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીશ્તી હેં.

ગઝલે રીયાઝ

કરૂં કયસા સના ખાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની,
તબીઅત હુ ન જવલાની મોહૈદ્દીન જીલાની.
દહનમેં હુ કહાં તાકત ઝબાંમેં હે કહાં જુરાત,
જો લીખ્ખે વસ્ફે લાસાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની,
નબીકે લાડલે તુમ હો અલીકે લખ્તે દીલ તુમહો,
ખુદાકે દોસ્ત હો જાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની,
મેરી કીશ્તી ભંવર મેં આગઇ અબ નાખુદાઇ કર,
દફા કરદે યે તુગયાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની
મેરે સબ કામ બનજાવેં નઝર શફકતકી ગર ડાલો,

કર અબ મુશકીલકી આસાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની,
ગુનાહ મેંને કીયે યહાંપર હયા રખના જરા મેરી,
નહો ફીર મુજકો હયરાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની,
રીયાઝે ખસ્તા હે તીશ્ના બજુઝ ઇસકે નહીં જાંબર,
શફાઅતકા પીલા પાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની,

કસીદા.

મરહબા કયા ગૌસે આઝમ પીરહે, સબ વલી અલ્લાહકા વોહ મીરહે.
હેં નવાસે વોહ રસુલલ્લાહકે, સચ કહો તુમ કીસકી યે તવકીર હે.
જીસને ખેંચાથા વોહી આશેક હુવા, કયા મોહૈયોદ્દીનકી તસવીર હે.
મારતેહી મુરદે ઝીંદા હો ગયે, ઉનકી ઠોકરમેં અજબ તાસીર હે.
કીમયાસે કોન રખતાહે ગરઝ. ખાક ઉસ દરકી મીસે અકસીર હે.
કાફીરોંકા કુફ્ર ગારત હો ગયા, ચમકી જબ મહબુબકી શમશીર હે.
બુગ્ઝ જો દીલમેં રખામહબુબસે, વોહ બડા મરદુદ ઓર બેપીર હે.
દુર હું અફસોસ અપને પીરસે, આહરે ઉલટી મેરી તકદીર હે.
ખોફ કયા હે દોસ્ત તુજકો હશ્રકા, પીર તેરે ગૌસે આઝમ પીર હે.

કસીદા.

સરાપા મેહરે તાબાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની,
કે આલમ નુરે યઝદાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
જહાંમેં હે તુમ્હારા રત્બા કુત્બો ગૌસસે આલા,
અકીદા અહલે ઇરફાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.

રેસુલુલ્લાહકી દરરગાહમેં તેરી સારી રસાઇ હે,
તુ મવરદ લુત્ફો એહસાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
રીયાસે પાક તેરા ફકે હે પાબંદે સુન્નત હે,
યે હુસ્નો વસ્ફ ઇમાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
બચાયા તુમકો સતહો સુકસે ખલ્લાકે આલમને.
સરાસર ફેઅલ નુકસાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
ખીલાફે શરેઅ યારાંતે નબીને કી નકોઇ બાત,
અકીદા હર મુસલમાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
તસવ્વુફકે શરીઅતકે અજબ પલ્લે બરાબર હેં.
મજા દોનોંમેં મીજાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
ફરેબે ખીરકે આદત છુપ નહીં સકતા હે કામીલસે,
મફોલા યે હર ઇનસાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
તેરા નામે મુબારક તો **રીફાઇ સૈયદ અહમદ હે,**
લકબભી પીરે પીરાં હે યા માશુકે રબ્બાની.
તેરે મદદાહ હોહોકર સુખનવર નાજ કરતેહેં.
કે તુ મકબુલ સુબહાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.
ઇનાયત ફેઝે રૂહાની કહીં **શયદા** કો હો હઝરત,
તકાઝા ઊસકે અરમાંકા હે યા માશુકે રબ્બાની.

ગઝલે નુરૂર રિફાઈ.

નશાં તેરા અય બેનશાં દેખતે હેં,
હમ અપનેમેં તુઝકો અયાં દેખતે હેં. ૧
તેરી કુદરતે કામેલાકે દલાયેલ,

મુફલેસ શાહે ઇન્સા જાં દેખતે હેં. ૨
જો કી બંદ આંખે તો દિલકી નજરસે,
તજલ્લીયે નુરે ખુદા દેખતે હેં. ૩
તજલ્લી તેરી હે હર એક શયમેં રોશન,
મગર અહલે ગફલત કહાં દેખતે હેં. ૪
સમા અરદો અર્શો ઉલા ઔર કુરસી,
હમ અપનેમેં સબ કુછ અયાં દેખતે હેં. ૫
જુવા હમકો શીઅન ફાસેકુમસે ઝાહેર,
નશાં બે નશાંકા યહાં દેખતે હેં. ૬
કભી નહનો અકરબસે પાતે હેં તુઝકો,
કભી દિલમેં તેરા નશાં દેખતે હેં. ૭
બરાહે તેરે 'નુર' દિસે દો આલમ,
મકાંસે જો તા લા મકાં દેખતે હેં. ૮

મુનાજાત

હાથ ઉઠાયે હેં હમ ઇલતીજાકે લીયે,
હો કુબુલ અય ખુદા મુસતફાકે લીયે. ૧
બહરે હસનેન હાસિલહો ઉમ્મીદે દિલ.
મુશ્કીલ આસાં હો મુશ્કીલ કુશાકે લીયે, ૨
કોઇ ગમગીન ન આલમમેં બાકી રહે,
ખયર હો સબકી ખયરૂલવરાકે લીયે, ૩
હમપે રહમતકી રખ તુ હમેશા નઝર,
અય ખુદા ચશ્મે શાહે હુદા કે લીયે, ૪
એક સહારા ફકત તેરી બખશિશકા હે,

કુછ નહીં સાથ રોજે જઝાકે લીયે, ૫
બક્ષ દે શબ ગુનાહેં તુ 'સૈયદ' કેભી,
તેરે મહબુબ ખયરૂલવરાકે લીયે, ૬

રૂબાઈ

યા સાહેબુલ જમાલે વ યા સૈયેદુલ બશર;
મીન વજહે કલ મુનીરો લકદ નવ વરૂલ કમર,
લાયુમ કેનીસ સનાઓ કમા કાના હક કહુ,
બાદ અજ ખુદા બુજુર્ગ તુઇ કીસ્સા મુખ્તેસર,

અલહમ્દો લીલ્લાહ કે યેહ રીસાલા 'હદિયતુલ મુસ્લેમીન યાને ઝરૂરીયાતે દિન તમામ હુવા. ખુદાવંદ કરીમ કુબુલ કરે, મકબુલે રસુલ કરે, જો કોઈ ઇસકો પરહે. વોહ ઇસ આસી પુર મઆસીકે હકમેં દુઆયે ખેર કરે, યા ઇલાહી તુફેલસે તેરે હબીબકે, ઓર ઉસકી આલ ઓર અસહાબકે, તમામ મુસલમાનોંકો નેક તવફીક અતાકર, બેહુરમતે સૈયદુલ મુરસલીન, વ ખાતેમુન નબીઈન સલ લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, આમીન, આમીન. યા રબ્બુલ આલમીન.

તમામ શુદ.

એમ. એસ. અલી. કાદરી.